

REGULAMIN WYKONYWANIA

przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. zleceń
nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenia
rachunków derywatów i rachunków pieniężnych

oraz

inne informacje związane ze świadczeniem przez DMBH usług
maklerskich w zakresie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia
derywatów oraz prowadzenia rachunku derywatów i rachunku
pieniężnego

Dom Maklerski
 handlowy

Szanowna Pani/Szanowny Panie

Dziękujemy uprzejmie za zainteresowanie usługami maklerskimi DMBH.

W celu zapoznania się z usługą maklerską w zakresie:

wykonywania przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenia rachunków derywatów i rachunków pieniężnych

DMBH zwraca się z prośbą o dokładne zapoznanie z informacjami wskazanymi w niniejszym dokumencie celem zapoznania się z zasadami i sposobem świadczenia przez DMBH usług maklerskich oraz informacjami na temat instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego ze z inwestowaniem w te instrumenty finansowe.

Z poważaniem

Dom Maklerski Banku Handlowego

Spis treści:

Szczegółowe informacje na temat Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A. oraz usług świadczonych przez DMBH na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich.....	7
Informacja o klasyfikacji klienta.....	23
Ogólny opis charakteru instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe.....	26
Polityka działania w najlepiej pojętym interesie klienta oraz wykonywania zleceń składanych przez klientów DMBH.....	57
Ogólne informacje o polityce przeciwdziałania konfliktom interesów w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.....	66
Informacja o kosztach, które klient może ponieść w przypadku skorzystania z usługi maklerskiej DMBH („koszty ex ante”).....	69
Tabela opłat i prowizji DMBH.....	88
Regulamin wykonywania przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. zleceń nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenia rachunków derywatów i rachunków pieniężnych	99

**SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE
NA TEMAT DOMU MAKLERSKIEGO BANKU
HANDLOWEGO S.A. ORAZ
USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ DMBH
NA PODSTAWIE UMOWY O ŚWIADCZENIE
USŁUG MAKLERSKICH**

SZCZEGÓLNE INFORMACJE NA TEMAT DOMU MAKLERSKIEGO BANKU HANDLOWEGO S.A. ORAZ USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ DMBH NA PODSTAWIE UMOWY O ŚWIADCZENIE USŁUG MAKLERSKICH („UMOWA”).

NAZWA FIRMY INWESTYCYJNEJ

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.

PODMIOT DOMINUJĄCY

Bank Handlowy w Warszawie S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA

Citi

SIEDZIBA I ADRES

ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa

DANE TELEADRESOWE

Telefon	(+48) 22 690 39 44
Telecentrum DMBH	(+48) 22 690 11 11
Fax	(+48) 22 690 39 43
E-mail	dmbh@citi.com
Adres strony internetowej	http://www.dmbh.pl

WSKAZANIE JĘZYKÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH KONTAKT Z DMBH I W KTÓRYCH PRZEKAZYWANE SĄ INFORMACJE ORAZ SPORZĄDZANE DOKUMENTY

Rodzaj czynności DMBH lub dokumentacji	Język
Obsługa klienta	polski, angielski
Umowa oraz Regulamin	polski, tłumaczenie na angielski
Dokumenty przed zawarciem Umowy	polski, tłumaczenie na angielski
Komunikat, przekazywanie informacji o charakterze indywidualnym	polski
Informacje o charakterze ogólnym	polski
Dokument KID	język sporządzenia KID

SPOSOBY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z DMBH, W TYM SPOSOBY PRZEKAZYWANIA ZLECEŃ I DYSPOZYCJI

Sposoby Komunikacji Klienta z DMBH:

- osobiście: POK DMBH; ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa,
- telefonicznie: Telecentrum DMBH,

- elektronicznie: pocztą elektroniczną na adres: dmbh@citi.com
- we wskazanych placówkach Banku Handlowego w Warszawie S.A („BH”) jako podmiotu świadczącego usługi agenta firmy inwestycyjnej na rzecz DMBH („Agent”). Lista Punktów Przyjmowania Zleceń BH dostępna na stronie internetowej <http://www.online.citibank.pl/>.

Sposoby składania zleceń:

- osobiście: w POK DMBH,
- telefonicznie: w Telecentrum DMBH,
- internetowo: rynek krajowy: <https://online.dmbh.pl/>; (ePromak+),
- rynki zagraniczne: <https://web.citifxstocks.pl/>; (Platforma Transakcyjna),
- we wskazanych placówkach Banku Handlowego w Warszawie S.A. („BH”). Lista Punktów Przyjmowania Zleceń BH dostępna na stronie internetowej <http://www.citihandlowy.pl/>.

INFORMACJA O REJESTRACJI KOMUNIKACJI

DMBH informuje, że rozmowy telefoniczne z potencjalnym Klientem lub Klientem („Klient”) są nagrywane a korespondencja elektroniczna zapisywana. Kopia nagrania rozmów telefonicznych i korespondencji z Klientem może zostać udostępniona Klientowi na żądanie Klienta przez okres pięciu lat, a w przypadku, gdy żąda tego KNF, przez okres do siedmiu lat. Oplata za udostępnienie kopii nagrania lub korespondencji określona jest w Tabeli Opłat i Prowizji.

SPOSOBY PRZEKAZYWANIA DOKUMENTU ZAWIERAJACEGO KLUCZOWE INFORMACJE O INSTRUMENCIE FINANSOWYM („KID”)

[Dotyczy instrumentów finansowych PRIP w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych]

Aktualne dokumenty KID dostępne są dla instrumentów finansowych PRIP dopuszczonych do:

- obrotu zorganizowanego:
  - a) na stronie internetowej DMBH: www.dmbh.pl/;
  - b) na stronie repozytorium dokumentów KID: www.gpw.com/;
- obrotu na rynkach zagranicznych:
  - a) na stronie internetowej DMBH: www.dmbh.pl/;
  - b) na stronie repozytorium dokumentów KID: www.saxo.com/;
- Klient ma prawo do zwrócenia się do DMBH o bezpłatną kopię papierową KID.

ORGAN WYDAJĄCY ZEZWOLENIE NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI.

DMBH prowadzi działalność maklerską na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (dawniej KPWiG): Decyzja KPWiG-4021-4/2001 z dnia 6 marca 2001 roku.

Adres Komisji Nadzoru Finansowego: **Plac Powstańców Warszawy 1; 00-950 Warszawa.**

SZCZEGÓLWE ZASADY ŚWIADCZENIA USŁUGI OKREŚLONEJ W UMOWIE

Określa właściwy:

- Regulamin wykonywania przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych;
  - Regulamin wykonywania przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów finansowych oraz prowadzenia rejestrów i rachunków pieniężnych;
  - Regulamin wykonywania przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenia rachunków derywatów i rachunków pieniężnych;
- dalej, każdy z nich zwany „Regulaminem”.

DZIAŁANIE ZA POŚREDNICTWEM AGENTA

Na podstawie umowy agencyjnej zawartej z DMBH - Bank Handlowy w Warszawie S.A. pełni na rzecz DMBH funkcję agenta firmy inwestycyjnej („Agent”).

Kraj rejestracji Agenta: **Polska.**

Działalność Agenta nie dotyczy wykonywania czynności maklerskich w zakresie wykonywania przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenia rachunków derywatów i rachunków pieniężnych.

TERMINY, ZAKRES ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEKAZYWANIA RAPORTÓW ZE ŚWIADCZONEJ USŁUGI PRZEZ DMBH

Określa właściwy Regulamin.

ZASADY WNOŠZENIA I ZAŁATWIANIA SKARG I REKLAMACJI

DMBH przyjmuje reklamacje od Klientów w formie:

- pisemnej - przesłanej na adres siedziby DMBH,
- złożonej osobiście - w POK, w godzinach pracy POK,
- telefonicznej - pod numerami telefonów DMBH,
- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres poczty elektronicznej DMBH.

W przypadku nieuwzględnienia roszczeń Klienta będącego konsumentem, spór między takim Klientem, a DMBH może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy przeprowadza postępowanie na wniosek klienta DMBH. Udział DMBH w takim postępowaniu jest obowiązkowy. Szczegółowe dane dotyczące Rzecznika Finansowego są dostępne na stronie <https://rf.gov.pl/> oraz na stronie internetowej DMBH.

Szczegółowy tryb oraz zasady wnoszenia skarg i reklamacji określa Regulamin.

KOSZTY I OPŁATY ZWIĄZANE Z USŁUGAMI MAKLERSKIMI ŚWIADCZONYMI NA PODSTAWIE REGULAMINU ORAZ INNE OPŁATY, PROWIZJE I ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE PRZYJMOWANE LUB PRZEKAZYWANE W ZWIĄZKU ZE ŚWIADCZENIEM USŁUGI MAKLERSKIEJ („ZACHĘTY”)

Wszystkie koszty i opłaty pobierane od Klienta w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta przez DMBH są przedstawione w Tabeli Opłat i Prowizji DMBH.

DMBH ujawnia w szczególności: opłaty jednorazowe, opłaty bieżące związane ze świadczeniem usługi, prowizje maklerskie, opłaty za subskrypcje i umorzenia uiszczane na rzecz zarządzającego funduszem, wszelkie podatki płatne za pośrednictwem DMBH jak również wskazuje waluty obce, koszty wymiany walutowej oraz przyjęte przez DMBH zasady ustalania kursów wymiany walutowej. Informację o kosztach i opłatach, które Klient może ponieść w następstwie świadczenia danej usługi maklerskiej, z uwzględnieniem inwestycji w poszczególne instrumenty finansowe, których nabycie lub zbycie możliwe jest w ramach tej usługi, określa dokument: *Informacja o kosztach, które klient może ponieść w przypadku skorzystania z usługi maklerskiej DMBH (koszty ex ante)*”.

Instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego

DMBH informuje, że:

- prowizja pobierana od Klienta za wykonanie zlecenia w systemie obrotu jest prowizją brutto obejmującą koszty KDPW, KDPW CCP oraz GPW lub BondSpot - wielkość tych kosztów zależy od liczby transakcji, w jakich zostało zrealizowane zlecenie Klienta i zazwyczaj nie przekracza 0,06% wartości zrealizowanego zlecenia, pozostała część („prowizja netto”) jest przychodem DMBH,
- informacja o kosztach pobieranych przez podmioty, o których mowa powyżej, jest publicznie

dostępna w regulaminach lub taryfach opłat ww. instytucji, udostępnianych na stronach internetowych tych podmiotów, jak również może być przekazana Klientowi przez DMBH, na jego żądanie złożone w formie właściwej do składania zleceń,

- opłaty ponoszone przez Klienta z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych, wykonania praw z instrumentów finansowych lub pobierane przez DMBH za czynności, do których należytego wykonania niezbędne jest pośrednictwo właściwej izby rozliczeniowej, rozrachunkowej lub innego wymaganego w procesie podmiotu - zawierają w sobie koszty ponoszone przez DMBH na rzecz tych podmiotów,
- opłaty z tytułu wykonania innych czynności wymienionych TOiP - są opłatami za wykonanie określonej czynności, od których DMBH nie jest zobowiązany do wnoszenia dodatkowych opłat na rzecz podmiotów trzecich, natomiast uwzględniają nakład wymaganej pracy oraz inne koszty własne,
- opłaty z tytułu wymiany walutowej, w zależności od sposobu wymiany waluty zawarte są w kursie wymiany waluty albo określone są w formie opłaty stałej. Dokładną wysokość standardowych stawek opłaty, które pobiera DMBH w zależności od sposobu wymiany walutowej określa TOiP,
- opłaty z tytułu wykonania innych czynności wskazane są w TOiP a w przypadku ich braku obowiązuje opłata lub prowizja negocjowana z DMBH.

Zagraniczne Instrumenty Finansowe

DMBH informuje, że:

- prowizja pobierana od Klienta w obrocie Zagranicznymi Instrumentami Finansowymi jest prowizją brutto obejmującą koszty własne oraz koszty transakcyjne, jakie DMBH zobowiązany jest ponieść w związku z realizacją zlecenia Klienta. Z tego tytułu, DMBH ponosi koszty transakcyjne na rzecz Brokera Zagranicznego obejmujące: jego marżę, koszty transakcyjne zawarcia transakcji na właściwym rynku zagranicznym, koszt rozliczenia transakcji przez Bank Depozytariusz,
- wysokość kosztów transakcyjnych, o których mowa powyżej, ma charakter zmienny, uzależniony od rodzaju instrumentu finansowego oraz miejsca wykonania zlecenia i zazwyczaj nie przekracza 0,1% wartości zrealizowanego zlecenia, pozostała część („prowizja netto”) stanowi przychód DMBH,
- informacja o kosztach pobieranych przez:
  - a) zagraniczne systemy obrotu jest publicznie dostępna w taryfach opłat ww. instytucji i jest dostępna dla klienta na stronach internetowych tych podmiotów oraz na Platformie transakcyjnej jak również może być przekazana Klientowi przez DMBH, na jego żądanie złożone w formie właściwej do składania zleceń,
  - b) Brokera Zagranicznego jest przedmiotem umowy zawartej z DMBH. Koszty te są zróżnicowane i zależne od rodzajów instrumentu finansowego oraz miejsca wykonania. Informacja o tych kosztach może być przekazana Klientowi przez DMBH, na jego żądanie złożone w formie właściwej do składania zleceń,
- opłaty z tytułu wykonania innych czynności wymienionych TOiP - są opłatami za wykonanie określonej czynności, od których DMBH nie jest zobowiązany do wnoszenia dodatkowych opłat na rzecz podmiotów trzecich, natomiast uwzględniają nakład wymaganej pracy oraz inne koszty własne,
- opłaty ponoszone przez Klienta z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych w rejestrach Klienta w DMBH, zawierają w sobie koszty ponoszone przez DMBH na rzecz Brokera Zagranicznego (włącznie z kosztami Banku Depozytariusza). Wielkość tych opłat jest zróżnicowana i zależna od rodzaju instrumentu finansowego oraz miejsca ich przechowywania. Wielkość opłat jest przedmiotem umowy zawartej pomiędzy Brokerem Zagranicznym a DMBH. Informacja o tych kosztach może być przekazana Klientowi przez DMBH, na jego żądanie złożone w formie właściwej do składania zleceń,

- opłaty z tytułu wymiany walutowej, w zależności od sposobu wymiany waluty zawarte są w kursie wymiany waluty albo określone są w formie opłaty stałej. Dokładną wysokość standardowych stawek opłaty, które pobiera DMBH w zależności od sposobu wymiany walutowej określa TOiP,
- w przypadku, gdy zgodnie z postanowieniami Umowy i odpowiedniego Regulaminu wymiana waluty jest wykonywana przez DMBH w Banku, DMBH podaje do wiadomości Klientów nazwę Banku (lub Banków) oraz wskazuje miejsce udostępnienia tabeli kursów walut obowiązującej w Banku w formie komunikatu zamieszczonego na stronie internetowej DMBH,
- opłaty z tytułu wykonania innych czynności wskazane są w TOiP a w przypadku ich braku obowiązuje opłata lub prowizja negocjowana z DMBH.

ZACHĘTY

DMBH, w związku ze świadczeniem usługi maklerskiej na rzecz Klienta, nie może przyjmować lub przekazywać jakichkolwiek świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji lub świadczeń niepieniężnych, z wyłączeniem dozwolonych wyjątków określonych w przepisach prawa.

DMBH ujawnia Klientowi informacje w związku z wszelkimi płatnościami, świadczeniami pieniężnymi lub niepieniężnymi lub korzyściami otrzymanymi od osób trzecich lub dokonany na rzecz osób trzecich w niniejszym dokumencie lub przed rozpoczęciem świadczenia usługi.

Drobne świadczenia niepieniężne są opisane w sposób ogólny w niniejszym dokumencie. Inne świadczenia niepieniężne otrzymane lub wypłacone przez DMBH w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta, DMBH wycenia i ujawnia oddzielnie.

Jeżeli na podstawie wcześniej dokonywanej oceny (ex ante) DMBH nie jest w stanie ustalić kwoty przyjętego lub przekazanego świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego, otrzymanej lub dokonanej płatności lub korzyści, zamiast tego DMBH ujawnia w niniejszym dokumencie Klientowi sposób obliczenia tej kwoty.

DMBH przekazuje Klientom informacje dotyczące dokładnej wysokości kwoty przyjętego lub przekazanego świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego otrzymanej lub dokonanej płatności lub korzyści na zasadzie ex post.

Dodatkowo, co najmniej raz do roku, dopóki DMBH będzie otrzymywać ww. zachęty w związku z usługami maklerskimi świadczonymi na rzecz Klienta, będzie indywidualnie informować Klientów o faktycznych kwotach przyjętego lub przekazanego świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego otrzymanych lub dokonanych płatności lub korzyści, przy czym drobne korzyści niepieniężne DMBH opisuje w sposób ogólny.

Rodzaje zachęt zarejestrowanych w DMBH

- 1. Umowy z podmiotami trzecimi w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń do DMBH oraz wykonywania czynności agencyjnych na rzecz DMBH.*
- W przypadku, gdy DMBH zawarł z podmiotem trzecim umowę o wykonywanie czynności agencyjnych lub umowę w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń, prowizja netto, opłata dystrybucyjna etc., o której mowa powyżej, jest przedmiotem dalszego podziału z ww. podmiotem/ami w wysokości od 40% do 75% jej wartości. Szczegółowe zestawienie określa Tabela 1 poniżej.

Tabela 1: Zestawienie podmiotów, z którymi DMBH posiada zawartą umowę o przyjmowanie i przekazywanie zleceń oraz wykonywanie czynności agencyjnych oraz kosztów ponoszonych na rzecz tych podmiotów

Podmiot	Rodzaj czynności	Tryb zawarcia transakcji	Instrument finansowy	Stawka
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	PPZ oraz czynności agencyjne	Wtórny	akcje, obligacje, inne	40 % prowizji netto
		Pierwotny	akcje, obligacje	40 % prowizji netto lub opłaty dystrybucyjnej
		Pierwotny	certyfikaty inwestycyjne	75% opłaty dystrybucyjnej oraz opłaty z tyt. zarządzania

PPZ - czynności przyjmowania i przekazywanie zleceń

Czynności agencyjne - wykonywanie czynności agenta firmy inwestycyjnej

Bank Handlowy w Warszawie S.A. - Agent

- W celu zwiększenia efektywności obsługi Klienta (szybkości oraz jakości obsługi) - DMBH może udostępniać Agentowi w ramach zawartej umowy w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń oraz wykonywania czynności agencyjnych - system informatyczny DMBH w zakresie ściśle określonym, w szczególności do celu: rejestrowania zleceń oraz dyspozycji, sprawdzania stanu rachunku inwestycyjnego oraz stopnia realizacji zleceń lub dyspozycji. Na podstawie umowy o współpracy zawartej pomiędzy DMBH a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A („BH”):
    - a) DMBH wspiera swoją wiedzą i doświadczeniem pracowników BH pełniących funkcje opiekuna Klienta jak również Klientów lub potencjalnych Klientów, w szczególności poprzez odpowiedzi na pytania, uczestnictwo w seminariach, szkoleniach, prezentacjach, panelach dyskusyjnych, oraz innych o podobnym charakterze,
    - b) DMBH i BH wymieniają się informacjami i materiałami na temat sytuacji rynkowej i wiedzy o rynkach finansowych.
  - DMBH może uczestniczyć w nieodpłatnych szkoleniach organizowanych przez Agentą lub samodzielnie organizować na rzecz Agentą lub Klientów Agentą nieodpłatne szkolenia mające na celu upowszechnianie informacji na temat produktów DMBH lub świadczonych usługi.
- II. Umowy z podmiotami trzecimi w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń oraz wykonywania czynności dystrybucji instrumentów finansowych.*
- W przypadku, gdy DMBH zawarł z Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych umowę w zakresie dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (np. jednostek uczestnictwa FIO) lub detalicznych produktów zbiorowego inwestowania (np. certyfikaty inwestycyjne FIZ) DMBH może otrzymać z tego tytułu następujące płatności (płatność od podmiotu trzeciego):
    - a) część opłaty z tytułu zarządzania aktywami pobieranej przez TFI - w wysokości od 45% do 60% tej opłaty. Wysokość stawki jest uzależniona wartości aktywów Klientów nabytych za pośrednictwem DMBH oraz TFI.
  - W przypadku, gdy DMBH zawarł z podmiotem trzecim w szczególności: oferującym lub emitentem umowę w zakresie oferowania papierów wartościowych, DMBH może otrzymać z tego tytułu opłatę dystrybucyjną, uzależnioną od wartości aktywów dystrybuowanych za pośrednictwem DMBH, której wysokość określa umowa pomiędzy DMBH a zleceniodawcą. Opłata dystrybucyjna ma charakter zmienny uzależniony od rodzaju instrumentu finansowego oraz jego emitenta. Informację o wysokości opłat otrzymywanych przez DMBH, o których mowa powyżej, DMBH przekazuje Klientowi przed złożeniem zlecenia lub zapisu. Dokument zawiera szczegółową

informację o wysokości stawek oraz rodzajach kosztów ponoszonych przez Klienta oraz płatności otrzymywanych przez DMBH od podmiotów trzecich. Informacja o ww. kosztach może być przekazana Klientowi przez DMBH w każdym czasie, na jego żądanie złożone w formie właściwej do składania zleceń.

- W celu podniesienia efektywności obsługi Klienta w zakresie dystrybucji tytułów uczestnictwa zarządzanych przez ESALIENS TFI, DMBH korzysta nieodpłatnie z systemu informatycznego agenta transferowego służącego do zakładania rejestrów uczestnika funduszu, rejestrowania dyspozycji nabycia lub umorzenia jednostek uczestnictwa oraz rejestracji innych dyspozycji wynikających ze świadczenia usług dystrybucji jednostek uczestnictwa przez DMBH.
- W związku z zawarciem przez DMBH z podmiotami trzecimi - Towarzystwami Funduszy Inwestycyjnych, oferującymi lub dystrybutorami - umów o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia instrumentów finansowych, tytułów uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, umów o oferowanie lub dystrybucję instrumentów finansowych – DMBH:
  - a) wykorzystuje nieodpłatnie: materiały marketingowe przygotowane przez te podmioty w celu reklamy, promocji lub upowszechniania informacji na temat produktów tych podmiotów dystrybuowanych przez DMBH lub usług, w wykonaniu których DMBH pośredniczy. DMBH uczestniczy w nieodpłatnych szkoleniach organizowanych przez te podmioty lub może przeprowadzać takie szkolenia na ich rzecz.
  - b) może uczestniczyć w nieodpłatnych szkoleniach organizowanych przez te podmioty lub samodzielnie organizować na rzecz tych podmiotów lub Klientów nieodpłatne szkolenia mające na celu upowszechnianie informacji na temat produktów DMBH lub świadczonej usługi.

III. Inne

- DMBH przyjmuje i przekazuje inne niż wskazane powyżej opłaty, prowizje i świadczenia, w szczególności:
  - a) opłaty, prowizje, świadczenia niepieniężne od towarzystw funduszy inwestycyjnych na podstawie zawartych umów o współpracy oraz usług świadczonych na rzecz ww. towarzystw,
  - b) zwyczajowo przyjęte koszty spotkań, posiłków i upominków zgodnie z wewnętrznymi procedurami DMBH,
  - c) zwrot kosztów poniesionych na rzecz zewnętrznych doradców prawnych w związku ze świadczoną usługą.

Na żądanie Klienta DMBH przekazuje dodatkowe informacje o powyższych opłatach, prowizjach lub świadczeniach, w tym o ich istocie i wysokości lub sposobie ustalania ich wysokości.

- W celu poprawienia jakości usługi DMBH, polegającej na sporządzaniu rekomendacji inwestycyjnych, DMBH może korzystać z aplikacji informatycznych dostępnych w ramach grupy Citi.
- W ramach dozwolonych drobnych świadczeń niepieniężnych DMBH - na zasadzie wskazanych w odrębnych procedurach wewnętrznych - może ponosić koszty reprezentacyjne o rozsądnej wartości, takie jak jedzenie i napoje podczas spotkania biznesowego lub konferencji, seminarium lub innych wydarzeń szkoleniowych oraz inne świadczenia niepieniężne, które uznane są zgodnie z obowiązującym prawem za mogące podnieść jakość usługi świadczonej przez DMBH na rzecz Klienta oraz jest mało prawdopodobne, by mogły wpłynąć negatywnie na wypełnianie przez DMBH obowiązku działania w najlepiej pojętym interesie Klienta.

WSKAZANIE PODSTAWOWYCH ZASAD POSTĘPOWANIA DMBH W PRZYPADKU POWSTANIA KONFLIKTU INTERESÓW

DMBH informuje, że organizacja wewnętrzna DMBH oraz inne regulacje wewnętrzne DMBH zapewniają rozwiązanie potencjalnego konfliktu interesów w sposób nienaruszający interesów Klienta.

DMBH informuje, że wdrożył „Regulamin zarządzania konfliktem interesów w Domu Maklerskim

Banku Handlowego S.A.”, który pozwala rozpoznać okoliczności stanowiące lub mogące wywołać konflikt interesów zagrażający interesom jednego lub kilku Klientów, w odniesieniu do konkretnych usług inwestycyjnych lub dodatkowych.

DMBH realizując politykę zarządzania konfliktem interesów wdraża procedury i środki zapobiegające takim konfliktom lub zarządzające nimi.

Polityka przeciwdziałania konfliktom interesów wdrożona w DMBH zapobiega sytuacjom, w których DMBH:

- może osiągnąć zysk lub uniknąć straty kosztem Klienta,
- ma interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz Klienta lub transakcji przeprowadzanej w imieniu Klienta, który jest rozbieżny z interesem Klienta,
- ma powód innej natury, aby ponad interes danego Klienta przedkładać interes innego Klienta lub grupy Klientów,
- prowadzi taką samą działalność jak Klient,
- otrzymuje od strony trzeciej zachętę w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta.

W wypadku gdy rozwiązania organizacyjne i administracyjne ustanowione przez DMBH w celu zapobieżenia konfliktowi interesów lub zarządzania nim są niewystarczające do zapewnienia, że nie występuje ryzyko szkody dla interesów Klienta, DMBH:

- ujawnia informacje o konflikcie interesów Klientowi, oraz
- wskazuje, że rozwiązania organizacyjne i administracyjne ustanowione w celu zapobieżenia konfliktowi interesów lub zarządzania nim są niewystarczające do zapewnienia, że nie występuje ryzyko szkody dla interesów Klienta, oraz
- w sposób szczegółowy opisuje zaistniały konflikt interesów wyjaśniając jego ogólny charakter oraz źródło wraz z ryzykiem grożącym Klientowi i kroki podjęte w celu ograniczenia tego ryzyka.

Informacja powinna zostać przekazana przed świadczeniem usługi inwestycyjnej lub dodatkowej w kontekście której pojawia się konflikt.

DMBH przekazuje do wiadomości Klientów, „*Ogólne informacje o polityce przeciwdziałania konfliktom interesów w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.*”, który to dokument przekazywany jest Klientowi przez zawarcie Umowy, dostępny jest są na stronie internetowej DMBH oraz na żądanie Klienta przekazywany za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, a w szczególności pocztą elektroniczną. Na życzenie Klienta DMBH przekazuje dodatkowe informacje na temat Polityki przeciwdziałania konfliktom interesów.

WSKAZANIE ZASAD OCHRONY AKTYWÓW KLIENTA GWARANTOWANEJ PRZEZ SYSTEM REKOMPENSAT

DMBH jest uczestnikiem systemu rekompensat Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. prowadzonego w celu gromadzenia środków na wypłaty środków pieniężnych oraz zrekompensowanie wartości utraconych instrumentów finansowych, w następujących przypadkach określonych przepisami prawa:

- ogłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego domu maklerskiego,
- prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek domu maklerskiego nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego, że dom maklerski nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, wykonać ciężących na nim zobowiązań wynikających z roszczeń Klientów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie.

System rekompensat zabezpiecza wypłatę środków Klienta (niebędącego podmiotem lub osobą wyłączonym z zakresu ochrony na mocy przepisów prawa), pomniejszonych o należności domu maklerskiego od Klienta z tytułu świadczonych usług, do wysokości równowartości w złotych 3000 euro - w 100% wartości środków objętych systemem rekompensat oraz 90% nadwyżki ponad tę kwotę, z tym że górna granica środków objętych systemem rekompensat stanowi równowartość w złotych 22 000 euro.

Do obliczenia wartości euro w złotych przyjmuje się kurs średni Narodowego Banku Polskiego, zgodnie z ogłaszaną tabelą kursową, z dnia zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę do wypłat rekompensat.

Kwoty, o których mowa powyżej określają maksymalną wysokość roszczeń Klienta niezależnie od tego, w jakiej wysokości i na ilu rachunkach posiadał środki lub z ilu wierzycelności przysługują mu należności w danym domu maklerskim.

PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT ZASAD PRZECHOWYWANIA AKTYWÓW KLIENTA

Instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego

Instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowane (np. GPW, BondSpot, NewConnect) i nabyte w tym obrocie przechowywane są w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

DMBH przechowuje instrumenty finansowe Klientów w sposób umożliwiający w każdej chwili wyodrębnienie instrumentów finansowych przechowywanych na rzecz jednego Klienta od instrumentów finansowych w innego Klienta oraz od instrumentów finansowych własnych DMBH.

DMBH może ustanawiać zabezpieczenia na instrumentach finansowych Klientów w związku z dochodzeniem lub zabezpieczeniem wierzycelności przysługujących DMBH na zasadach określonych w Umowie, Regulaminie oraz przepisach obowiązującego prawa.

DMBH nie wykorzystuje na własny rachunek instrumentów finansowych Klienta.

DMBH lub podmiotowi przechowującemu instrumenty finansowe Klientów mogą przysługiwać określone prawa do instrumentów finansowych Klienta, w tym w szczególności prawo do zaspokojenia roszczeń DMBH lub podmiotu przechowującego z oznaczonych instrumentów finansowych, o ile takie prawa są zastrzeżone w umowie z Klientem, regulaminie świadczenia danej usługi lub obowiązujących przepisach prawa.

Zagraniczne Instrumenty Finansowe

W celu świadczenia na rzecz Klientów usług w zakresie Zagranicznych Instrumentów Finansowych DMBH współpracuje z zagraniczną firmą inwestycyjną świadczącą usługi inwestycyjne („Broker Zagraniczny”) w zakresie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia Zagranicznych Instrumentów Finansowych na Rynkach Zagranicznych oraz w zakresie rejestrowania i przechowywania tych instrumentów finansowych. Wykonując usługi na rzecz DMBH, Broker Zagraniczny współpracuje z innymi firmami inwestycyjnymi, w tym brokerami oraz bankami depozytariuszami („Bank Depozytariusz”). Klient winien być świadomy, że istnieje ryzyko niewypłacalności, ogłoszenia upadłości, likwidacji lub podobnego zdarzenia w odniesieniu do DMBH, Brokera Zagranicznego oraz innych wskazanych powyżej podmiotów. Konsekwencje tych zdarzeń określone są w przepisach prawa właściwych dla danego podmiotu. Zdarzenia te mogą mieć negatywny wpływ na prawa Klienta w zakresie Zagranicznych Instrumentów Finansowych.

DMBH ponosi odpowiedzialność z tytułu wyboru Brokera Zagranicznego oraz z tytułu powierzenia mu do przechowywania Zagranicznych Instrumentów Finansowych Klienta DMBH informuje, że przy wyborze Brokera Zagranicznego dochował należytej staranności.

Zagraniczne Instrumenty Finansowe Klienta są przechowywane na rachunku zbiorczym (typu „Omnibus Account”) prowadzonym przez Bank Depozytariusz na rzecz Brokera Zagranicznego.

Zasady prowadzenia wskazanego powyżej rachunku:

- zapewniają, że Zagraniczne Instrumenty Finansowe Klienta przechowywane są oddzielnie od instrumentów finansowych stanowiących własność Brokera Zagranicznego lub DMBH,
- oznaczają, że Zagraniczne Instrumenty Finansowe Klientów DMBH mogą być przechowywane wspólnie z instrumentami finansowymi innych klientów Brokera Zagranicznego, co powoduje zagrożenie użycia Zagranicznych Instrumentów Finansowych Klienta do rozliczenia transakcji

innego klienta DMBH lub Brokera Zagranicznego oraz zagrożenie w przypadku wystąpienia upadłości lub innego podobnego zdarzenia wobec Brokera zagranicznego powodującego konieczność wykazania tytułu prawnego do Zagranicznych Instrumentów Finansowych w celu wyodrębnienia ich z instrumentów zgromadzonych na tym rachunku.

DMBH informuje, że prowadzi rejestr praw do Zagranicznych Instrumentów Finansowych oraz rejestr Zagranicznych Instrumentów Finansowych w sposób umożliwiający jednoznaczny identyfikację Zagranicznych Instrumentów Finansowych Klienta oraz określenie przysługujących mu z tego tytułu praw.

W przypadku gdy, ze względu na przepisy prawa obowiązującego w państwie, na którego terytorium mają być przechowywane Zagraniczne Instrumenty Finansowe lub środki pieniężne Klienta, nie jest możliwe przechowywanie lub rejestrowanie aktywów Klienta odrębnie od aktywów DMBH, Brokera Zagranicznego lub Banku Depozytariusza, DMBH informuje o tym Klientów. Powierzenie Zagranicznych Instrumentów Finansowych lub środków pieniężnych Klienta do przechowywania przez taki podmiot możliwe jest pod warunkiem wyrażenia przez Klienta pisemnej zgody na powierzenie. Zasady świadczenia usług przez Brokera Zagranicznego oraz Bank Depozytariusz, w tym prowadzenie rachunków, na których zapisywane są Zagraniczne Instrumenty Finansowe Klientów, podlegają przepisom prawa państwa, w którym Broker Zagraniczny lub Bank Depozytariusz prowadzi swoją działalność. Oznacza to, że prawa Klienta mogą być uregulowane w sposób odmienny od regulacji obowiązujących w Polsce.

DMBH może ustanawiać zabezpieczenia na Zagranicznych Instrumentach Finansowych Klientów w związku z dochodzeniem lub zabezpieczeniem wierzytelności przysługujących DMBH na zasadach określonych w Umowie, Regulaminie oraz przepisach obowiązującego prawa.

DMBH nie wykorzystuje na własny rachunek Zagranicznych Instrumentów Finansowych Klienta. DMBH lub podmiotowi przechowującemu instrumenty finansowe Klientów mogą przysługiwać określone prawa do instrumentów finansowych Klienta, w tym w szczególności prawo do zaspokojenia roszczeń DMBH lub podmiotu przechowującego z oznaczonych instrumentów finansowych, o ile takie prawa są zastrzeżone w umowie z Klientem, regulaminie świadczenia danej usługi lub obowiązujących przepisach prawa.

Środki pieniężne

Klientowi przysługuje wobec DMBH roszczenie o zwrot wolnych środków pieniężnych zapisanych na jego Rachunku Pieniężnym.

DMBH deponuje środki pieniężne powierzone DMBH przez klientów w związku ze świadczeniem usług maklerskich w sposób umożliwiający wyodrębnienie tych środków pieniężnych od własnych środków DMBH oraz ustalenie wysokości roszczeń Klientów o zwrot tych środków pieniężnych. Środki pieniężne klientów DMBH deponowane są na rachunkach prowadzonych na rzecz DMBH przez bank krajowy (Bank Handlowy w Warszawie S.A.) wybrany przez DMBH z zachowaniem należytej staranności. Środki pieniężne zapisane na rachunkach prowadzonych przez bank są przedmiotem lokat typu „overnight” i są oprocentowane zgodnie z odrębnymi umowami zawartymi przez DMBH z tym bankiem, a korzyści z tego tytułu przypadają DMBH.

Zasady ewentualnej odpowiedzialności DMBH za działania lub zaniechania wskazanego powyżej banku określają obowiązujące przepisy prawa. Należy liczyć się z ryzykiem niewypłacalności, upadłości lub innego podobnego zdarzenia w odniesieniu do tego banku, której konsekwencje określone są we właściwych przepisach prawa.

Zapisy ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. *O Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji regulują kwestię uzyskania przez klientów firm inwestycyjnych, którzy powierzyli firmie inwestycyjnej środki pieniężne w związku ze świadczeniem usług maklerskich, które to środki zdeponowane są na rachunku tej firmy inwestycyjnej prowadzonym przez bank, statusu deponentów w rozumieniu powyższej ustawy, w granicach wynikających z ich udziału w kwocie zgromadzonej na rachunku, na zasadach i warunkach określonych w powyższej ustawie.*

DMBH informuje, że:

- w razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko DMBH środki pieniężne powierzone przez klientów DMBH w związku ze świadczeniem usług maklerskich nie podlegają zajęciu,
- w razie ogłoszenia upadłości DMBH środki pieniężne powierzone przez klientów DMBH w związku ze świadczeniem maklerskich podlegają wyłączeniu z masy upadłości DMBH.

DMBH lub podmiotowi przechowującemu środki pieniężne klientów mogą przysługiwać określone prawa do środków pieniężnych klienta, w tym w szczególności prawo do zaspokojenia roszczeń DMBH lub podmiotu przechowującego ze środków pieniężnych, o ile takie prawa są zastrzeżone w umowie z klientem, regulaminie świadczenia danej usługi lub obowiązujących przepisach prawa.

OGÓLNE INFORMACJE NA TEMAT OPODATKOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM USŁUGI

Niniejszy materiał ma charakter informacyjny, a jego celem jest prezentacja podstawowych zagadnień podatkowych związanych z inwestowaniem za pośrednictwem Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A. (dalej: DMBH).

- DMBH nie jest uprawniony do udzielania porad podatkowych, w przypadku pytań lub wątpliwości dotyczących spraw związanych z interpretacją przepisów podatkowych Klient powinien skontaktować się z właściwym dla siebie urzędem skarbowym lub z licencjonowanym doradcą podatkowym;
- DMBH informuje, że z inwestycją w instrumenty finansowe może wiązać się konieczność uiszczenia podatku. Obowiązki podatkowe zależą w szczególności od indywidualnej sytuacji podatnika, rynku na którym realizowana jest inwestycja oraz rodzaju instrumentu finansowego będącego przedmiotem inwestycji;
- Niniejsza informacja jest aktualna na chwilę jej sporządzenia, a przepisy podatkowe mogą ulec zmianie w przyszłości;
- W przypadku wybranych zagranicznych odsetek/dywidend wypłacanych od papierów wartościowych może nastąpić pobór podatku za granicą;
- Osoby niebędące rezydentami dla celów podatkowych w Polsce mogą podlegać opodatkowaniu według innych zasad, niż przedstawione w niniejszym materiale, w szczególności z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Polska.

Podstawy prawne rozliczenia podatkowego:

Zasady rozliczania z tytułu dochodów kapitałowych osiągniętych z tytułu nabycia lub zbycia krajowych lub zagranicznych papierów wartościowych określa:

Osoby fizyczne - Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych („UPDOF”). Ustawa określa zasady opodatkowania osób fizycznych:

Osoby prawne - Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych („UPDOP”), Ustawa określa zasady opodatkowania osoby prawnej:

Zestawienie obowiązków podatkowych klienta będącego osobą fizyczną z uwzględnieniem instrumentów finansowych, dla których DMBH pośredniczy w zawieraniu transakcji oraz, dla których prowadzi rachunek lub rejestr instrumentów finansowych określa Tabela 1

Zasady sporządzania informacji PIT-8C przez DMBH

Informacja PIT-8C, stanowi informację o dochodach z kapitałów pieniężnych Klienta zarejestrowanych przez DMBH.

PIT-8C nie zawiera informacji na temat przychodów osiągniętych przez Klienta, co do których DMBH nie jest zobowiązany do wykazywania w PIT-8C, w szczególności:

- dywidend i odsetek od zagranicznych papierów wartościowych, umorzenia certyfikatów, wykupu

obligacji zagranicznych - w tym przypadku, Klient zobowiązany jest do rozliczenia osiągniętych przychodów, na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawa, w sposób właściwy dla rodzaju osiągniętego przychodu,

- dywidend i odsetek od krajowych papierów wartościowych, umorzenia certyfikatów, wykupu obligacji krajowych, dla których DMBH jest płatnikiem, w związku z obowiązkiem uiszczenia podatku u źródła na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

PIT-8C nie zawiera informacji na temat dochodów, od których DMBH pobrał podatek i jako płatnik wpłacił go na rachunek urzędu skarbowego.

Klient powinien zweryfikować prawidłowość otrzymanej informacji PIT-8C na podstawie posiadanej dokumentacji transakcji oraz historii rachunków papierów wartościowych i pieniężnego, a w razie stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości bezzwłocznie zgłosić je do DMBH.

W przypadku rachunków wspólnych - informacja PIT-8C kierowana jest oddzielnie do każdego ze współwłaścicieli, a kwoty przychodów i kosztów ujmowane są proporcjonalnie do udziału we współwłasności (z domniemaniem równych udziałów, np. w przypadku rachunku inwestycyjnego stanowiącego małżeńską współwłasność ustawową, każdy z małżonków otrzymuje informację o kosztach i przychodach w wysokości 50% całkowitych kosztów i przychodów zaewidencjonowanych na rachunku stanowiącym współwłasność).

Zasady przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych na PLN dla celów wyliczenia podstawy opodatkowania

Zgodnie z art. 11a Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dla celów wyliczenia podstawy opodatkowania:

- przychody w walutach obcych przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu,
- koszty poniesione w walutach obcych przelicza się na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień poniesienia kosztu.

Oznacza to w praktyce, iż mimo poniesienia nominalnej straty na sprzedaży zagranicznego papieru wartościowego, ze względu na wzrost kursu waluty obcej Klient może osiągnąć w przeliczeniu na PLN dochód podlegający opodatkowaniu. Spadek kursu będzie miał odwrotny wpływ na podstawę opodatkowania.

TABELA 2. Zestawienie obowiązków podatkowych klienta będącego osobą fizyczną z uwzględnieniem instrumentów finansowych, dla których DMBH pośredniczy w zawieraniu transakcji oraz, dla których prowadzi rachunek lub rejestr instrumentów finansowych

Instrument finansowy	Podstawa opodatkowania	Podmiot zobowiązany do rozliczenia podatku	Zasady przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych na PLN dla celów wyliczenia podstawy opodatkowania	Sposób rozliczenia podatku
Polskie PW notowane w PLN na GPW i BondSpot (np. obligacje i akcje)	Dochód ze zbycia papierów wartościowych	Klient	Nie dotyczy	Klient samodzielnie uwzględni dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH
	Odsetki, dywidendy i dyskonto	DMBH	Nie dotyczy	DMBH Brak obowiązku uwzględniania przez Klienta w zeznaniu rocznym, DMBH potrąca należny podatek dochodowy
Polskie PW notowane w innej walucie niż PLN na GPW i BondSpot (np. obligacje i akcje)	Dochód ze zbycia papierów wartościowych	Klient	RYZIKO WPŁYWU ZMIAN KURSÓW WALUTOWYCH NA WYSOKOŚĆ PODATKU. Dochód dla celów podatku stanowi różnicę pomiędzy: <ul style="list-style-type: none"> • przychodem przeliczonym po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem sprzedaży produktu, a • kwotą poniesioną na nabycie produktu przeliczaną na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem nabycia produktu. 	Klient samodzielnie uwzględni dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH
	Odsetki, dywidendy i dyskonto	DMBH	Kwota podatku pobierana jest w walucie notowania papieru wart. Przychody odsetkowe i dywidendy przelicza się na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem wypłaty odsetek lub dywidendy.	DMBH Brak obowiązku uwzględniania przez Klienta w zeznaniu rocznym, DMBH potrąca należny podatek dochodowy
Zagraniczne PW notowane w PLN na GPW i BondSpot (np. obligacje i akcje)	Dochód ze zbycia papierów wartościowych	Klient	Nie dotyczy	Klient samodzielnie uwzględni dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH
	Dywidendy i odsetki	Klient	Przychody odsetkowe i dywidendy przelicza się na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem wypłaty odsetek lub dywidendy.	Klient samodzielnie uwzględni przychody w rocznym zeznaniu podatkowym

Instrument finansowy	Podstawa opodatkowania	Podmiot zobowiązany do rozliczenia podatku	Zasady przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych na PLN dla celów wyliczenia podstawy opodatkowania	Sposób rozliczenia podatku
Zagraniczne PW notowane w innej walucie niż PLN na GPW i BondSpot (np. obligacje i akcje)	Dochód ze zbycia papierów wartościowych	Klient	RYZIKO WPŁYWU ZMIAN KURSÓW WALUTOWYCH NA WYSOKOŚĆ PODATKU. Dochód dla celów podatku stanowi różnicę pomiędzy: <ul style="list-style-type: none"> • przychodem przeliczanym po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem sprzedaży produktu, a • kwotą poniesioną na nabycie produktu przeliczaną na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem nabycia produktu. 	Klient samodzielnie uwzględni dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH
	Dywidendy i odsetki	Klient	Przychody odsetkowe i dywidendy przelicza się na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem wypłaty odsetek lub dywidendy.	Klient samodzielnie uwzględni przychody w rocznym zeznaniu podatkowym
Zagraniczne PW notowane na rynkach zagranicznych (np. obligacje i akcje)	Dochód ze zbycia papierów wartościowych	Klient	RYZIKO WPŁYWU ZMIAN KURSÓW WALUTOWYCH NA WYSOKOŚĆ PODATKU. Dochód dla celów podatku stanowi różnicę pomiędzy: <ul style="list-style-type: none"> • przychodem przeliczanym po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem sprzedaży produktu, a • kwotą poniesioną na nabycie produktu przeliczaną na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem nabycia produktu. 	Klient samodzielnie uwzględni dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH
	Dywidendy i odsetki	Klient	Przychody odsetkowe i dywidendy przelicza się na PLN po kursie NBP z ostatniego dnia roboczego przed dniem wypłaty odsetek lub dywidendy.	Klient samodzielnie uwzględni przychody w rocznym zeznaniu podatkowym
Derywaty notowane w PLN na GPW	Dochód z obrotu derywatami (wynik)	Klient	Nie dotyczy (brak produktów w walutach innych niż PLN)	Klient samodzielnie uwzględni dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH

Instrument finansowy		Podstawa opodatkowania	Podmiot zobowiązany do rozliczenia podatku	Zasady przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych na PLN dla celów wyliczenia podstawy opodatkowania	Sposób rozliczenia podatku
Fundusze inwestycyjne Zamknięte (zarządzane przez TFI z siedzibą w Polsce)	Niepubliczne	Dochód z umorzenia certyfikatów inwestycyjnych	TFI	Nie dotyczy (brak produktów w walutach innych niż PLN)	TFI Brak obowiązku uwzględniania przez Klienta w rocznym zeznaniu podatkowym
	Publiczne	Dochód z umorzenia certyfikatów inwestycyjnych	DMBH	Nie dotyczy (brak produktów w walutach innych niż PLN)	DMBH Brak obowiązku uwzględniania przez Klienta w rocznym zeznaniu podatkowym
		Dochód ze sprzedaży certyfikatów inwestycyjnych (w obrocie giełdowym na GPW)	Klient	Nie dotyczy (brak produktów w walutach innych niż PLN)	Klient samodzielnie uwzględnia dochód w rocznym zeznaniu podatkowym - z wykorzystaniem informacji PIT-8C sporządzonej przez DMBH
Otwarte fundusze inwestycyjne lokalne (zarządzane przez TFI z siedzibą w Polsce)		Dochód z umorzenia jednostek uczestnictwa	TFI	Nie dotyczy (brak produktów w walutach innych niż PLN)	TFI Brak obowiązku uwzględniania przez Klienta w rocznym zeznaniu podatkowym

INFORMACJA O KLASYFIKACJI KLIENTA

W związku z zamiarem zawarcia:

„Umowy o wykonywanie przez Dom Maklerski Banku Handlowego zleceń nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenia rachunku derywatów i rachunków pieniężnych,,

na podstawie przedstawionych przez Pana/Panią informacji, DMBH na potrzeby świadczenia ww. usługi zaklasyfikował Pana / Panią do kategorii:

KLIENT DETALICZNY

Zaliczenie do ww. kategorii oznacza najpełniejszą ochronę interesów Klienta w ramach świadczonych usług maklerskich, wynikającą z obowiązujących przepisów prawa. Ochrona ta polega w szczególności na obowiązku DMBH:

- badania, przed zawarciem Umowy, poziomu wiedzy Klienta o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego celem stwierdzenia czy usługa maklerska świadczona na podstawie zawieranej Umowy jest odpowiednia dla danego Klienta biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację;
- przekazywania Klientowi przed zawarciem Umowy: ogólnego opisu instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe; polityki wykonywania zleceń przez firmę inwestycyjną; ogólnej informacji o polityce przeciwdziałania konfliktom interesów, szczegółowej informacji na temat firmy inwestycyjnej oraz usługą która ma być świadczona na podstawie Umowy;
- zawierania z klientem detalicznym umowy o świadczenie usług maklerskich w formie pisemnej pod rygorem nieważności oraz obowiązku świadczenia usługi wynikającej z Umowy w oparciu jej regulamin;
- niezwłocznego wykonywania zleceń oraz ich wykonywania na warunkach najbardziej korzystnych dla klienta (chyba, że klient określił szczegółowe warunki na jakich zlecenie ma zostać wykonane, w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami);
- niezwłocznego informowania Klienta o wszelkich istotnych okolicznościach uniemożliwiających właściwe wykonanie zlecenia;
- przekazywania sformalizowanych w treści raportów z wykonywania Umowy, w terminach określonych we właściwym regulaminie ww. usługi
- sformalizowanego i zrozumiałego sposobu formułowania informacji reklamowych i promocyjnych, w szczególności zawierających wskazanie, obok potencjalnych korzyści, zagrożeń i poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z daną usługą;

Informujemy jednocześnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ma Pan / Pani prawo do złożenia wniosku o przypisanie do kategorii: Klient Profesjonalny, jeżeli spełnia Pan/Pani łącznie następujące warunki:

Warunek I - spełnia Pan/ Pani co najmniej dwa z poniższych wymogów:

- zawierał/a Pan/Pani transakcje o wartości stanowiącej co najmniej równowartość w złotych 50 000 euro każda, na odpowiednim rynku, ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w ciągu czterech ostatnich kwartałów;
- wartość Pana/Pani portfela instrumentów finansowych łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład wynosi co najmniej równowartość w złotych 500 000 euro;
- pracuje lub pracował/a Pan/Pani w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług maklerskich, które miałyby być świadczone przez DMBH na Pana/Pani rzecz na podstawie zawieranej Umowy.

Warunek II

Złoży Pan/Pani pisemne potwierdzenia znajomości zasad traktowania Klienta wg nowej kategorii utraty ochrony wynikającej ze zmiany istniejącego statusu oraz zobowiąże się Pan/Pani do informowania DMBH o wszelkich zmianach mających wpływ na wymogi wskazane powyżej.

Przypisanie do innej kategorii niż Klient Detaliczny wiąże się z obniżeniem poziomu ochrony należnego obecnej kategorii wynikającej z obowiązujących przepisów prawa.

**OGÓLNY OPIS CHARAKTERU
INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
ORAZ RYZYKA ZWIĄZANEGO
Z INWESTOWANIEM W INSTRUMENTY
FINANSOWE.**

OGÓLNY OPIS CHARAKTERU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INWESTOWANIEM W INSTRUMENTY FINANSOWE.

I. WSTĘP

Celem niniejszego dokumentu jest:

- przedstawienie Klientowi charakterystyki instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem nabycia lub zbycia za pośrednictwem DMBH na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich zwartej z Domem Maklerskim Banku Handlowego („DMBH”),
- wskazanie najważniejszych rodzajów ryzyka związanych z inwestycją w ww. instrumenty finansowe jak również innych informacji, które Klient powinien brać pod uwagę dokonując inwestycji za pośrednictwem DMBH.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie zostały przygotowane rzetelnie i z należytą starannością, jednak mogą nie uwzględniać każdego rodzaju ryzyka i nie powinny być jedyną podstawą do podjęcia decyzji inwestycyjnej.

Przekazywanie Klientowi informacji zawartych w niniejszym dokumencie nie stanowi usługi doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U.2014.94 j.t. z późn. zm.).

DMBH INFORMUJE KLIENTA, ŻE:

- inwestowanie w instrumenty finansowe wiąże się z ryzykiem charakterystycznym dla poszczególnych instrumentów finansowych oraz ryzykiem inwestycyjnym, Ryzyko inwestycyjne to w szczególności ryzyko związane z niewłaściwymi lub zawodnymi procesami wewnętrznymi, ludźmi, systemami technicznymi lub zdarzeniami zewnętrznymi, które mogą skutkować niewłaściwą realizacją lub rozliczeniem zlecenia oraz ryzyko rynkowe związane ze zmianą wartości inwestycji w skutek zmiany ceny.
- na cenę instrumentu finansowego ma wpływ wiele różnych czynników. Można do nich zaliczyć m.in. zmieniające się warunki ekonomiczne, prawne, polityczne i podatkowe. Klient podejmując decyzję o nabyciu lub zbyciu instrumentów finansowych powinien wziąć pod uwagę fakt występowania ryzyka, które wiąże się z podjęciem decyzji inwestycyjnej, a w szczególności możliwości zmiany ceny instrumentów finansowych będących przedmiotem tej decyzji wbrew oczekiwaniom Klienta i w związku z tym nieuzyskania założonych przez Klienta zysków,
- Klient musi liczyć się z utratą części lub całości zainwestowanych środków, a nawet z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów, w szczególności inwestując w instrumenty finansowe wykorzystujące efekt dźwigni finansowej. Definicja dźwigni finansowej oraz opis jej działania prezentowana jest w rozdziale *VI Instrumenty finansowe, z którymi związany jest obowiązek wnoszenia depozytów finansowych*,
- Klient podejmuje wszelkie decyzje inwestycyjne związane z nabywaniem lub zbywaniem instrumentów finansowych na własne ryzyko, a DMBH przekazuje zlecenia lub dyspozycje do realizacji na podstawie tych decyzji,
- dotychczasowe wyniki z inwestycji w instrumenty finansowe lub wysoka stopa zwrotu z danego instrumentu finansowego uzyskana w przeszłości nie stanowi gwarancji ich uzyskania w przyszłości,
- decyzja o zakupie instrumentów finansowych na rynku pierwotnym lub wtórnym w trybie oferty publicznej winna być podjęta przez Klienta na podstawie prospektu emisyjnego, memorandum, warunków emisji i obrotu lub innych dokumentów o podobnym charakterze ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka wskazanych w tych dokumentach oraz ryzyka inwestycyjnego związanego z inwestycją. Dokumenty, o których mowa powyżej - w przypadku, gdy DMBH jest oferującym albo członkiem konsorcjum dystrybucyjnego - są zawsze dostępne w DMBH,

- o ile nie jest to wyraźnie określone w treści prospektu emisyjnego, memorandum, warunków emisji lub innego dokumentu informacyjnego, instrumenty finansowe nabyte przez Klienta za pośrednictwem DMBH nie mają charakteru depozytu bankowego, nie są gwarantowane lub zabezpieczane przez DMBH lub Bank Handlowy w Warszawie S.A ani żaden z podmiotów z grupy Citi jak również nie są gwarantowane lub zabezpieczane przez Skarb Państwa lub inne instytucje państwowe; nie są także zobowiązaniem tych podmiotów względem Klienta,
- DMBH zwraca uwagę, że z inwestycją w instrumenty finansowe może wiązać się konieczność uiszczenia podatku. Obowiązki podatkowe zależą w szczególności od indywidualnej sytuacji podatnika i rodzaju instrumentu finansowego będącego przedmiotem inwestycji. DMBH zaleca skorzystanie z porady doradcy podatkowego.

II. CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA

Ogólny podział instrumentów finansowych ze względu na ryzyko rezydualne instrumentu finansowego.

1) Podział ze względu na strukturę instrumentu finansowego:

- *niekomplikowane instrumenty finansowe* - w szczególności: akcje dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub na równoważnym rynku w państwie, które nie jest państwem członkowskim, prawa do akcji, obligacje lub inne dłużne papiery wartościowe, które nie mają wbudowanego instrumentu pochodnego, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, proste ETF: indeksowe, koszykowe replikujące indeks lub koszyk instrumentów finansowych w sposób bezpośredni poprzez nabywanie instrumentów finansowych tworzących indeks lub koszyk, bez wykorzystania instrumentów pochodnych lub efektu dźwigni finansowej, oraz inne instrumenty finansowe, których cena nie zależy od jednego lub więcej instrumentu finansowego zwanego instrumentem bazowym, indeksowe, koszykowe etc.,
- *skomplikowane (złożone) instrumenty finansowe* - w szczególności instrumenty finansowe, których cena zależy od jednego lub więcej instrumentu finansowego zwanego instrumentem bazowym, w szczególności: kontrakty terminowe futures, kontakty na różnicę CFD, opcje, swapy, kontrakty walutowe, produkty strukturyzowane, certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych, złożone ETF replikujące wybrany koszyk instrumentów finansowych z wykorzystaniem instrumentów pochodnych lub efektu dźwigni finansowej.

2) Podział ze względu na wykorzystanie efektu dźwigni finansowej:

- instrumenty finansowe, z którymi nie jest związany obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego,
- instrumenty finansowe, z którymi jest związany obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego.

III. RYZYKA WSPÓLNE DLA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH DOPUSZCZONYCH ORAZ NIEDOPUSZCZONYCH DO OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM

Ryzyko makroekonomiczne

Jest następstwem stanu koniunktury gospodarczej na świecie lub w danym kraju, które w bezpośredni lub pośredni sposób wpływają na otoczenie gospodarcze, w którym funkcjonuje emitent lub wytwórca instrumentów finansowych lub na jego sytuację finansową lub na rynek kapitałowy, na którym instrumenty finansowe są przedmiotem obrotu. Stan koniunktury gospodarczej wyrażony jest czynnikami makroekonomicznymi takimi jak wskaźniki: wzrostu gospodarczego, popytu konsumpcyjnego, inflacji, deficytu budżetowego, inwestycji, poziomu cen surowców, etc. lub sytuacja geopolityczną.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że w przypadku:

- *niepewności, co do kształtowania się czynników makroekonomicznych lub sytuacji geopolitycznej wzrasta zmienność cen instrumentów finansowych a tym samym ryzyko nabycia instrumentu finansowego po zawyżonej cenie,*

- niekorzystnego kształtowania się czynników makroekonomicznych może dojść do spadku cen instrumentów finansowych (niedowartościowanie ceny instrumentu finansowego) nieznajdującego uzasadnienia w bieżącej sytuacji emitenta lub wytwórcy wyrażonej wynikiem finansowym lub mierzonej wskaźnikami analizy fundamentalnej,
- długotrwałego stanu dobrej koniunktury gospodarczej może dojść do wzrostu cen instrumentów finansowych (przewartościowanie ceny instrumentów finansowych) nieznajdującego uzasadnienia w bieżącej sytuacji emitenta lub wytwórcy wyrażonej wynikiem finansowym lub mierzonej wskaźnikami analizy fundamentalnej.

Ryzyko polityczne

Jest następstwem stabilności lub niestabilności politycznej w danym kraju, zasad i sposobu kształtowania polityki gospodarczej, administracyjnej oraz fiskalnej oraz ich długookresowej stabilności.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że w przypadku braku stabilności politycznej, nieoczekiwanych zmian polityki gospodarczej lub fiskalnej wzrasta zmienność cen instrumentów finansowych a w przypadku dokonania inwestycji może dochodzić do znacznych zmian cen instrumentów finansowych w zależności od pozytywnego lub negatywnego wpływu ww. zmiany na sytuację finansową lub otoczenie gospodarcze emitenta (np. zwiększanie lub zmniejszanie podatków płaconych przez emitent lub jego dostawców lub wpływu na instrument finansowy (np. wprowadzenie lub wzrost opodatkowanie transakcji na rynku kapitałowym).

Ryzyko branżowe

Jest następstwem specyficznych dla danej grupy instrumentów finansowych emitowanych przez podmioty jednej branży lub sektora gospodarczego, uwarunkowań ekonomiczno-gospodarczych tj. niekorzystnych uwarunkowań finansowych, konkurencji, spadku popytu na produkty, oraz innych czynników specyficznych dla danego sektora gospodarczego, skutkujących pogorszeniem się sytuacji ekonomicznej emitenta lub czynników niemierzalnych związanych z określonym zachowaniem inwestorów (grup inwestorów) wynikających z popularyzowanych trendów inwestycyjnych mogących mieć wpływ na przewartościowanie lub niedowartościowanie cen instrumentów danej branży.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że w przypadku inwestycji w instrumenty finansowe emitentów określonych branż, np., których przychody mają charakter sezonowy (np. producenci napojów chłodzących) lub okresowy, uzależniony od określonych czasowo zewnętrznych programów inwestycyjnych, rozwojowych (np. emitenci budujący drogi), branż stanowiących lub niestanowiących priorytet rozwoju gospodarczego danego kraju (np. branża informatyczne lub górnictwo) może dochodzić do okresowej zmienności ceny instrumentów finansowych lub ceny tego instrumentu finansowego mogą się poruszać w identyfikowalnym czasowo trendzie wzrostowym lub spadkowym nieuzasadnianym aktualną sytuacją finansową emitenta, ale spowodowanych zmianą czynników charakterystycznych dla danej branży.

Ryzyko emitenta/wytwórcy instrumentu finansowego

Ryzyko, będące następstwem sposobu zarządzania i prowadzenia gospodarki ekonomicznej emitenta/wytwórcy instrumentu finansowego mające bezpośredni wpływ na jego wynik finansowy a tym samym na wycenę instrumentu finansowego, zdolność do regulowania zobowiązań emitenta (w przypadku instrumentów dłużnych) oraz ich zmienność cenową.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że ryzyko emitenta/wytwórcy instrumentu finansowego jest większe w przypadku:

- stałego utrzymującego się przez dłuższy okres negatywnych wyników finansowych emitenta/ wytwórcy,
- emitenta/wytwórcy, na którego nałożono lub ma być nałożona kara administracyjna wymierzona przez upoważnione do tego celu organy państwowe lub regulatora,

- emitenta/wytwórcy nieprzekazującego okresowych sprawozdań finansowych, niewywiązującego się z obowiązków informacyjnych, nieujawniającego ważnych informacji mających wpływ na wycenę instrumentów finansowych, etc.
  - wszczęcia postępowania upadłościowego,
- w związku ze zwiększeniem prawdopodobieństwa pogorszenia się sytuacji finansowej emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego a w konsekwencji zwiększenia ryzyka kredytowego oraz wpływu na cenę instrumentu finansowego.

Ryzyko kredytowe

Jest to ryzyko straty, niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, wypłacalności wynikające z wahań zdolności kredytowej emitentów lub wytwórców instrumentów finansowych, gwarantów, kontrahentów wyrażającej się postaci ryzyka opóźnienia, częściowego wykonania lub niewykonania zaciągniętych zobowiązań. Ryzyko kredytowe wiąże się z niepewnością, co do przyszłej sytuacji finansowej ww. podmiotów i może mieć znaczny wpływ na kształtowanie się ceny instrumentu finansowego posiadanego przez Klienta (np. akcje, obligacje), realizację zobowiązań z instrumentów finansowych (np. wykup obligacji lub spełnienie innego świadczenia w przypadku innych instrumentów finansowych np. wykonanie produktu strukturyzowanego), wykonania zobowiązania wynikającego z gwarancji w przypadku gwaranta (np. obligacje), wykonania zobowiązań kontrahenta w przypadku, gdy jest on jest istotnym podmiotem w procesie związanym z wykonaniem, dostawą, rozliczeniem instrumentu finansowego lub jego przechowywaniem etc. (np. rozliczenie funduszy inwestycyjnych, kreacja lub umorzenia tytułów uczestnictwa w ETF, przechowywanie papierów).

Na ryzyko kredytowe mają wpływ czynniki:

- zewnętrzne - niezależne od przedsiębiorstwa - czynniki makroekonomiczne i społeczne (konkurencja, koniunktura, polityka fiskalna i monetarna, inflacja, bezrobocie itp.), polityczne (deregulacja i liberalizacja obrotu gospodarczego), demograficzne (starzenie się społeczeństwa), technologiczne (informatyczne),
- wewnętrzne - zależne od przedsiębiorstwa - kwalifikacje pracowników, dywersyfikacja portfela umów, rodzaje i wysokość stosowanych zabezpieczeń umownych, stosowane standardy rachunkowości.

W praktyce rynkowej dla pomiaru ryzyka kredytowego często stosuje się system ratingowy na potrzeby określenia poziomu ryzyka kredytowego np. na stosowaniu ratingów zewnętrznej agencji ratingowej. Przykładowo: Podmiot o ratingu AAA charakteryzuje się niższym ryzykiem kredytowym niż podmiot o ratingu BBB, lub podmiot bez ratingu.

Ryzyko kredytowe ma liczne interakcje z innymi rodzajami ryzyka, w tym w szczególności z ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem kursu walutowego oraz ryzykiem płynności.

Inwestor dokonując inwestycji w instrumenty finansowe winien być świadomy, że im większe ryzyko kredytowe tym większe ryzyko wystąpienia potencjalnej straty inwestora oraz wpływ ww. ryzyka na zmienność ceny instrumentu finansowego lub zmniejszenie jego płynności.

DMBH zwraca uwagę Klientów, że w przypadku upadłości emitenta kolejność zaspakajania wierzycielności z majątku emitenta jest regulowana w ścisły sposób przepisami prawa, co oznacza dla inwestora będącego akcjonariuszem prawdopodobieństwo utraty całości lub znacznej części zainwestowanego kapitału. Z kolei w przypadku obligacji emitent w warunkach emisji może postanowić, że wierzycielności wynikające z emitowanych przez niego obligacji, jeśli nie zostały zabezpieczone, w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, będą zaspokojone po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycielności przysługujących wierzycielom wobec tego emitenta.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko zmiany ceny instrumentów finansowych (akcji, obligacji, kontraktów futures oraz innych instrumentów finansowych) będących w posiadaniu klienta na skutek ogólnych oraz specyficznych czynników rynkowych mających bezpośredni lub pośredni wpływ na określony

instrument finansowy. Ryzyko jest następstwem zasad funkcjonowania rynku kapitałowego i kształtowania się cen na zasadzie równowagi popytu i podaży a zmiana ceny pojedynczego lub grupy instrumentów finansowych jest powodowana czynnikami często niezależnymi od emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego, wynikającymi z natury rynku finansowego. Zwraca się uwagę, że na ryzyko rynkowe duży wpływ mogą mieć czynniki niemierzalne, w szczególności:

- emocjonalne związane z psychologicznym postrzeganiem czynników makroekonomicznych, finansowych, branżowych, regionalnych, samej spółki etc.;
- związane z określonym zachowaniem inwestorów (grup inwestorów) wynikających z popularyzowanych trendów inwestycyjnych mogących mieć wpływ na przewartościowanie lub niedowartościowanie cen instrumentów finansowych;
- wynikające z globalizacji rynków finansowych oraz szybkości przepływu informacji - zmiana indeksów giełdowych na innych rynkach finansowych, zmiana koniunktury na głównych rynkach światowych lub innych rynkach zaliczanych do tego samego regionu może skutkować dużą zmiennością cen instrumentu finansowego na rynku lokalnym, pomimo stabilnej sytuacji finansowej ich emitenta, nieuzasadniającej tak dużej zmienności.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że ryzyko rynkowe nie ma charakteru ryzyka jednorodnego, a wpływ na to ryzyko ma wpływ wiele różnych czynników często niezależnych od emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego.

Przykładowo: wzrost ceny określonego instrumentu finansowego może mieć miejsce w następstwie wystąpienia ww. zdarzeń i nie mieć bezpośredniego uzasadnienia w sytuacji finansowej emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego.

Ryzyko płynności

Polega na braku możliwości sprzedaży lub zakupu instrumentów finansowych w krótkim lub średnim okresie czasu bez istotnego wpływania na poziom cen rynkowych. Ryzyko płynności ma bezpośredni wpływ na zmienność ceny z zachowaniem zasady, że im niższa płynność tym zmienność ceny większa. Ryzyko płynności zależne jest od wielu czynników, często współzależnych od siebie, mających wpływ na ograniczenie podaży lub popytu w obrocie tymi instrumentami finansowymi. Najważniejsze czynniki:

Podażowe:

- niska wartościowo emisja instrumentów finansowych - mała liczba instrumentów finansowych w obrocie - ograniczenie podaży,
- brak należytego rozproszenia nabywców instrumentów finansowych (ograniczenie podaży),
- niski tzw. Free float - tzn. organicznie liczby instrumentów finansowych w wolnym obrocie na skutek niskiej emisji lub braku rozproszenia lub skupienia instrumentów finansowych na rynku wtórnym przez ograniczoną liczbę nabywców oraz ograniczenia w ten sposób strony podażowej,
- mała kapitalizacja spółki.

Popytowe:

- wzrost ryzyka makroekonomicznego, politycznego, branżowego, rynkowego - mających wpływ na zmienność ceny instrumentu finansowego, stan rynku kapitałowego lub emitenta instrumentów finansowych w dającej się przewidzieć określonej perspektywie czasowej, wzrost niepewności inwestycyjnej,
- wzrost ryzyka emitenta - niewłaściwie prowadzona polityka gospodarcza lub zmiana czynników zewnętrznych mających wpływ na pogorszenie sytuacji finansowej emitenta, jego sytuacja finansowa grożąca upadłością lub niewywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań finansowych,
- niewłaściwie prowadzona polityka informacyjna - zmienność lub brak prowadzenia polityki informacyjnej, zatajanie lub zniekształcanie istotnych informacji mogących mieć wpływ na

cenę instrumentów finansowych,

- upomnienia, ostrzeżenia lub kary nakładane przez upoważnione do tego organy państwowe lub regulatorów (KNF, UOKiK etc.).

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że:

- w przypadku niskich obrotów papierami wartościowymi rośnie ryzyko zmienności ceny,
- akcje spółek o najwyższej kapitalizacji są bardziej płynne niż akcje spółek o niskiej kapitalizacji,
- instrumenty finansowe o wyższym wskaźniku wolnego obrotu tzw., Free float są bardziej płynne,
- najwyższą płynnością w obrocie giełdowym charakteryzują się akcje wchodzące w skład głównych o indeksów poszczególnych systemów obrotu np. WIG20,
- akcje wchodzące w skład WIG20 charakteryzują się wyższą płynnością niż akcje notowane na rynku New Connect,
- obligacje Skarbu Państwa są generalnie bardziej płynne od obligacji korporacyjnych lub komunalnych.

Scenariusz sytuacji rynkowych w zależności od płynności instrumentu finansowego

PŁYNNOŚĆ	RYZYKO, NA KTÓRE NARAŻONY JEST KLIENT
Brak płynności, [Scenariusz negatywny]	<p><i>Ogólne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zawarcia transakcji oraz w konsekwencji zamknięcia inwestycji w systemie obrotu w terminie oczekiwanym przez Klienta; - brak rynkowej wyceny instrumentu finansowego; - konieczność utrzymywania instrumentu finansowego oraz poszukiwania alternatywnych możliwości zbycia instrumentu finansowego, np. poza rynkiem regulowanym w trybie umowy cywilno prawnej; <p><i>Udziałowe papiery wartościowe (akcje, PDA)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zbycia na rynku regulowanym i poszukiwanie alternatywnych form zbycia - Dłużne papiery wartościowych oraz produkty strukturyzowane - konieczność utrzymywania do wykupu lub wykonania instrumentu finansowego; <p><i>Instrumenty finansowe zbiorowego inwestowania: certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych („FIZ”); ETF</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczność oczekiwania do umorzenia danego instrumentu, w terminach wskazanych w statucie danego funduszu; <p><i>Derywaty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zamknięcia otwartych pozycji oraz dokonania zabezpieczenia otwartych pozycji;

PŁYNNOŚĆ	RYZYSKO, NA KTÓRE NARAŻONY JEST KLIENT
<p>Płynność niska, Płynność ograniczona Płynność okresowa [Scenariusz negatywny]</p>	<p><i>Ogólne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie ryzyka zmienności cenowej; - brak rynkowej wyceny lub nieadekwatna wycena instrumentu finansowego; <p><i>Udziałowe papiery wartościowe (akcje, PDA)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zbycia papieru wartościowego po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji; lub - okresowy brak możliwości zbycia, lub <p><i>Dłużne papiery wartościowych oraz produkty strukturyzowane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zbycia papieru wartościowego po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji; lub - okresowy brak możliwości zbycia, lub - w przypadku nieakceptowalnej ceny - konieczność utrzymywania instrumentu finansowego do wykupu lub wykonania instrumentu finansowego; <p><i>Instrumenty finansowe zbiorowego inwestowania: certyfikaty inwestycyjne FIZ; ETF:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zbycia certyfikatu po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta, w tym znacznie odbiegającej od wartości aktywów netto oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji; lub - okresowy brak możliwości zbycia danego instrumentu po cenie akceptowanej przez Klienta; - w przypadku braku akceptacji ceny przez Klienta - konieczność oczekiwania do przedstawienia do umorzenia, w terminach wskazanych w statucie danego funduszu; <p><i>Derywaty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona możliwości zamknięcia otwartych pozycji oraz korelacji otwartych pozycji; - zwiększona zmienność dziennych cen rozliczeniowych stanowiących podstawę do uzupełniania depozytu zabezpieczającego i mających wpływ na jego ustalenie i wnoszenie; - ryzyko zamknięcia pozycji po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji.
<p>Wysoka i średnia płynność [Scenariusz oczekiwany]</p>	<p>Scenariusz oczekiwany; zapewniający rynkową wycenę instrumentów finansowych oraz możliwość zbycia lub zamknięcia pozycji po cenie rynkowej;</p>

IV. DODATKOWE CZYNNIKI RYZYKA W PRZYPADKU ZAGRANICZNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

W przypadku zagranicznych instrumentów finansowych, poza ryzykiem właściwym dla danego rodzaju instrumentu finansowego istnieją dodatkowe ryzyko, które Klient powinien brać pod uwagę dokonując inwestycji:

Ryzyko miejsca wykonania

Sposób wykonywania zleceń podlega przepisom prawa oraz zasadom właściwym dla zagranicznego miejsca wykonania zlecenia Klienta. Wyżej wymienione przepisy i zasady mogą być odmienne od

obowiązujących na polskim rynku regulowanym. Klient powinien być świadomy regulacji prawnych związanych z tymi instrumentami, właściwych dla kraju, w którym dokonywana jest transakcja oraz powinien uwzględnić ten fakt podejmując decyzję inwestycyjną.

Ryzyko prawne

Zasady funkcjonowania emitenta, jako podmiotu prawnego, podlegają prawu kraju siedziby emitenta i mogą być odmienne od obowiązujących w Polsce. W szczególności odnosi się to do postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego spółki, obniżenia lub podwyższenia kapitału spółki, zasad nabywania praw korporacyjnych lub majątkowych z akcji. Klient powinien być świadomy regulacji prawnych związanych z tym faktem oraz odmienności ww. procesów oraz swoich praw i obowiązków w stosunku do analogicznych procesów obowiązujących pod prawem polskim. W szczególności DMBH zwraca uwagę Klienta na występujące w prawodawstwie niektórych krajów (np. USA), możliwość anulowania (umorzenia) akcji bez wynagrodzenia i związane z tym ryzyko dla Klienta utraty zainwestowanego kapitału. Przesłanki prawne, które winny być spełnione do wykonania ww. operacji oraz zasady anulowania (umorzenia) akcji określają przepisy kraju właściwego dla siedziby emitenta i w szczególności mogą mieć zastosowanie w ramach procesu układowego z wierzycielami lub postępowania upadłościowego.

Ponadto DMBH zwraca uwagę Klienta, że z nabyciem lub posiadaniem zagranicznych instrumentów finansowych mogą się wiązać określone we właściwych dla nich przepisach prawa, obowiązki o charakterze raportowym, notyfikacyjnym lub innym związane w szczególności z przekraczaniem określonych w tych przepisach progów posiadania (np. obowiązek zawiadomienia emitenta akcji o przekroczeniu określonego progu głosów).

Ryzyko przechowywania instrumentów finansowych

Sposób przechowywania zagranicznych instrumentów finansowych podlega przepisom prawa oraz zasadom właściwym dla zagranicznego miejsca ich przechowywania. Wyżej wymienione przepisy i zasady mogą być odmienne od obowiązujących na polskim rynku. Klient powinien być świadomy regulacji prawnych związanych z przechowywaniem zagranicznych instrumentów finansowych, ponieważ mogą mieć one bezpośredni wpływ na sposób wykonania praw z papierów wartościowych lub praw korporacyjnych z nabywanych lub posiadanych przez Klienta zagranicznych papierów wartościowych.

Ryzyko walutowe

Negatywny wpływ zmiany ceny waluty, w której zagraniczny instrument finansowy jest nabywany lub zbywany w stosunku do waluty polskiej (lub waluty bazowej rachunku innej niż waluta nabycia instrumentu finansowego) wynikające z przeliczenia wyniku finansowego osiągniętego w walucie, w której instrument finansowy jest nabywany na walutę polską (lub walutę bazową rachunku). W przypadku niekorzystnych zmian rynkowych może okazać się, że Klient może uzyskać zysk na instrumencie finansowym, a po przeliczeniu na walutę bazową zanotować stratę, która będzie ostatecznym wynikiem finansowym z inwestycji.

Ryzyko upadłości podmiotów uczestniczących w zawieraniu i rozliczaniu transakcji lub rejestrowaniu i przechowywaniu zagranicznych instrumentów finansowych

Istnieje ryzyko ogłoszenia upadłości, niewypłacalności, likwidacji lub podobnego zdarzenia w odniesieniu do podmiotów uczestniczących w zawieraniu i rozliczaniu transakcji lub rejestrowaniu i przechowywaniu zagranicznych instrumentów finansowych (broker zagraniczny, zagraniczny depozytariusz), które może skutkować niemożnością dostarczenia zakupionych przez Klienta zagranicznych instrumentów finansowych, czasowym ograniczeniem prawa do dysponowania zagranicznymi instrumentami finansowymi przez Klienta lub koniecznością uczestniczenia w odpowiednim postępowaniu upadłościowym, likwidacyjnym lub podobnym w celu zgłoszenia i egzekwowania roszczenia Klienta.

Ryzyko rozliczeniowe

W przypadku złożenia zlecenia sprzedaży zagranicznych instrumentów finansowych przed rozliczeniem się transakcji ich nabycia, istnieje ryzyko nierozliczenia transakcji sprzedaży w przypadku nierozliczenia wcześniejszej transakcji nabycia tych instrumentów finansowych.

Ryzyko posiadania ograniczonego lub opóźnionego dostępu do informacji

Obowiązki informacyjne emitentów zagranicznych instrumentów finansowych mogą być ukształtowane odmiennie niż na rynku polskim. Ponadto dostęp Klienta do tych informacji może być ograniczony lub opóźniony na skutek różnic czasowych, braku bezpośredniego dostępu do serwisów informacyjnych lub odmiennych wymogów oraz sposobu przekazywania informacji do publicznej wiadomości.

Ryzyko związane z językiem, w którym dostępne są informacje o instrumentach finansowych DMBH zwraca uwagę Klientów, że:

- dokumenty informacyjne, prospekty, warunki emisji, memoranda informacyjne, dokumenty KID lub KII,
- informacje raporty bieżące, okresowe, sprawozdania finansowe etc.

publikowane przez emitentów lub wytwórców zagranicznych instrumentów finansowych **nie są publikowane w języku polskim oraz mogą nie być publikowane lub dostępne w języku angielskim.**

W przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do notowania zarówno na rynku zagranicznym, jak i rynku polskim, powyższe informacje mogą nie być dostępne w języku polskim.

Ograniczenie dostępnych materiałów informacyjnych w języku polskim może mieć bezpośredni wpływ na ocenę ryzyka związanego z nabyciem takiego instrumentu finansowego, świadomość praw i obowiązków nabywcy danego instrumentu finansowego lub terminowość wykonania tych obowiązków poprzez brak lub utrudnioną możliwość ich odczytania, wystąpienie błędów interpretacyjnych lub odmienność znaczeniową pojęć lub definicji przekazywanych w języku obcym.

Ryzyko podatkowe

Zasady funkcjonowania emitenta, jako podmiotu prawnego podlegają prawu kraju siedziby emitenta, w tym także w zakresie przepisów podatkowych i mogą być odmiennie od obowiązujących w Polsce. W szczególności odnosi się to do zróżnicowania stawek podatkowych pobieranych u źródła (dywidendy, odsetki), obowiązków raportowych lub informacyjnych. Inwestor winien liczyć się z ryzykiem zmian podatkowych w kraju siedziby emitenta w zakresie, w jakim będą mieć wpływ na wysokość i sposób pobierania podatku u źródła.

DMBH zwraca uwagę Klienta na występujące w prawodawstwie niektórych krajów (np. USA), możliwość anulowania (umorzenia) akcji bez wynagrodzenia oraz ryzyko braku możliwości kwalifikacji tej czynności do akceptowanych przez polskie organy podatkowe definicji zbycia instrumentu finansowego.

Zasady rozliczania z tytułu dochodów kapitałowych osiągniętych przez osobę fizyczną, w tym osiągnięte z tytułu nabycia lub zbycia zagranicznych papierów wartościowych określa Ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 2012.361 z późn. zm („UPDOF”).

Zgodnie z UPDOF, w przypadku zagranicznych papierów wartościowych, do celów podatkowych cena nabycia lub zbycia zagranicznych papierów wartościowych ustalana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa („UPDOF”) w złotych polskich według średniego kursu ogłoszanego przez NBP z dnia poprzedzającego dzień rozliczenia transakcji. Uwzględniając powyższe, Klient winien liczyć się z faktem, że dla celów podatkowych różnice kursowe mogą mieć wpływ na ostateczny wynik finansowy osiągany z inwestycji. W szczególności Klient może osiągnąć zysk z inwestycji licząc w walucie zawarcia transakcji a do celów podatkowych wykazać stratę w złotych polskich w następstwie ww. ryzyka kursowego i vice versa.

Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia instrumentów finansowych i z realizacji praw z nich wynikających podlegają opodatkowaniu zgodnie z UPDOF i nie są płatne za pośrednictwem DMBH.

V. CZYNNIKI RYZYKA CHARAKTERYSTYCZNE DLA POSZCZEGÓLNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH, Z KTÓRYMI NIE JEST ZWIĄZANY OBOWIĄZEK WNOSZENIA DEPOZYTÓW ZABEZPIECZAJACYCH

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>OBLIGACJE</p> <p>Dłużny papier wartościowy, emitowany w serii, w którym emitent zobowiązuje się względem nabywcy obligacji (obligatariusza) do spełnienia określonego świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego.</p> <p>Obligacja składa się z części nominalnej i kuponowej. Część nominalna to nominalna wartość obligacji wypłacana przez emitenta w dniu wykupu obligacji, niezależnie od ceny, jaką inwestor zapłacił za obligację. Część kuponowa to odsetki, które emitent wypłaca z tytułu pożyczania kapitału (z zastrzeżeniem obligacji zerokuponowych).</p> <p>Wybrany podział obligacji: ze względu na oprocentowanie:</p> <p><i>O stałym oprocentowaniu</i> - oprocentowanie jest ustalone w momencie emisji i nie ulega zmianie w trakcie trwania inwestycji.</p> <p><i>O zmiennym oprocentowaniu</i> - oprocentowanie ustalane jest w oparciu o wskaźnik (np. stopa inflacji, stopa procentowa) i powiększone jest o marżę. Oprocentowanie ulega zmianom w trakcie trwania inwestycji.</p> <p><i>Zerokuponowe</i> - obligacje bezodsetkowe, sprzedawane poniżej ceny nominalnej, po której są wykupywane w dniu wykupu.</p> <p>ze względu na datę wykupu</p> <p><i>Krótkoterminowe</i> - czas trwania inwestycji wynosi maksymalnie 5 lat.</p> <p><i>Średnioterminowe</i> - czas trwania inwestycji wynosi od 5 do 10 lat.</p> <p><i>Długoterminowe</i> - czas trwania inwestycji wynosi powyżej 10 lat.</p> <p>ze względu na emitenta</p> <p><i>Skarbowe</i> - emitowane przez Skarb Państwa,</p> <p><i>Komunalne</i> - emitowane przez miasta i gminy,</p> <p><i>Korporacyjne</i> - emitowane przez przedsiębiorstwa.</p> <p>ze względu na kraj emisji</p> <p><i>Krajowe</i> - emitowane pod prawem polskim, <i>Zagraniczne</i> - emitowane pod prawem kraju emitenta.</p>	<p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne</p> <p>Ryzyko rynkowe</p> <p>Ryzyko płynności</p> <p>W przypadku obligacji korporacyjnych także:</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ryzyko emitenta</p> <p>Ryzyko kredytowe</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko stopy procentowej - zmiana stóp procentowych ma bezpośredni wpływ na rentowność obligacji do wykupu a tym samym bezpośredni wpływ na cenę obligacji na rynku, na którym jest notowana. Generalnie wzrost stóp procentowych oznacza wzrost rentowności obligacji oraz spadek ceny obligacji na rynku liczonej procentem wartości nominalnej, a spadek stóp procentowych oznacza spadek rentowności obligacji oraz wzrost ceny obligacji. W przypadku spadku ceny obligacji poniżej ceny zakupu w przypadku ich sprzedaży, Klient ponosi stratę na inwestycji.</p> <p>Cena obligacji zerokuponowych i o stałym oprocentowaniu jest generalnie bardziej wrażliwa na zmiany stóp procentowych niż cena obligacji o zmiennym oprocentowaniu. Dla obligacji o zmiennym oprocentowaniu wzrost stóp procentowych oznacza wzrost kuponu płaconego przez emitenta obligacji. W mniejszym stopniu wpływa to na spadek rynkowej ceny obligacji o zmiennym oprocentowaniu.</p> <p>Ryzyko zmiany ratingu emitenta lub kraju - w przypadku obligacji korporacyjnych posiadających rating uznanej agencji ratingowej zmiana ratingu serii obligacji będącej w posiadaniu inwestora, innej serii obligacji wyemitowanych przez tego samego emitenta lub samego emitenta zazwyczaj przekłada się na zmianę rentowności obligacji oraz wpływa na ryzyko kredytowe emitenta. Obniżenie ratingu może doprowadzić do wzrostu rentowności obligacji oraz spadku ceny obligacji na rynku liczonej procentem wartości nominalnej, co generuje stratę dla posiadacza takich obligacji.</p> <p>W przypadku obligacji skarbowych oraz obniżenia ratingu przyznanego dla kraju emitenta wzrastają ryzyka związane z posiadaniem obligacji w szczególności kredytowe. W takim przypadku, generalnie może to doprowadzić do wzrostu rentowności obligacji oraz spadku ceny obligacji na rynku liczonej procentem wartości nominalnej, co generuje stratę dla posiadacza takich obligacji.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
	<p>Ryzyko wcześniejszego wykupu Niekłóre Obligacje mogą podlegać wcześniejszemu wykupowi, w przypadku, gdy emitent tak postanowi, w szczególności w warunkach emisji obligacji. W takim przypadku Inwestor może nie uzyskać stopy zwrotu z inwestycji, która zostałaby osiągnięta w przypadku posiadania obligacji do dnia wykupu.</p> <p>DMBH zwraca szczególnie uwagę na:</p> <p>Ryzyko kredytowe emitenta w przypadku obligacji korporacyjnych oraz innych obligacji niezabezpieczonych gwarancją wykupu przez Skarb Państwa, lub rząd państwa emitenta.</p> <p>Emitent w warunkach emisji może postanowić, że wierzycelności wynikające z emitowanych przez niego obligacji, jeśli nie zostały zabezpieczone, w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, będą zaspokojone po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycelności przysługujących wierzycielom wobec tego emitenta. W takim przypadku Inwestor może <u>nie odzyskać całego zainwestowanego kapitału lub odzyskać go w niewielkiej części (obligacje podporządkowane).</u></p> <p>Ryzyko Prawne oraz Ryzyko języka, w którym sporządzane są informacje - w przypadku obligacji zagranicznych (dokładny opis w rozdziale IV <i>Dodatkowe czynniki ryzyka w przypadku zagranicznych instrumentów finansowych</i>).</p> <p>Przepisy prawa obcego mogą regulować prawa obligatariuszy w sposób odmienny niż regulacje prawa polskiego, co może w szczególności rzutować na możliwość zaspokojenia wierzycelności z obligacji, także w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, wypłatę odsetek, przedterminowy wykup itd. Wyżej wymienione ryzyko może być spotęgowane poprzez ograniczenie dostępnych materiałów informacyjnych w języku polskim, co może mieć bezpośredni wpływ na świadomość praw i obowiązki obligatariusza lub terminowość wykonania tych obowiązków poprzez brak lub utrudnione możliwości ich odczytania, wystąpienie błędów interpretacji lub odmienną znaczeniową pojęć lub definicji przekazywanych w języku obcym.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>JEDNOSTKI UCZESTNICTWA FUNDUSZY</p> <p>Instrumenty finansowe będące tytułem w majątku funduszu inwestycyjnego otwartego (FIO) lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego (SFIO). Jednostka uczestnictwa („JU”) przedstawia wartość aktywów netto funduszu przypadających na jednostkę uczestnictwa („WAN”) i jako taka nie ma charakteru stałej wartości, lecz podlega zmianie w zależności od wartości aktywów wchodzących w skład funduszu. Uczestnikiem FIO może zostać każdy Klient, natomiast uczestnikiem SFIO mogą zostać wyłącznie podmioty określone w statucie lub spełniające warunki określone w statucie SFIO. JU nie jest papierem wartościowym, nie jest przedmiotem notowania na rynku regulowanym, jednostki nie są emitowane przez fundusz w seriach (w odróżnieniu od certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte).</p> <p>Nabycie JU odbywa się poprzez wpłaty, które uczestnik wnosi do funduszu po cenie WAN na dzień nabycia. Zbycie JU odbywa się poprzez ich odkupienie przez Fundusz po cenie WAN na dzień odkupienia, każdorazowo na podstawie dyspozycji Klienta. Fundusz prowadzi proces nabywania oraz umarzania w sposób ciągły (w odróżnieniu od funduszy zamkniętych). Zasady prowadzenia polityki inwestycyjnej oraz klasy aktywów, w które inwestuje Fundusz określa statut Funduszu. W szczególności mogą to być wskazane poniżej klasy aktywów lub ich kombinacje: akcje, obligacje, instrumenty finansowe rynku pieniężnego, depozyty, inne.</p> <p>FIO lub SFIO, jako podmioty zbiorowego inwestowania podlegają regulacjom prawnym w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenia, w jakie rodzaje oraz klasy instrumentów finansowych fundusz może inwestować, - koncentracji aktywów w funduszu, - udziału instrumentów pochodnych. <p>Ograniczenia powyższe mają wpływ na politykę inwestycyjną funduszu oraz sposób jej realizowania.</p> <p>Wartość jednostki uczestnictwa zależy od sposobu realizacji polityki inwestycyjnej Funduszu, która przekłada się na wartość aktywów netto Funduszu.</p>	<p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne Ryzyko polityczne, Ryzyko branżowe Ryzyko rynkowe.</p> <p>Ryzyko kredytowe oraz Ryzyko emitenta - ograniczone w związku z limitami koncentracji aktywów funduszu. Generalnie im mniejsze limity koncentracji tym mniejsze ryzyko kredytowe oraz ryzyko emitenta.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko polityki inwestycyjnej - wyniki inwestycyjne funduszu, są następstwem polityki inwestycyjnej. Niewłaściwe założenia polityki mają bezpośredni wpływ na realizację celu inwestycyjnego wyrażonego oczekiwaną stopą zwrotu z inwestycji w określonym czasie (wzrost WAN) oraz bezpośredni wpływ na wycenę JU oraz jej zmienność.</p> <p>Ryzyko zarządzania - realizacja polityki inwestycyjnej uzależniana jest od prawidłowości podejmowanych decyzji inwestycyjnych, zarządzania ryzykiem oraz przewidywania sytuacji rynkowej przez zarządzającego(ych) funduszem. Istotnymi elementami są również moment, kiedy decyzje inwestycyjne są podejmowane oraz czas i sposób reakcji na zdarzenia niezgodne z oczekiwaniami i założeniami zarządzającego funduszem. Błędne założenia przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez zarządzającego(ych) funduszem lub zdarzenia niezgodne z jego oczekiwaniami mogą prowadzić do wyników funduszu niezgodnych z oczekiwaniami inwestora. Inwestor winien być świadomy faktu, że realizacja polityki inwestycyjnej jest obarczona błędem czynnika ludzkiego a wyniki analogicznej polityki inwestycyjnej realizowanej przez różnych zarządzających mogą być zróżnicowane. Ponadto, inwestor powinien mieć świadomość tego, że wyniki funduszu oraz zarządzającego funduszem osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji osiągnięcia ich w przyszłości.</p> <p>Miarą oceny zarządzania funduszem oraz polityki inwestycyjnej jest realizacja zakładanego przez fundusz celu inwestycyjnego wyrażonego stopą zwrotu, którą fundusz zamierza osiągnąć w określonym czasie lub wyników inwestycyjnych ponad określoną przez fundusz stopę odniesienia tzw. benchmark, którym mogą być mierzalne poziomy odniesienia, odpowiednie dla charakteru funduszu np. indeks, poziom stopy procentowej lub inne. Za pozytywną ocenę zarządzania funduszem oraz polityki inwestycyjnej należy traktować osiągnięcie przez fundusz wyników równych lub przewyższających zakładaną przez fundusz stopę zwrotu lub cele inwestycyjne w zakładanym czasie np. rocznie. Za negatywną ocenę należy traktować osiągnięcie wyników ujemnych, nierekompensujących kosztów inwestycji wejściowej przez Klienta.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>-Ogólny podział FIO/SFIO: Ze względu na rodzaj, strukturę aktywów oraz charakter polityki inwestycyjnej (podział modelowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcyjne, - mieszane, - dłużne, - pieniężne. <p>Ze względu na cel inwestycyjny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agresywnego wzrostu, - zrównoważonego wzrostu, - globalnej ekonomii, - akcyjne: małych, średnich dużych spółek, surowcowe, dywidendowe etc. obligacyjne, skarbowe, pieniężne, - inne. 	<p>Ryzyko rynkowej wyceny JU - w związku z aktywami, w które fundusz lokuje swoje aktywa, wartość JU podlega zmianie. Zmiana wartości może wynikać z niekorzystnych zmian cen aktywów funduszu, niewłaściwego zarządzania funduszem lub polityki inwestycyjnej.</p> <p>Ryzyko płynności umorzenia - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem możliwości umorzenia JU. W niektórych sytuacjach np. niskiej płynności aktywów wchodzących w skład portfela funduszu, fundusz może czasowo wstrzymać proces umorzenia jednostek funduszu.</p> <p>Ponadto inwestor winien być świadomy, że JU nie mogą być zbywane na rzecz osób trzecich natomiast podlegają dziedziczeniu.</p> <p>Ryzyko koncentracji aktywów - w niektórych sytuacjach np. w przypadku funduszy inwestujących w ograniczoną liczbę klas instrumentów finansowych (np. fundusze akcyjne małych, średnich spółek) może wystąpić ryzyko koncentracji aktywów w danej klasie pomimo zachowania limitów koncentracji w instrumenty finansowe jednego emitenta, co przy ograniczeniu płynności instrumentów finansowych posiadanych przez fundusz zwiększa ryzyko braku możliwości zamknięcia przez Klienta inwestycji w dany fundusz.</p> <p>Ryzyko metody wyceny aktywów funduszu - ryzyko wynikające ze zmiany sposobu wyliczania i publikowania indeksów rynku kapitałowego stanowiących benchmark danego funduszu.</p> <p>Ryzyko związane z brakiem możliwości zamknięcia inwestycji - w określonych warunkach fundusz inwestycyjny może zawiesić wykup jednostek na okres 2 tygodni, a za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego do 2 miesięcy, jeżeli w okresie ostatnich dwóch tygodni suma wartości odkupionych jednostek oraz jednostek, których odkupienia zażądano przekracza 10% wartości aktywów funduszu lub gdy nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części aktywów funduszu.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>ETF</p> <p>ETF (ang. Exchange Traded Fund - fundusz notowany na giełdzie) jest to otwarty fundusz inwestycyjny notowany na rynku regulowanym (GPW lub innych zagranicznych rynkach regulowanych), którego zadaniem jest odzwierciedlanie zachowania się danego indeksu giełdowego lub wybranej grupy instrumentów finansowych (koszyka).</p> <p>Funkcjonowanie ETF jest regulowane tak jak w przypadku innych funduszy inwestycyjnych - w UE- dyrektywami unijnymi i regulacjami krajowymi, a w przypadku funduszy notowanych na innych rynkach zagranicznych zgodnie z przepisami miejsca ich notowania.</p> <p>Cechą charakterystyczną ETF jest stała (codzienna) kreacja i umarzanie jednostek, zwanych tytułami uczestnictwa. Tytuły uczestnictwa są notowane na rynku regulowanym na takich samych zasadach jak inne papiery wartościowe.</p> <p>Kreacja tytułów uczestnictwa w funduszu odbywa się w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na rynku pierwotnym - poprzez nabycie od dystrybutora lub oferującego, - na rynku wtórnym (giełda) - poprzez zawarcie transakcji z animatorem emitenta pełniącym centralną rolę w procesie kreacji lub umorzenia. ETF. Animator, na podstawie umowy z funduszem przekazuje codziennie funduszowi informuje o saldzie netto w tytułach funduszu, co stanowi podstawę odpowiednio do wykreowania lub umorzenia tytułów uczestnictwa przez fundusz. <p>Generalny podział ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proste - indeksowe, koszykowe etc. replikujące indeks w sposób bezpośredni poprzez nabywanie instrumentów finansowych tworzących indeks lub koszyk, ale bez wykorzystania instrumentów pochodnych, - skomplikowane - z wbudowanym innym instrumentem finansowym, oparte wyłącznie o instrumenty pochodne, lub wykorzystujące mechanizm dźwigni finansowej; <p>Ze względu konstrukcje portfela</p> <ul style="list-style-type: none"> - indeksowe - odzwierciedlenie indeksu, subindeksu, - koszykowe - odzwierciedlenie określonego koszyka instrumentów finansowych. <p>Ze względu na typ papieru wartościowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcyjne; obligacyjne; mieszane (hybrydowe), <p>Ze względu na podział geograficzny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajowe; regionalne, globalne. 	<p>Z inwestowaniem w ETF związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla instrumentu bazowego, którego ETF odwzorowuje (ryzyka właściwe dla akcji w przypadku ETF na indeks akcji lub obligacji w przypadku ETF na indeks obligacji), oraz ryzyka charakterystyczne dla zagranicznych instrumentów finansowych. W przypadku ETF na indeks akcji lub obligacji, analogicznie jak w przypadku samych akcji i obligacji, najważniejsze czynniki ryzyka to ryzyko: makroekonomiczne, polityczne, rynkowe, płynności, branżowe, emitenta, kredytowe.</p> <p>Zadaniem ETF jest odzwierciedlanie zachowania się danego indeksu giełdowego lub koszyka instrumentu bazowego. Spadek wartości indeksu lub koszyka, którego zachowanie odzwierciedla ETF, oznacza spadek ceny ETF, a wzrost indeksu przekłada się na wzrost ceny ETF. Z powodu ryzyk specyficznych dla inwestycji w ETF, w szczególności ryzyka niedokładnego odwzorowania instrumentu bazowego, opisanych poniżej, stopa zwrotu z ETF może różnić się od stopy zwrotu z odwzorowywanego indeksu lub koszyka instrumentu bazowego.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko niedokładnego odwzorowania instrumentu bazowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klient winien mieć świadomość ryzyka niedokładnego odwzorowania indeksu lub wybranej grupy instrumentów finansowych na skutek: <ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwego doboru instrumentów finansowych przez fundusz, - funkcjonowania opłat z tytułu zarządzania aktywami mających wpływ na zmniejszenia wartości aktywów netto przypadających na tytuł uczestnictwa, - ryzyka płynności odwzorowywanych instrumentów finansowych lub wchodzących w skład ETF. <p>a tym samym nie osiągnięcia stopy zwrotu z ETF na poziomie analogicznym do odwzorowywanego indeksu lub koszyka instrumentu bazowego.</p> <p>Miarą oceny ryzyka, o którym mowa powyżej jest wartość niedokładności odwzorowania indeksu lub koszyka instrumentów bazowych. Za pozytywną miarę należy traktować wartość aktywów netto (WAN) ETF równą lub niewiele odbiegającą od różnicy wartości instrumentu bazowego lub indeksu odniesienia oraz kosztów zarządzania ETF (koszty zarządzania, opłaty i prowizje poniesione na odwzorowanie instrumentu bazowego/ indeksu).</p> <p>Ryzyko operacyjne - w przypadku ETF proces codziennej kreacji oraz umorzenia tytułów uczestnictwa ma charakter wieloetapowego procesu operacyjnego, którego ostatnią fazą jest nabycie instrumentów finansowych celem odzwierciedlenia indeksu lub koszyka. Z tego powodu istnieje podwyższone ryzyko operacyjne wynikające z konieczności wykonania szeregu czynności w ściśle określonym czasie oraz kolejności.</p> <p>Ryzyko metody wyceny aktywów funduszu - ryzyko wynikające ze zmiany sposobu wyceny i publikowania indeksów rynku kapitałowego stanowiących podstawę benchmark danego funduszu.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
	<p>Ryzyko płynności - w przypadku ETF odwzorowujących indeksy niebędące głównymi indeksami rynkowymi istnieje zwiększone ryzyko płynności w związku z mniejszym zainteresowaniem inwestorów samymi indeksami, jako miarami za chowania rynku a w konsekwencji odwzorowującymi je ETF-ami. Generalnie płynność ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odzwierciedlających główne indeksy (np. WIG20) jest większa niż płynności ETF odzwierciedlających inne indeksy (WIG 40), - płynność ETF na uznanych rynkach zagranicznych jest większa niż na rynkach lokalnych.
<p>AKCJE</p> <p>Udziałowy papier wartościowy emitowany w serii odzwierciedlający prawo do własności części majątku spółki. Poprzez nabycie akcji, akcjonariusz nabywa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawa majątkowe: prawo do dywidendy, prawo poboru akcji nowych emisji, prawo do majątku spółki w momencie jej rozwiązania lub likwidacji, oraz - prawa korporacyjne: prawo do udziału w walnych zgromadzeniach, prawo do informacji, prawo do głosu, i inne. <p>Przedmiotem obrotu zorganizowanego są akcje nieposiadające postaci materialnej.</p>	<p>Kurs akcji, jako prawa własności do części majątku spółki, zależy od bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa wyrażonej wynikiem finansowym lub mierzonej wskaźnikami analizy fundamentalnej oraz oczekiwań, co do przyszłej sytuacji i wyników emitenta.</p> <p>Informacje takie jak publikacja wyników finansowych gorszych od oczekiwań, obniżenie prognozy wyników, inne zdarzenia, które negatywnie wpływają na bieżącą lub przyszłą sytuację finansową spółki zazwyczaj prowadzą do spadku cen akcji. Zdarzenia powodujące spadek kursu akcji poniżej ceny zakupu oznaczają dla inwestora konieczność zaakceptowania straty. Pozytywne informacje takie jak wyniki finansowe lepsze od oczekiwań, lepsze prognozy, podpisanie nowych kontraktów oraz inne zdarzenia, które pozytywnie wpływają na bieżącą lub przyszłą sytuację finansową spółki powodują wzrost kursu akcji. Wzrost ceny akcji powyżej ceny zakupu oznacza dla inwestora zysk na inwestycji.</p> <p>Istotny wpływ na kształtowanie kursu akcji mają również m.in. sytuacja gospodarcza oraz sentyment inwestorów. W okresach o podwyższonej niepewności zazwyczaj widoczny jest odpływ kapitału z rynku akcji spowodowany poszukiwaniem przez inwestorów bezpieczniejszych sposobów lokowania aktywów. Okresy o wyższej niepewności charakteryzują się większą zmiennością cen akcji. Odpływ kapitału z rynku akcji często oznacza spadek cen akcji, który nie zawsze znajduje uzasadnienia w bieżącej sytuacji spółki. Z kolei w okresach o niskiej niepewności inwestorzy charakteryzują się mniejszą awersją do ryzyka i chętniej kupują akcje, co często przekłada się na wzrost ich ceny.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne</p> <p>Ryzyko rynkowe</p> <p>Ryzyko płynności</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ryzyko emitenta</p> <p>Ryzyko kredytowe.</p> <p>Ponadto ze względu na fakt, że na cenę akcji wpływ ma wiele czynników, szczegółowy opis ryzyka znajduje się w rozdziale: <i>III. Ryzyka wspólne dla instrumentów finansowych dopuszczonych oraz niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym oraz rozdziale IV Dodatkowe czynniki ryzyka w przypadku zagranicznych instrumentów finansowych.</i></p> <p>W przypadku akcji zagranicznych dodatkowo winny być brane pod uwagę ryzyka właściwe dla zagranicznych instrumentów finansowych wskazane w rozdziale <i>IV Dodatkowe czynniki ryzyka w przypadku zagranicznych instrumentów finansowych.</i></p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>PRAWA DO AKCJI („PDA”) Papiery wartościowe, które uprawniają do otrzymania akcji nowej emisji.</p> <p>Instrument finansowy stosowany w przypadku spółek, których akcje dopuszczone zostały do obrotu na rynku regulowanym. Powstają z chwilą dokonania przydziału akcji nowej emisji i wygasają z chwilą zarejestrowania akcji w KDPW albo z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu rejestrowego odmawiającego wpisu podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru.</p> <p>W tym też terminie mogą być przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w Polsce. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału PDA są automatycznie zamieniane na akcje, a akcje nowej emisji asymilowane z akcjami notowanymi.</p> <p>PDA nie dają praw tożsamych z posiadaniem akcji.</p> <p>W przypadku rynków zagranicznych PDA mogą nie występować w związku z odmiennym trybem emisji akcji oraz procesu podwyższania kapitału akcyjnego.</p>	<p>PDA są instrumentem zbliżonym do akcji z zastrzeżeniem, że posiadaczowi PDA nie przysługują prawa korporacyjne i majątkowe przysługujące akcjonariuszom spółki. Czynniki, które wpływają na kształtowanie kursu PDA, a tym samym zysk i stratę z posiadanego instrumentu są analogiczne do czynników kształtujących kurs akcji.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko analogiczne jak w przypadku akcji:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne</p> <p>Ryzyko rynkowe</p> <p>Ryzyko płynności</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ryzyko emitenta</p> <p>Ryzyko kredytowe.</p> <p>Ryzyko specyficzne:</p> <p>Ryzyko odmowy lub opóźnienia rejestracji podwyższenia kapitału przez sąd - w przypadku odmowy rejestracji akcji nowej emisji istnieje ryzyko niedojścia emisji do skutku - w tym przypadku emitent zobowiązany jest do zwrotu środków posiadaczowi PDA. W przypadku opóźnienia rejestracji akcji nowej emisji może nastąpić opóźnienie w zamianie PDA na akcje oraz czasowy brak możliwości rynkowej wyceny PDA do chwili rejestracji oraz ich sprzedaży w obrocie regulowanym.</p> <p>DMBH zwraca szczególnie uwagę na:</p> <p>Ryzyko płynności - ze względu na dopuszczenie PDA w ograniczonej liczbie odpowiadającej nowej Inwestor winien liczyć się z ze zwiększonym ryzykiem płynności.</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia PDA po cenie niższej niż rzeczywista wartość PDA odzwierciedlona kondycją finansową emitenta lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia PDA po cenie akceptowanej przez Klienta.</p> <p>Ryzyko rynkowe - w związku z ograniczoną płynnością oraz ryzykiem niezarejestrowania emisji Inwestor winien liczyć się z zwiększeniem zmienności cen PDA w okresie notowania.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>PRAWA POBORU (PP)</p> <p>Prawo majątkowe wynikające z posiadanych akcji uprawniające dotychczasowego akcjonariusza do objęcia akcji nowej emisji proporcjonalnie do liczby już posiadanych akcji.</p> <p>Wartość PP zależy bezpośrednio od ceny akcji, do objęcia, których dane prawo poboru uprawnia.</p> <p>Prawo poboru może być przedmiotem samodzielnego obrotu na rynku regulowanym. Termin obrotu jest ściśle określony i wynosi z reguły od kilku do kilkunastu dni.</p> <p>W polskim prawodawstwie PP jest papierem wartościowym jedynie w okresie dopuszczenia do obrotu regulowanego w terminie 14 dni będąc przedmiotem samodzielnego obrotu. Inwestor, który nabył PP w obrocie wtórnym oraz posiada je na rachunku papierów wartościowym w dniu określonym przez emitenta nabywa prawo do objęcia akcji nowych emisji na takich samych zasadach jak inwestor, który nabył to prawo z tytułu posiadania akcji emitenta.</p>	<p>PP jest prawem majątkowym, które przysługuje dotychczasowym akcjonariuszom do objęcia akcji nowej emisji. Cena PP zależy od jego wartości, która zależy bezpośrednio od ceny akcji, do objęcia, których PP uprawnia.</p> <p>Wartość PP odliczana jest od kursu akcji w dniu następnym po dniu ustalenia PP. W związku z tym pierwszego dnia po dniu ustalenia PP kurs odniesienia dla akcji korygowany jest o teoretyczną wartość PP.</p> <p>Liczba PP wymaganych do objęcia jednej nowej akcji ustalana jest przez emitenta. Zakup wybranej liczby akcji nowej emisji może wymagać zakupu dodatkowych PP na rynku.</p> <p>Wykonanie PP (dokonanie zapisu na akcje nowej emisji) wymaga złożenia zapisu na akcje nowej emisji. Z zapisem na akcje nowej emisji wiąże się obowiązek opłacenia akcji, na które inwestor się zapisuje.</p> <p>W sytuacji, kiedy posiadacz PP nie zdecyduje się na jego wykonanie instrument wygasa bez żadnych skutków prawnych dla jego posiadacza.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko analogiczne jak w przypadku akcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryzyko makroekonomiczne Ryzyko polityczne Ryzyko rynkowe Ryzyko płynności Ryzyko branżowe Ryzyko emitenta Ryzyko kredytowe. <p>Ryzyko specyficzne:</p> <p>Ryzyko terminu notowania - w przypadku, gdy PP są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym nabywca PP obowiązany jest pamiętać, że PP jest przedmiotem notowania na rynku regulowanym jedynie w ściśle określonym terminie. Jeżeli nabywca PP nie zamierza dokonać zapisu na akcje nowej emisji w pełnej wysokości musi liczyć się z faktem, że zbycie praw poboru po okresie notowania nie jest możliwe i po upływie tego terminu nabywca nie otrzyma żadnej zapłaty.</p> <p>DMBH zwraca szczególnie uwagę na:</p> <p>Ryzyko płynności - ze względu na organiczną liczbę PP winien liczyć się z ze zwiększonym ryzykiem płynności, które generalnie w przypadku PP jest większe w przypadku spółek o niskiej kapitalizacji, mniejszej liczbie akcji dopuszczonych do obrotu giełdowego lub ograniczonej liczby akcji w wolnym obrocie (tzw. Free float).</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia PP po cenie niższej niż wartość teoretyczna PP lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia PP po cenie akceptowanej przez Klienta lub zbliżonej do teoretycznej ceny PP.</p> <p>Ryzyko rynkowe - notowania praw poboru często charakteryzują się znacznymi wahaniami cen i są silnie skorelowane z ceną akcji w terminie notowania PP. Generalnie - im wyższy wzrost ceny akcji w okresie notowania PP, tym spodziewana cena PP może być wyższa.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>CERTYFIKATY INWESTYCYJNE („CI”) FIZ Papiery wartościowe emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte („Fundusz, FIZ”) emitowane w seriach. CI reprezentują prawa majątkowe uczestników funduszu (udział w funduszu inwestycyjnym).</p> <p>Certyfikat inwestycyjny przedstawia wartość aktywów netto FIZ („WAN”) przypadających na 1 certyfikat na dzień wyceny. Wartość certyfikatu nie ma charakteru stałego, lecz podlega zmianie w czasie w zależności od wartości aktywów wchodzących w skład funduszu w następstwie zarządzania funduszem i realizacji polityki inwestycyjnej. WAN na jeden certyfikat jest określana okresowo w dniu wyceny aktywów funduszu. W przypadku FIZ posiadających siedzibę na terenie Polski, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, WAN musi być ustalona nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. Generalnie w przypadku FIZ, dla których przedmiotem polityki inwestycyjnej są instrumenty finansowe – generalnie wycena realizowana jest w okresach miesięcznych.</p> <p>Wartość certyfikatów zależy od sposobu realizacji polityki inwestycyjnej Funduszu, która przekłada się na wartość aktywów netto Funduszu.</p> <p>Posiadacz certyfikatu ma prawo do części dochodów i przychodów funduszu (jeżeli dopuszcza to statut), a także może mieć prawo do udziału i głosowania w radzie inwestorów lub w zgromadzeniu inwestorów, oraz prawo pierwszeństwa do objęcia certyfikatów nowej emisji. Certyfikat może być przedmiotem obrotu na rynku regulowanym.</p> <p>Zasady prowadzenia polityki inwestycyjnej oraz klasy aktywów, w które inwestuje Fundusz określa statut Funduszu oraz prospekt emisyjny lub memorandum informacyjne (w przypadku funduszy publicznych) albo warunki emisji (w przypadku funduszy niepublicznych). W szczególności mogą to być wskazane poniżej klasy aktywów lub ich kombinacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcje, obligacje, indeksy giełdowe, surowce, waluta, prawa pochodne, jednostki uczestnictwa funduszy otwartych, ETF etc.. 	<p>Wyniki realizowanej przez FIZ polityki inwestycyjnej przekładają się na zmiany ceny notowanych na rynku CI. Dobre wyniki FIZ odzwierciedlone wzrostem WAN (przykładowo inwestycje w przedsięwzięcia, które przyniosło wysoką stopę zwrotu) przekładają się na wzrost ceny notowanych na rynku CI. W przypadku wzrostu ceny CI powyżej ceny zakupu inwestor odnotowuje zysk.</p> <p>Złe wyniki FIZ odzwierciedlone spadkiem WAN (przykładowo bankructwo przedsiębiorstwa, w które zainwestował Fundusz) przekładają się na spadek ceny notowanych na rynku CI. W przypadku spadku ceny CI poniżej ceny zakupu inwestor musi zaakceptować stratę na inwestycji.</p> <p>Inwestor winien być świadomy tego, że wyniki Funduszu osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji osiągnięcia ich w przyszłości oraz faktu, że jedyną miarodajną wyceną wartości CI jest WAN przypadająca na certyfikat. W okresach pomiędzy określeniami WAN, cena CI na rynku regulowanym może być przedmiotem zmiany, a wpływ na cenę CI ma głównie występujące ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryzyko makroekonomiczne Ryzyko polityczne Ryzyko płynności Ryzyko branżowe <p>Ze względu na inwestowanie w różne klasy aktywów oraz dywersyfikację aktywów ryzyko emitenta oraz ryzyko kredytowe w przypadku FIZ ma mniejsze znaczenie, z zastrzeżeniem funduszy charakteryzujących się niską dywersyfikacją aktywów (skoncentrowane).</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryzyko polityki inwestycyjnej - wyniki inwestycyjne Funduszu, są następstwem polityki inwestycyjnej. Niewłaściwe założenia polityki mają bezpośredni wpływ na realizację celu inwestycyjnego wyrażonego oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji w określonym czasie (wzrost wartości aktywów netto CI) oraz bezpośredniego wpływu cenę CI w obrocie regulowanym (w przypadku FIZ publicznych) oraz jego zmienność cenowa. Ryzyko zarządzania - realizacja polityki inwestycyjnej uzależniana jest od prawidłowości podejmowanych decyzji inwestycyjnych, zarządzaniem ryzykiem oraz przewidywania sytuacji rynkowej przez zarządzającego(ych) FIZ. Inwestor winien być świadomy faktu, że realizacja polityki inwestycyjnej jest obarczona błędem czynnika ludzkiego a wyniki analogicznej polityki inwestycyjnej realizowanej przez różnych zarządzających mogą być zróżnicowane. Ryzyko rynkowej wyceny CI - w związku z ograniczoną płynnością istnieje ryzyko, że cena możliwa do uzyskania w wyniku transakcji na rynku regulowanym będzie mniejsza niż aktualna wycena aktywów netto funduszu. Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów w funduszu - zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa aktywa przechowywane są w banku depozytariuszu. Ewentualne ryzyko może powstać w przypadku upadłości banku depozytariusza.

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>Ogólny podział: Ze względu na sposób dystrybucji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - publiczne, - niepubliczne. <p>Ze względu na rodzaj, strukturę aktywów oraz charakter polityki inwestycyjnej (podział modelowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcyjne, - mieszane, - dłużne, - pieniężne, - inne: nieruchomości; sekuryzacyjne, absolutnej stopy zwrotu etc.. <p>Ze względu na cel inwestycyjny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agresywnego wzrostu, - wzrostu kapitałowego, - globalnej ekonomii, - akcyjne: małych, dużych spółek, skoncentrowane, - obligacyjne, skarbowe, pieniężne, - inne. <p>Klient chcący zamknąć inwestycje w CI przedstawia CI do wykupu funduszowi, który dokonuje ich umorzenia.</p> <p>Statut funduszu inwestycyjnego zamkniętego określa przesłanki, tryb i warunki wykupywania certyfikatów inwestycyjnych oraz terminy i sposób dokonywania ogłoszeń o wykupie certyfikatów.</p> <p>W przypadku CI dopuszczonych do obrotu regulowanego, Klient poza możliwością przedstawienia do wykupu i umorzenia CI uzyskuje możliwość ich zbycia (lub nabycia) w miejscu notowania certyfikatów po cenie notowania ich na tym rynku.</p>	<p>Ryzyko związane z rozliczeniem transakcji przez fundusz - transakcje nabycia aktywów zawierane przez Fundusz, rozliczane są przez bank depozytariusz. Ewentualne ryzyko może powstać w przypadku upadłości banku depozytariusza lub niewykonywania bądź nienależytego wykonywania obowiązków przez ten podmiot.</p> <p>DMBH zwraca szczególną uwagę na:</p> <p>Ryzyko polityki inwestycyjnej oraz Ryzyko zarządzającego oraz dla CI dopuszczonych do obrotu regulowanego na:</p> <p>Ryzyko rynkowej wyceny CI - w tym przypadku Klient przed nabyciem lub zbyciem CI winien zapoznać się dokładnie z ostatnią wyceną aktywów netto przypadających na 1 certyfikat ze względu na ryzyko, że cena możliwa do uzyskania w wyniku transakcji na rynku regulowanym może być mniejsza niż aktualna wycena aktywów netto funduszu w szczególności, jeżeli płynność CI jest niska.</p> <p>Ryzyko braku wykupu certyfikatów w terminie - w przypadkach szczególnych może dojść do sytuacji, w której fundusz wskutek braku płynności aktywów funduszu nie może dokonać ich zbycia i w rezultacie nie być w stanie dokonać wykupu wszystkich zgłoszonych CI do wykupu.</p> <p>Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem możliwości sprzedaży lub zakupu CI na rynku regulowanym na skutek ograniczonej liczby posiadaczy CI oraz braku możliwości zbycia lub nabycia CI bez istotnego wpływu na poziom cen rynkowych jak również winien liczyć się z ryzykiem, że umorzenie certyfikatów możliwe jest jedynie w terminie określonym w statucie.</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia certyfikatu po cenie niższej niż WAN na CI lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia CI po cenie akceptowalnej przez Klienta lub zbliżonej do ostatniego WAN.</p> <p>Ryzyko dźwigni finansowej - w związku z efektem dźwigni finansowej, inwestor posiadający CI Funduszu inwestującego w instrumenty pochodne, musi się liczyć z ryzykiem spotęgowania strat finansowych poniesionych przez Fundusz w kwocie nieproporcjonalnej do zaangażowanego przez Fundusz kapitału o ile na skutek niekorzystnych zmian rynkowych Fundusz będzie zobowiązany do uzupełnienia zabezpieczenia otwartych pozycji w prawach pochodnych lub ich zamknięcia po niekorzystnych dla siebie cenach.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>PRODUKT STRUKTURYZOWANY („PS”) Instrument finansowy, w którym emitent zobowiązuje się w stosunku do nabywcy (Klienta), że w terminie wykupu instrumentu wypłaci mu kwotę rozliczenia kalkulowaną według określonego wzoru.</p> <p>PS jest hybrydowym instrumentem finansowym złożonym z minimum dwóch aktywów: podstawowego - przynoszącego stały i pewny dochód (np. obligacja, lokata) oraz jednego lub kilku instrumentów pochodnych (opcja, kontrakt terminowy), które zgodnie z założeniami mają zapewnić osiągnięcie zysku.</p> <p>Wartość PS jest uzależniona od wartości określonego wskaźnika(ów) rynkowego, na którym została oparta formuła obliczenia ceny odkupu, najczęściej kursu akcji lub koszyków akcji, wartości indeksów giełdowych etc..</p> <p>Ze względu na ostateczny sposób rozliczenia PS dzieli się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PS z całkowitą lub częściową gwarancją kapitału - w przypadku niekorzystnych zmian i niezrealizowania celów inwestycyjnych inwestor otrzymuje całość lub część zainwestowanego kapitału, - PS bez gwarancji kapitału - inwestor otrzymuje wartość aktywów netto na dzień wykupu. 	<p>Wynik inwestycji w PS uzależniony jest przede wszystkim od konstrukcji instrumentu oraz warunków rynkowych. Wpływ warunków rynkowych na profil wypłaty oraz formuła obliczeniowa ceny odkupu przedstawiane są przez emitenta danego PS.</p> <p>W negatywnych warunkach rynkowych w zależności od konstrukcji PS może on gwarantować całkowitą albo częściową ochronę kapitału albo też jej brak. W pozytywnych warunkach rynkowych PS może oferować ograniczoną albo teoretycznie nieograniczoną stopę zwrotu z inwestycji.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentów finansowych, z których złożony jest produkt strukturyzowany oraz:</p> <p>Ryzyko rynkowe - na cenę instrumentu finansowego ma wpływ nie tylko zmiana ceny samego produktu strukturyzowanego, ale również ryzyko związane ze zmianą cen instrumentów finansowych w oparciu, o które skonstruowany jest PS. W tym przypadku ryzyko charakterystyczne dla instrumentów finansowych, na których opiera się konstrukcja PS należy uwzględnić odpowiednio.</p> <p>Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem możliwości sprzedaży lub zakupu PS na rynku regulowanym na skutek ograniczonej liczby posiadaczy PS oraz braku możliwości zbycia lub nabycia PS bez istotnego wpływu na poziom cen rynkowych.</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia produktu strukturyzowanego po cenie niższej niż wynikająca z wyceny PS lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia PS po cenie akceptowanej przez Klienta lub zbliżonej do ostatniej wyceny.</p> <p>Ryzyko dźwigni finansowej - w związku z efektem dźwigni finansowej, inwestor posiadający PS emitenta inwestującego w instrumenty pochodne, musi się liczyć z ryzykiem spotęgowania strat finansowych poniesionych przez Emitenta w kwocie nieproporcjonalnej do zaangażowanego przez Emitenta kapitału (włącznie z możliwością jego całkowitej utraty) o ile na skutek niekorzystnych zmian rynkowych Emitent będzie zobowiązany do uzupełnienia zabezpieczenia otwartych pozycji w prawach pochodnych lub ich zamknięcia po niekorzystnych dla siebie cenach.</p> <p>Ryzyko kredytowe emitenta - w przypadku, gdy emitent stanie się niewypłacalny lub zbankrutuje przed terminem ostatecznego rozliczenia, inwestor może nie odzyskać zainwestowanego kapitału. W takim przypadku nie ma zastosowania gwarancja zainwestowanego kapitału w terminie wykupu.</p> <p>Ryzyko utraty gwarancji kapitału - w przypadku PS z gwarancją kapitału w terminie wykupu oraz wcześniejszego wycofania się z inwestycji poprzez umorzenie PS inwestor musi liczyć się z ryzykiem utraty gwarancji kapitału.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>WARRANTY</p> <p>Instrument finansowy, którego cena jest zależna od ceny instrumentu bazowego.</p> <p>Warrant opcyjny daje prawo jego posiadaczowi do zakupu lub sprzedaży określonego instrumentu bazowego w określonej liczbie (lub świadczenia pieniężnego), po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie.</p> <p>Wyróżnia się również warranty subskrypcyjne, które dają prawo do objęcia akcji przyszłych emitenta po cenie wykonania.</p> <p>Wystawcą warrantu jest jedna zdefiniowana osoba prawna, w związku, z czym brak jest możliwości zajęcia pozycji krótkiej przez nabywcę warrantu.</p> <p>Wyróżnia się dwa rodzaje warrantów:</p> <p><i>Warrant kupna („call”)</i> - daje nabywcy prawo odpowiednio do kupna instrumentu bazowego po cenie umownej lub świadczenia pieniężnego, gdy cena bieżąca instrumentu bazowego jest wyższa od umownej.</p> <p><i>Warrant sprzedaży („put”)</i> - dający nabywcy prawo odpowiednio do sprzedaży instrumentu bazowego po cenie umownej lub świadczenia pieniężnego, gdy cena bieżąca instrumentu bazowego jest niższa od umownej.</p> <p>Podział warrantów, ze względu na termin wykonania:</p> <p><i>amerykański</i> - daje nabywcy prawo uzyskania od wystawcy wypłaty świadczenia w całym okresie notowania warrantu,</p> <p><i>europijski</i> - dające nabywcy prawo uzyskania wypłaty świadczenia jedynie w dacie zakończenia okresu notowania warrantu (dacie wygaśnięcia),</p> <p><i>atlantycki (bermudzki)</i> - dające nabywcy prawo uzyskania wypłaty świadczenia w określonych przez wystawcę terminach.</p>	<p>Inwestycja w warranty wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty (tzw. premii) w momencie nabycia instrumentu. Premia ta jest zapłatą nabywcy warrantu za gotowość realizacji obowiązków wynikających z instrumentu przez jego wystawcę w momencie jego wygaśnięcia. Maksymalna strata, jaką może ponieść nabywca warrantu ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.</p> <p>W przypadku nabycia warrantu kupna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii, - jeżeli kurs rozliczenia jest wyższy niż kurs wykonania i niższy lub równy kursowi wykonania powiększony o premię to strata równa jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonani i premię (strata jest niższa niż zapłacona premia), - jeżeli kurs rozliczenia jest wyższy niż kurs wykonania powiększony o premię to zysk równy jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonani i premię. <p>Inwestycja w warranty kupna osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest większa niż kurs wykonania powiększony o zapłaconą premię. Teoretycznie zysk z inwestycji w warranty kupna jest nieograniczony, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.</p> <p>W przypadku nabycia warrantu sprzedaży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii, - jeżeli kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania i wyższy lub równy kursowi wykonania pomniejszony o premię to strata równa jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię (strata jest niższa niż premia), - kiedy kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię zysk równy jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię. <p>Inwestycja w warranty sprzedaży osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest niższa niż kurs wykonania pomniejszony o zapłaconą premię. Zysk z inwestycji w warranty sprzedaży nie może być wyższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentów finansowych, na które wystawiony jest warrant.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku warrantów ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, jak również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego, ponieważ cena warrantu zależy od wartości instrumentu bazowego.</p> <p>Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności w obrocie warrantami na rynku regulowanym oraz braku możliwości zawarcia transakcji bez istotnego wpływania na poziom ceny rynkowej warrantu.</p> <p>Ryzyko kredytowe emitenta - w przypadku, gdy emitent stanie się niewypłacalny lub zbankrutuje przed terminem ostatecznego rozliczenia, inwestor może utracić część lub całość zainwestowanego kapitału w warranty oraz nie wykonać prawa przysługującego z posiadanego warrantu.</p>

VI. INSTRUMENTY FINANSOWE, Z KTÓRYMI ZWIĄZANY JEST OBOWIĄZEK WNOŠENIA DEPOZYTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH

Cechą charakterystyczną instrumentów finansowych, z którymi związany jest obowiązek wnoszenia depozytu zabezpieczającego, jest występujący efekt DŹWIGNI FINANSOWEJ. Przed rozpoczęciem inwestycji w ww. instrumenty Klient powinien być świadomy faktu występowania efektu dźwigni finansowej oraz negatywnego wpływu na jego inwestycje, w przypadku niekorzystnych dla Klienta zmian kursu instrumentu finansowego, co może doprowadzić do nieproporcjonalnych strat w stosunku do wniesionego kapitału **w tym do jego całkowitej utraty, a nawet do poniesienia straty przewyższającej wysokość zainwestowanego kapitału.**

Obowiązek wnoszenia depozytu zabezpieczającego jest związany w szczególności z następującymi instrumentami finansowymi:

- jednostki indeksowe („JI”) oraz opcje - wniesienie depozytu tylko w przypadku wystawienia JI lub opcji,
- kontrakty terminowe - nabycie lub zbycie kontraktu terminowego.

Ogólne informacje na temat depozytów zabezpieczających

- Zawarcie transakcji dotyczącej instrumentu finansowego, z którym związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego uzależnione jest od wniesienia przez Klienta depozytu zabezpieczającego („DZ”), w wysokości określonej przez DMBH.
  - DZ wnoszony jest w formie środków pieniężnych. DMBH określa minimalną wysokość DZ dla poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych. Obniżenie wysokości DZ poniżej minimalnej wysokości DZ określonej przez DMBH wywołuje obowiązek uzupełnienia DZ przez Klienta,
  - W przypadku, gdy po dokonaniu przez DMBH ostatecznych rozliczeń po sesji lub dniu obrotu wartość DZ Klienta z tytułu zawartych transakcji lub posiadanych pozycji obniży się poniżej minimalnej wartości DZ, Inwestor zobowiązany jest do jego uzupełnienia do wysokości wymaganego przez DMBH poziomu DZ najpóźniej na 15 minut przed rozpoczęciem kolejnej sesji notowań tych instrumentów finansowych.
  - W przypadku nieuzupełnienia DZ przez Klienta, DMBH, na podstawie upoważnienia od Klienta zawartego w Umowie lub odrębnym oświadczeniu, ma prawo do:
    - 1) zamknięcia wybranych przez DMBH otwartych pozycji Inwestora w derywatach,
    - 2) sprzedaży wybranych przez DMBH instrumentów finansowych, znajdujących się na rachunkach Inwestora,
- i zaspokojenia kwoty roszczeń DMBH z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, lub
- 3) zaspokojenia kwoty roszczeń DMBH ze środków znajdujących się na rachunku pieniężnym Inwestora.
- Szczegółowe zasady wnoszenia, utrzymywania, uzupełniania depozytu zabezpieczającego oraz działań DMBH związanych z zawieraniem transakcji na instrumentach finansowych, z którymi związany jest obowiązek depozytu zabezpieczającego określa właściwy regulamin.

OPIS MECHANIZMU DŹWIGNI FINANSOWEJ

Dźwignia finansowa jest wielkością wyrażoną stosunkiem rzeczywistej wartości instrumentu finansowego do kapitału wnoszonego przez Klienta w postaci depozytu zabezpieczającego w chwili zawarcia transakcji. Oznacza to, że Klient może zawierać transakcje o wartości nominalnej znacznie przekraczającej depozyt zabezpieczający tj. wartości wynikającej z wielkości dźwigni finansowej.

Wielkość dźwigni (zwana też inaczej lewarem lub mnożnikiem) określana jest:

- w przypadku instrumentów finansowych rynku OTC - przez DMBH i podawana do wiadomości Klientów, na stronie internetowej DMBH w formie komunikatu, lub ustalana z klientem indywidualnie. Informacja ta dostępna jest także za pośrednictwem Platformy transakcyjnej,
- w przypadku instrumentów finansowych rynku regulowanego - podawana jest publicznie w

standardzie danego instrumentu pochodnego, warunkach emisji i obrotu lub innym dokumencie o podobnym charakterze. Informacja podawana jest do wiadomości Klientów, za pośrednictwem DMBH, na stronie podmiotu organizującego rynek regulowany lub dopuszczającego do obrotu regulowanego.

Przykład:

Dźwignia finansowa (lewar) oznaczona jako: **1:10**.

Oznacza to, że Klient może zawierać transakcje o wartości nominalnej 10 jednostek, ale jest zobowiązany do wniesienia minimalnego kapitału w postaci depozytu zabezpieczającego w wysokości 1-ej jednostki (inaczej depozyt zabezpieczający = 10% nominalnej wartości transakcji).

Biorąc pod uwagę powyższe, efekt dźwigni finansowej polega na możliwości poniesienia przez Klienta, na skutek niewielkich zmian kursu instrumentu finansowego, nieproporcjonalnych (ponadprzeciętnych) strat lub zysków w stosunku do wniesionego kapitału. **W przypadku niekorzystnych dla Klienta zmian kursu instrumentu finansowego może to doprowadzić do częściowej lub całkowitej utraty wniesionego depozytu a nawet poniesienia strat znacznie przewyższających wartość wniesionego depozytu.**

Generalnie im większa dźwignia finansowa, tym większe ryzyko spotęgowania strat finansowych (lub zysków) nieproporcjonalnie do wniesionego kapitału.

<p>JEDNOSTKI INDEKSOWE („JI”)</p> <p>Są to instrumenty pochodne, które odzwierciedlają zmiany procentowe wartości danego indeksu giełdowego i tym samym umożliwiają inwestycje równoważną nabyciu portfela akcji wchodzących w skład tego indeksu.</p> <p>Jl jest niesymetrycznym instrumentem finansowym - wystawca JI oraz jej nabywca nie mają równych praw i obowiązków.</p> <p>Nabywca jednostki indeksowej płaci jej wystawcy cenę jednostki (premię).</p> <p>Wystawca JI, zajmuje pozycje krótką analogiczną do pozycji krótkiej w derywatach. Z wystawieniem JI związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego oraz jego uzupełniania w przypadku zaistnienia niekorzystnych zmian rynkowych jak również możliwość poniesienia nieproporcjonalnych strat w stosunku do zainwestowanego kapitału w przypadku niekorzystnych zmian rynkowych.</p> <p>Nabywca jednostki może zamknąć swoją pozycję na dwa sposoby - przez wystawienie jednostki indeksowej albo przez wykonanie jednostki indeksowej (losowo dobierana jest strona zawierająca pozycje krótką).</p> <p>Wystawca może zamknąć pozycję przez nabycie jednostki indeksowej.</p> <p>Kurs JI zależy od wartości indeksu giełdowego. Wzrost cen akcji wchodzących w skład indeksu wiąże się ze wzrostem wartości indeksu i wzrostem kursu JI. Analogicznie spadek cen akcji wchodzących w skład indeksu przekłada się na spadek kursu JI.</p> <p>W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) JI wzrost kursu JI wiąże się z zyskiem, natomiast spadek JI wiąże się ze stratą. Analogicznie, w przypadku sprzedaży (zajęcia pozycji krótkiej) JI wzrost kursu JI wiąże się ze stratą, natomiast spadek JI wiąże się z zyskiem.</p>	<p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentów finansowych, na które wystawiony jest JI.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko wystawienia jednostki - inwestor wystawiający JI, (zajęcie pozycji krótkiej) musi liczyć się z możliwością strat finansowych przekraczających wartość zainwestowanego kapitału w przypadku, gdy na skutek niekorzystnych zmian rynkowych wystąpi konieczność wywiązania się z zobowiązań wynikających z zajętej pozycji. W przypadku wystawienia JI należy brać pod uwagę ryzyko właściwe dla derywatów. Ponadto niezależnie od woli inwestora, JI wystawione przez inwestora mogą zostać wylosowane do wykonania jednostki.</p> <p>Ryzyko związane z odległym terminem wygaśnięcia - w przypadku odległego czasu wygaśnięcia jednostek indeksowych istnieje ryzyko, że indeks będący instrumentem bazowym przestanie być kalkulowany.</p> <p>Ryzyko związane z wykonaniem jednostki - ryzyko związane z faktem, że inwestor wykonujący jednostkę otrzymuje kwotę rozliczenia na podstawie wartości indeksu z otwarcia rynku w dniu następnym bez znajomości jej w chwili zgłoszenia do wykonania. W tym przypadku inwestor narażony jest na ryzyko zmiany wartości indeksu pomiędzy zamknięciem sesji w dniu, w którym jednostka została zgłoszona do wykonania a otwarciem w dniu następnym.</p> <p>DMBH zwraca szczególną uwagę na fakt, że instrument finansowy jest niesymetryczny a wystawca narażony jest dodatkowo na ryzyko dźwigni finansowej oraz poniesienia strat wynikających z efektu dźwigni finansowej, podczas gdy nabywca do wysokości premii. Ponadto w przypadku JI DMBH zwraca uwagę na:</p>
--	---

KONTRAKTY TERMINOWE („KT”)

Instrumenty finansowe będące instrumentami pochodnymi, które są umową pomiędzy dwiema stronami, z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży, w ściśle określonym, przyszłym terminie (dniu wygaśnięcia) i po ściśle określonej w momencie zawarcia transakcji cenie, określonej ilości instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego.

Instrumentami bazowymi dla KT mogą być między innymi indeksy giełdowe, akcje, obligacje, waluty. W przypadku polskiego rynku regulowanego instrumentem bazowym są indeksy, wybrane akcje oraz waluty - zamiast dostawy instrumentu bazowego stosuje się równoważne rozliczenie pieniężne.

KT jest symetrycznym instrumentem pochodnym - inwestorzy zajmujący pozycję długą lub krótką mają równe prawa i obowiązki. Obie strony transakcji terminowej mają obowiązek wywiązania się z zobowiązań wynikających z zajętych pozycji.

Zwyczajowo KT (zajęcie pozycji krótkiej) oczekuje spadku kursu instrumentu bazowego.

Nabywca KT (zajęcie pozycji długiej), oczekuje wzrostu kursu instrumentu bazowego.

Rozliczenie pomiędzy stronami transakcji terminowej oraz konieczność uregulowania zobowiązań wynikających z zajętych pozycji odbywa się codziennie po zakończeniu sesji giełdowej w odniesieniu do ceny rozliczeniowej danej serii KT. Kurs KT podawany jest punktach natomiast cena jest iloczynem kursu oraz mnożnika właściwego dla danego standardu. W związku z powyższym w przypadku KT inwestor ma do czynienia z efektem dźwigni finansowej.

W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) KT wzrost kursu KT wiąże się z zyskiem, natomiast spadek KT wiąże się ze stratą:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs nabycia KT to strata równa jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem nabycia KT i kursem rozliczeniowym,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest równy kursowi nabycia KT, to brak jest zysku i straty;
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs nabycia KT, to zysk równy jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem rozliczeniowym i kursem nabycia KT.

Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku jednostek indeksowych ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, ale również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego, ponieważ kurs jednostek indeksowych zależy od wartości instrumentu bazowego. Cena jednostki jest odzwierciedleniem działania sił podaży i popytu i nie zawsze odzwierciedla zachowanie indeksu.

Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności JI na skutek ograniczonej liczby inwestorów wystawiających JI.

NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:

Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentu bazowego, oraz:

Ryzyko specyficzne:

Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku KT ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, ale również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego, ponieważ cena KT zależy od ceny instrumentów bazowych. W tym przypadku ryzyko charakterystyczne dla instrumentu bazowego należy uwzględnić odpowiednio. Ponadto cena KT jest odzwierciedleniem działania sił podaży i popytu na tych instrumentach finansowych i może nie odzwierciedlać teoretycznej wartości instrumentu bazowego,

Ryzyko dźwigni finansowej - inwestor inwestujący w KT w związku z efektem dźwigni finansowej, musi się liczyć z możliwością spotęgowania strat finansowych nieproporcjonalnie do wniesionego kapitału (depozytu zabezpieczającego) włącznie z możliwością jego całkowitej utraty, jeżeli na skutek niekorzystnych zmian rynkowych dla inwestora wystąpi konieczność jego uzupełniania w celu zabezpieczenia otwartych pozycji lub ich zamknięcia.

Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności niektórych serii kontraktów terminowych w obrębie danego standardu jak i pomiędzy różnymi standardami np. kontrakty terminowe na akcje, obligacje.

Ryzyko walutowe - w przypadku inwestycji w obcej walucie możliwość poniesienia strat finansowych na skutek zmiany kursów walutowych.

Inwestycje w kontrakty terminowe są obciążone wysokim ryzykiem. Inwestor przed podjęciem decyzji inwestycyjnej w kontrakty terminowe winien posiadać wiedzę na temat konstrukcji KT, zasad obrotu oraz obowiązków wynikających z obrotem tymi instrumentami finansowymi jak również posiadać doświadczenie niezbędne do właściwego oszacowania poziomu ryzyka.

W przypadku sprzedaży (zajęcia pozycji krótkiej) KT wzrost kursu KT wiąże się ze stratą, natomiast spadek KT wiąże się z zyskiem:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs nabycia KT, to strata równa jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem rozliczeniowym i kursem nabycia KT,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest równy kursowi nabycia KT, to brak jest zysku i straty,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs nabycia KT, to zyska równy jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem rozliczeniowym i kursem nabycia KT.

Kontrakty terminowe emitowane są w seriach w obrębie standardu KT tj. w seriach, obejmujących KT mające ten sam instrument bazowy, sposób rozliczenia, ale różne terminy wygaśnięcia.

Zawierający kontrakt jest zobowiązany wnieść depozyt zabezpieczający, którego minimalną wartość określa izba rozrachunkowa (KDPW).

OPCJE

Instrumenty finansowe będące instrumentami pochodnymi, (inaczej kontrakty opcyjne), których wartość zależy od ceny instrumentu bazowego, na który dana opcja opiewa. Instrumentem bazowym dla opcji mogą być między innymi indeksy, akcje, waluty, kontrakty terminowe, stopy procentowe, obligacje.

Opcja jest niesymetrycznym instrumentem pochodnym - wystawca opcji oraz jej nabywca nie mają równych praw i obowiązków.

Nabywca opcji ma prawo (lecz nie obowiązek) zakupu lub sprzedaży instrumentu bazowego w określonej liczbie (lub równoważnego świadczenia pieniężnego), po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie w przyszłości. W zamian za prawo płaci premię (tzw. premia opcyjna). Nabywca opcji zawsze kupuje opcję, (zajmuje pozycję długą). Maksymalny zysk nabywcy jest nieograniczony, natomiast maksymalna strata jest ograniczona do wysokości zapłaconej premii.

Wystawca opcji - przeciwna strona nabywcy - ma obowiązek, (lecz nie prawo) zakupu lub sprzedaży instrumentu bazowego w określonej liczbie (lub równoważnego świadczenia pieniężnego), po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie w przyszłości. Wystawca opcji otrzymuje od nabywcy premię (tzw. premia opcyjna). Wystawca opcji zawsze sprzedaje opcję, czyli zajmuje pozycję krótką (short). Maksymalny zysk wystawcy jest ograniczony do wysokości otrzymanej premii, **natomiast maksymalna strata może być nieograniczona.**

W przypadku nabycia lub zbycia opcji inwestor winien liczyć się z efektem dźwigni finansowej wynikającej z przyjętego mnożnika właściwego dla danej opcji. Wielkość dźwigni (mnożnik) podawana jest w informacjach określających standard danej opcji.

NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:

Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentu bazowego oraz:

Ryzyka specyficzne:

Ryzyko wyceny opcji - inwestor winien brać pod uwagę fakt, że brak jest jednoznacznego, ogólnego sposobu wyceny opcji przed terminem wygaśnięcia, co może skutkować rozbieżnością pomiędzy wyceną opcji, którą stosuje inwestor a jej ceną rynkową.

Ryzyko nabywcy opcji - inwestor nabywający opcje liczyć się musi z możliwością strat finansowych ograniczonych do wysokości zainwestowanego kapitału (utrata premii).

Ryzyko wystawienia opcji - inwestor wystawiający opcje musi liczyć się z możliwością strat finansowych przekraczających wartość zainwestowanego kapitału oraz dodatkowo jego uzupełnienia, ponieważ **teoretyczna wartość strat w związku z wystawieniem opcji w przypadku, gdy na skutek niekorzystnych zmian rynkowych wystąpi konieczność wywiązania się z zobowiązań wynikających z zajętej pozycji jest nieograniczona.** Potencjalna możliwość strat potęgowana jest efektem dźwigni finansowej.

Ryzyko czasu - cena opcji jest uzależniona od czasu, jaki pozostał do jej wykonania. Zbliżanie się terminu wygaśnięcia może powodować spadek wartości niektórych typów opcji przy niezmienionej cenie instrumentu bazowego.

DMBH zwraca szczególną uwagę na fakt, że instrument finansowy jest niesymetryczny a wystawca narażony jest dodatkowo na ryzyko dźwigni finansowej oraz poniesienia strat wynikających z efektu dźwigni finansowej, podczas gdy nabywca opcji - do wysokości premii. Ponadto w przypadku opcji DMBH zwraca uwagę na:

Inwestycja w opcje wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty (tzw. premii) w momencie nabycia instrumentu. Premia ta jest zapłatą nabywcy opcji za gotowość realizacji obowiązków wynikających z instrumentu przez jego wystawcę w momencie jego wygaśnięcia.

W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) opcji kupna:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania i niższy lub równy kursowi wykonania powiększony o premię to strata równa jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonani i premię (strata jest niższa niż premia),
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania powiększony o premię to zysk równy jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonani i premię.

Pozycja długa w opcji kupna osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest wyższa niż kurs wykonania powiększony o zapłaconą premię. Zysk z pozycji długiej w opcjach kupna jest teoretycznie nieograniczony, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.

W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) opcji sprzedaży:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs wykonania i wyższy lub równy kursowi wykonania pomniejszony o premię to strata równa jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię (strata jest niższa niż premia),
- kiedy kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię, to zysk równy jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię.

Pozycja długa w opcji sprzedaży osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest niższa niż kurs wykonania pomniejszony o zapłaconą premię. Zysk z pozycji długiej w opcjach sprzedaży nie może być wyższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.

W przypadku wystawienia (zajęcia pozycji krótkiej) opcji kupna:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy lub równy kursowi wykonania to zysk równy jest otrzymanej premii,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania i niższy lub równy kursowi wykonania powiększony o premię to zysk równy jest sumie kursu wykonani i otrzymanej premii pomniejszonym o kurs rozliczeniowy (zysk jest niższy niż otrzymana premia),

Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności w obrocie niektórymi opcjami oraz braku możliwości zamknięcia pozycji po cenie zgodnej z oczekiwaniami inwestora. Płynność opcji może być skorelowana z terminem wykonania opcji, generalnie im bliżej terminu wykonania tym płynność opcji winna być większa, opcje na główne indeksy generalnie są bardziej płynne niż opcje na akcje lub obligacje. Płynność uzależniona może być również od rynku regulowanego, na których opcje są notowane - na dojrzałych rynkach kapitałowych płynność opcji może być większa niż na rynkach kapitałowych w początkowej.

Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku opcji ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, ale również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego jak również wycena opcji na podstawie teoretycznego modelu wyceny opcji.

Ryzyko walutowe - w przypadku inwestycji w obcej walucie możliwość poniesienia strat finansowych na skutek zmiany kursów walutowych.

Inwestycje w opcje są obarczone wysokim ryzykiem. Inwestor przed podjęciem decyzji inwestycyjnej w opcje winien posiadać wiedzę na temat konstrukcji opcji, zasad wyceny opcji, zasad obrotu oraz obowiązków wynikających z obrotem tymi instrumentami finansowymi jak również posiadać doświadczenie niezbędne do właściwego oszacowania poziomu ryzyka oraz zapoznać się z podstawowymi strategiami opcyjnymi celem zabezpieczenia pozycji w tych instrumentach finansowych oraz ograniczenia ryzyka strat finansowych.

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania powiększony o premię to strata równa jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonania i premię.

Pozycja krótka w opcji kupna osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest niższa niż kurs wykonania powiększony o otrzymaną premię. Zysk z pozycji krótkiej w opcjach kupna ograniczony jest do wysokości otrzymanej premii, **natomiast strata jest teoretycznie nieograniczona.**

W przypadku wystawienia (zajęcia pozycji krótkiej) opcji sprzedaży:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy lub równy kursowi wykonania to zysk równy jest otrzymanej premii,
- jeżeli kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania i wyższy lub równy kursowi wykonania pomniejszony o premię to zysk równy jest sumie kursu rozliczeniowego i otrzymanej premii pomniejszonym o kurs wykonania (zysk jest niższy niż premia),
- kiedy kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię to strata równa jest sumie kursu rozliczeniowego i otrzymanej premii pomniejszonym o kurs wykonania.

Pozycja krótka w opcji sprzedaży osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest wyższa niż kurs wykonania pomniejszony o otrzymaną premię. Zysk z pozycji krótkiej w opcjach sprzedaży ograniczony jest do wysokości otrzymanej premii, natomiast strata ograniczona jest do wysokości kurs wykonania pomniejszonego o premię.

Najczęściej występującymi opcjami na rynkach regulowanych są opcje na indeksy lub wybrane papiery wartościowe (akcje). Na rynku regulowanym w Polsce instrumentami bazowymi są akcje oraz indeks WIG 20. Regulowanie zobowiązań dla tych opcji występuje wyłącznie w formie rozliczenia pieniężnego.

Z wystawieniem opcji związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego oraz jego uzupełniania (lub zamknięcia opcji).

Opcje notowane są w seriach obejmujących wszystkie opcje danego typu z takim samym terminem wykonania.

VII.DODATKOWA INFORMACJA NA TEMAT RYZYKA ZWIĄZANEGO Z UMORZENIEM LUB KONWERSJĄ ZOBOWIĄZAŃ LUB INSTRUMENTÓW KAPITAŁOWYCH

Podstawowe informacje

W dniu 9 października 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji („**Ustawa o BFG**”). Ustawa o BFG implementuje do prawa krajowego Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r., ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („**BRRD**”). Ustawa o BFG określa, między innymi, zasady umorzenia lub konwersji zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych emitowanych lub oferowanych przez takie podmioty. Oznacza to, że postanowienia Ustawy dotyczą również DMBH, ponieważ określone zobowiązania DMBH oraz instrumenty kapitałowe, które klienci mogą nabywać korzystając z usług maklerskich DMBH, mogą zostać umorzone albo podlegać konwersji. Ponadto DMBH może doradzać w zakresie instrumentów kapitałowych lub świadczyć inne usługi związane z instrumentami kapitałowymi, które mogą podlegać umorzeniu albo konwersji.

W związku z tym, poniżej DMBH przedstawia ogólne informacje dotyczące niektórych uprawnień organu przymusowej restrukturyzacji, którym zgodnie z przepisami Ustawy o BFG jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny („**Fundusz**”), oraz wpływu, jaki wykonanie tych uprawnień może mieć na prawa i obowiązki klientów, w tym związane z posiadanymi instrumentami kapitałowymi zaliczanymi do funduszy własnych zgodnie z właściwymi przepisami. Przykładem takiego instrumentu kapitałowego są obligacje podporządkowane, o których mowa w części V niniejszego dokumentu (V. Obligacje, wybrane czynniki ryzyka).

Kompetencje Funduszu

Wydanie przez Fundusz decyzji o wszczęciu przymusowej restrukturyzacji albo decyzji o umorzeniu lub konwersji instrumentów kapitałowych uzależnione jest od spełnienia następujących warunków:

- a) dany podmiot jest zagrożony upadłością,
- b) brak jest przesłanek wskazujących, że możliwe działania nadzorcze lub działania podmiotu pozwolą we właściwym czasie usunąć zagrożenie upadłością, albo
- c) działania wobec podmiotu konieczne są ze względu na interes publiczny.

Zgodnie z przepisami Ustawy o BFG, w przypadku przymusowej restrukturyzacji, Fundusz może stosować następujące instrumenty:

- a) przejęcie przedsiębiorstwa,
- b) ustanowienie instytucji pomostowej,
- c) umorzenie lub konwersję zobowiązań, oraz
- d) wydzielenie praw majątkowych. Fundusz może także wydać decyzję o umorzeniu lub konwersji instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez podmiot w restrukturyzacji.

Korzystając z instrumentu **przejęcia przedsiębiorstwa** (pkt. a) powyżej), Fundusz może wydać decyzję o przejęciu przez inny podmiot całego przedsiębiorstwa podmiotu w restrukturyzacji (np. firmy inwestycyjnej), wybranych albo wszystkich jego praw majątkowych lub wybranych albo wszystkich zobowiązań lub praw udziałowych.

Przeniesienie praw udziałowych w podmiocie w restrukturyzacji albo przeniesienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części może nastąpić na utworzoną w tym celu instytucję pomostową (pkt b) powyżej) w ramach stosowania przez Fundusz instrumentu instytucji pomostowej.

Przeniesienie w ramach ww. wymienionych instrumentów przymusowej restrukturyzacji nie wymaga uzyskania zgody właścicieli, dłużników ani wierzycieli podmiotu w restrukturyzacji, wobec którego zastosowano te instrumenty. Co za tym idzie, przeniesienie takie może nastąpić bez zgody klientów, jako ewentualnych właścicieli lub wierzycieli tego podmiotu.

W ramach instrumentu umorzenia lub konwersji zobowiązań (np. zobowiązań firmy inwestycyjnej wobec klientów), Fundusz może dokonać umorzenia w całości lub w części wybranych zobowiązań

podmiotu w restrukturyzacji lub dokonać ich konwersji na prawa udziałowe (w szczególności akcje). Umorzenie lub konwersja zobowiązań następuje w określonej kolejności, która różni się od kolejności zaspokajania zobowiązań w postępowaniu upadłościowym.

Ponadto, przepisy Ustawy o BFG przyznają Funduszowi uprawnienie do dokonania umorzenia lub konwersji instrumentów kapitałowych w przypadku, gdy spełnione są przesłanki określone w Ustawie o BFG. Zwracamy uwagę, że w określonych sytuacjach mogą to być instrumenty kapitałowe posiadane przez klientów DMBH, nabyte w ramach korzystania z usług maklerskich świadczonych przez DMBH.

Wpływ czynności podejmowanych przez Fundusz w ramach uprawnień wynikających z Ustawy o BFG, w tym tych opisanych powyżej, na instrumenty kapitałowe i związane z nimi prawa i obowiązki lub na inne zobowiązania podmiotu w restrukturyzacji, zależą będzie od wielu czynników, w tym:

- a) rodzaju instrumentu lub zobowiązania, oraz
- b) związanej z tym kolejności stosowania umorzenia lub konwersji lub zaspokajania zobowiązań, które mogą ulegać zmianie w trakcie przymusowej restrukturyzacji.

Skutki umorzenia lub konwersji

Na skutek czynności podejmowanych przez Fundusz, wartość instrumentów kapitałowych posiadanych przez klientów DMBH może zostać zredukowana lub umorzona nawet do zera podobnie jak związane z instrumentami kapitałowymi zobowiązania podmiotu objętego działaniami Funduszu. Instrumenty kapitałowe mogą zostać zamienione na akcje lub inne prawa udziałowe w podmiocie. Zastosowanie instrumentów przymusowej restrukturyzacji (opisanych powyżej pod nagłówkiem Kompetencje Funduszu) wobec danego podmiotu może ograniczyć możliwości zaspokojenia przez ten podmiot wiążących go zobowiązań, w tym zobowiązań związanych z instrumentami kapitałowymi (np. wypłatę odsetek z obligacji). Działania podejmowane w ramach przymusowej restrukturyzacji mogą także wpłynąć na warunki instrumentów kapitałowych (np. termin wymagalności), a płatności kwot należnych mogą być zawieszane.

Zgodnie z Ustawą o BFG wierzyciele oraz właściciele nie ponoszą strat większych niż te, które ponieśliby w sytuacji, gdyby podmiot w restrukturyzacji został zlikwidowany w ramach standardowego postępowania związanego z niewypłacalnością (np. postępowania upadłościowego). Wierzycielom oraz właścicielom, którzy zostali zaspokojeni w wyniku przymusowej restrukturyzacji w stopniu niższym niż zostaliby zaspokojeni w postępowaniu upadłościowym przysługuje roszczenie uzupełniające do Funduszu. Oznacza to, że w niektórych przypadkach, mogą być Państwo uprawnieni do otrzymania świadczenia uzupełniającego. Wypłata takiego świadczenia uzupełniającego może nastąpić znacznie później niż data wymagalności płatności z tytułu instrumentu kapitałowego (podobnie jak może nastąpić opóźnienie w odzyskaniu wartości w przypadku niewypłacalności).

W świetle powyższego, podjęcie przez Fundusz czynności wynikających z Ustawy o BFG, w tym zastosowanie instrumentów przymusowej restrukturyzacji, może skutkować całkowitą lub częściową utratą przez klientów środków zainwestowanych w określony instrument kapitałowy, w tym instrument kapitałowy nabyty za pośrednictwem DMBH albo będący przedmiotem sporządzonej przez DMBH rekomendacji inwestycyjnej.

Ponadto, podjęcie przez Fundusz czynności wynikających z Ustawy o BFG lub sugestia, że mogą być one podjęte, może wpłynąć na zachowania rynkowe w odniesieniu do instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez dany podmiot, w tym na ich cenę. Płynność rynku wtórnego takich instrumentów kapitałowych może być podatna na zmiany.

Ważne zastrzeżenie

Powyższe informacje mają charakter ogólny, są przedstawiane w uproszczeniu i mogą nie uwzględniać specyficznych okoliczności, które mogą mieć zastosowanie do Klienta.

DMBH nie świadczy usługi doradztwa prawnego. Stąd niezależnie od powyższego, biorąc pod uwagę duże skomplikowanie opisywanych w tym dokumencie regulacji zasadny jest kontakt z doradcą prawnym w celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości lub potencjalnego wpływu tych regulacji na prawa i obowiązki Klienta w konkretnej sytuacji (transakcji).

Informujemy także, że na prawa i obowiązki Klienta związane z instrumentami kapitałowymi mogą mieć wpływ środki prawne i instrumenty stosowane przez organy przymusowej restrukturyzacji w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej, które mogą być nieco odmienne niż przewidziane przepisami Ustawy o BFG. Ponadto, prawo państw innych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej może przewidywać stosowanie instrumentów i środków prawnych zbliżonych do tych, które są oparte na przepisach BRRD.

**POLITYKA DZIAŁANIA W NAJLEPIEJ
POJĘTYM INTERESIE KLIENTA ORAZ
WYKONYWANIA ZLECEŃ SKŁADANYCH
PRZEZ KLIENTÓW DOMU MAKERSKIEGO
BANKU HANDLOWEGO S.A.**

POLITYKA DZIAŁANIA W NAJLEPIEJ POJĘTYM INTERESIE KLIENTA ORAZ WYKONYWANIA ZLECEŃ SKŁADANYCH PRZEZ KLIENTÓW DOMU MAKERSKIEGO BANKU HANDLOWEGO S.A.

- 1 Niniejsza polityka reguluje zasady wykonywania oraz przekazywania zleceń klientów przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”), mające na celu uzyskanie możliwie najlepszych wyników dla klientów. Zasady łączenia i alokacji zleceń określa oddzielna procedura.
- 2 DMBH wykonuje lub przekazuje zlecenia klientów zgodnie z postanowieniami umowy o świadczenie usług maklerskich, regulaminu oraz niniejszej polityki. W przypadku gdy DMBH nie jest uczestnikiem, członkiem lub klientem systemu obrotu, w ramach którego prowadzony jest obrót instrumentami finansowymi będącymi w ofercie DMBH, DMBH przekazuje zlecenie klienta dotyczące takich instrumentów do innej firmy inwestycyjnej, będącej uczestnikiem, członkiem lub klientem odpowiedniego systemu obrotu, w celu wykonania. W przypadku będących w ofercie DMBH instrumentów finansowych, które nie są przedmiotem obrotu w systemie obrotu, DMBH - w zależności od charakteru takiego instrumentu - przekazuje zlecenie klienta do odpowiedniego podmiotu w celu wykonania lub wykonuje zlecenie klienta zawierając transakcję lub umowę sprzedaży. Powyższe zasady stosuje się odpowiednio do innych systemów wykonywania zleceń niż systemy obrotu.

System wykonywania zleceń oznacza: rynek regulowany, alternatywny system obrotu (ASO), zorganizowaną platformę obrotu (OTF), podmiot systematycznie internalizujący transakcje, animatora rynku, inny podmiot zapewniający płynność instrumentów finansowych lub podmiot, który w państwie trzecim spełnia rolę podobną do tych, które spełniają wyżej wymienione podmioty.

System obrotu oznacza: rynek regulowany, ASO lub OTF.

- 1) DMBH okresowo, nie rzadziej niż raz w roku, ustala i weryfikuje dostępne systemy wykonywania zleceń dla instrumentów finansowych będących w ofercie DMBH. W przypadku gdy dla danego instrumentu finansowego istnieje więcej niż jeden system wykonywania zleceń, DMBH ocenia jakość wykonywania zleceń, którą zapewniają dostępne systemy i podejmuje decyzję o wyborze do wykonywania zleceń klientów tych systemów, które w przekonaniu DMBH w sposób stały pozwolą uzyskiwać możliwie najlepsze wyniki dla klienta. Przy wyborze systemu DMBH uwzględni w pierwszej kolejności czynniki określone w ust. 4 ppkt 1) - 2) zgodnie z ich wagami, a ponadto DMBH uwzględni w następującej kolejności - odpowiadającej ich wagom, czynniki obejmujące:
  - a) możliwość uzyskania i utrzymywania przez DMBH dostępu do systemu wykonywania zleceń bezpośrednio lub za pośrednictwem innej firmy inwestycyjnej oraz wpływ kosztów zapewnienia odpowiedniego dostępu na ostateczny koszt wykonywania zleceń w tym systemie, ponoszony przez klientów,
  - b) dostępne systemy rozliczeniowe,
  - c) odnotowane przerwy w obrocie,
  - d) liczbę i wielkość niezrealizowanych transakcji,
  - e) stwierdzone opóźnienia w rozliczeniu transakcji,
  - f) terminowość przekazywania potwierdzeń zawarcia transakcji, dokumentów lub komunikatów stanowiących podstawę rozliczenia,
- 2) DMBH dokonuje oceny jakości wykonywania zleceń w systemach wykonywania zleceń w ujęciu całościowym, w szczególności na podstawie informacji publikowanych przez te systemy,
- 3) w przypadku, gdy istnieje tylko jeden system wykonywania zleceń dla danego instrumentu finansowego lub pozostałe systemy nie zapewniają stałego uzyskiwania możliwie najlepszych wyników dla klienta, DMBH korzysta z jednego systemu wykonywania zleceń dla danego instrumentu finansowego. W takim przypadku DMBH wskazuje klientowi ten system przy

okazji składania zleceń, uwzględnia ten system bez konieczności potwierdzenia wyboru systemu przez klienta, bądź wymaga od klienta wskazania tego systemu – w zależności od kanału składania zleceń,

- 4) zasady ustalania, weryfikacji i wyboru systemów wykonywania zleceń określone w pkt 2.1 i 2.2 stosuje się odpowiednio do podmiotów, do których DMBH przekazuje zlecenia w celu wykonania.
- 3 Systemy wykonywania zleceń wykorzystywane do wykonywania zleceń klientów:
- 1) Z uwzględnieniem ust. 3 ppkt 3), głównymi systemami wykonywania zleceń przez DMBH w Polsce jest:
    - a) rynek regulowany prowadzony przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”),
    - b) rynek regulowany prowadzony przez BondSpot S.A. („BondSpot”),
    - c) alternatywny system obrotu („ASO”) – organizowany przez GPW lub BondSpot.
  - 2) Podmiotami, do których DMBH przekazuje zlecenia klientów w celu wykonania są:
    - a) Bank Handlowy w Warszawie SA, działający na rynku międzybankowym, dla obligacji skarbowych,
    - b) odpowiedni agent transferowy/towarzystwo funduszy inwestycyjnych dla jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych-;
    - c) odpowiedni broker zagraniczny dla instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu w zagranicznych systemach obrotu,
    - d) odpowiedni emitent, wystawca lub sprzedający instrument finansowy dla instrumentów finansowych innych niż wskazane w lit. a-c powyżej, będących w danym momencie w ofercie DMBH.

Poniższe tabele przedstawiają, systemy wykonywania zleceń lub podmioty wykorzystywane w odniesieniu do poszczególnych kategorii instrumentów finansowych będących przedmiotem zleceń zarówno klientów detalicznych, jak i profesjonalnych. DMBH nie wykonuje zleceń klientów prowadzących do zawarcia transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych, tj. w szczególności prowadzących do udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, w związku z czym nie określa systemów wykonywania zleceń dla takich transakcji.

Tabela 1: Systemy wykonywania zleceń, wykorzystywane w odniesieniu do zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych składanych **przez klientów profesjonalnych** posiadających zawartą z DMBH:

Umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych dla klienta, dla którego bezpośredni uczestnik KDPW będący bankiem prowadzi rachunek papierów wartościowych lub Umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz dostarczanie instrumentów finansowych i gwarantowanie zapłaty przez brokera zagranicznego:

System wykonywania zleceń			GPW	BondSpot	ASO GPW	ASO BondSpot
Kategoria instrumentu finansowego						
1. Instrumenty udziałowe - akcje - kwity depozytowe	1.1	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 5 i 6 (od 2 000 transakcji dziennie)	X	-	X	-
	1.2	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 3 i 4 (od 80 do 1 999 transakcji dziennie)	X	-	X	-
	1.3	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 1 i 2 (od 0 do 79 transakcji dziennie)	X	-	X	-
2. Instrumenty dłużne	2.1	Obligacje	X	X	-	-
	2.2	Instrumenty rynku pieniężnego	-	-	-	-
3. Walutowe instrumenty pochodne	3.1	Kontrakty terminowe typu future i opcje dopuszczone do obrotu w systemie obrotu	X	-	-	-
	3.2	Swapy, kontrakty terminowe typu forward oraz inne walutowe instrumenty pochodne	X	-	-	-
4. Instrumenty pochodne na akcje i indeksy	4.1	Opcje i kontrakty terminowe typu future dopuszczone do obrotu w systemie obrotu	X	-	-	-
	4.2	Swapy i pozostałe instrumenty pochodne na akcje	X	-	-	-
5. Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego (fundusze inwestycyjne typu ETF, giełdowe papiery wartościowe i towary będące przedmiotem obrotu giełdowego)			X	-	-	-
6. Inne instrumenty finansowe			X	-	-	-

Tabela 2: Systemy wykonywania zleceń, wykorzystywane w odniesieniu do zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych składanych **przez klientów detalicznych i profesjonalnych** posiadających zawartą z DMBH:

Umowę o wykonywanie przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz prowadzenia rachunku papierów wartościowych i rachunków pieniężnych.

System wykonywania zleceń			GPW	BondSpot	ASO GPW	ASO BondSpot
Kategoria instrumentu finansowego						
1. Instrumenty udziałowe - akcje - kwity depozytowe	1.1	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 5 i 6 (od 2 000 transakcji dziennie)	X	-	X	-
	1.2	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 3 i 4 (od 80 do 1 999 transakcji dziennie)	X	-	X	-
	1.3	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 1 i 2 (od 0 do 79 transakcji dziennie)	X	-	X	-
2. Instrumenty dłużne	2.1	Obligacje	X	X	X	X
	2.2	Instrumenty rynku pieniężnego	-	-	-	-
3. Instrumenty pochodne na stopę procentową	3.1	Kontrakty terminowe typu future i opcje dopuszczone do obrotu w systemie obrotu	X	-	-	-
	3.2	Swapy, kontrakty terminowe typu forward oraz inne instrumenty pochodne na stopę procentową	-	-	-	-
4. Walutowe instrumenty pochodne	4.1	Kontrakty terminowe typu future i opcje dopuszczone do obrotu w systemie obrotu	X	-	-	-
	4.2	Swapy, kontrakty terminowe typu forward oraz inne walutowe instrumenty pochodne	-	-	-	-
5. Instrumenty pochodne na akcje	5.1	Opcje i kontrakty terminowe typu future dopuszczone do obrotu w systemie obrotu	X	-	-	-
	5.2	Swapy i pozostałe instrumenty pochodne na akcje	-	-	-	-
6. Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego (fundusze inwestycyjne typu ETF, giełdowe papiery wartościowe i towary będące przedmiotem obrotu giełdowego)			X	-	-	-
7. Inne instrumenty			-	-	-	-

Poniższe tabele przedstawiają, do których podmiotów DMBH przekazuje zlecenia w celu wykonania w odniesieniu do poszczególnych kategorii instrumentów finansowych dla zleceń zarówno klientów detalicznych, jak i profesjonalnych.

Tabela 3: Przykładowa tabela przedstawiająca podmioty, do których przekazywane są zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych z uwzględnieniem kategorii instrumentów finansowych dla klientów profesjonalnych posiadających zawartą z DMBH:

Umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów finansowych dla klienta, dla którego bank prowadzi rejestr zagranicznych instrumentów finansowych:

Kategoria instrumentu finansowego			System wykonywania zleceń	Broker 1	Broker 2	Broker 3
1. Instrumenty udziałowe - akcje - kwity depozytowe	1.1	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 5 i 6 (od 2 000 transakcji dziennie)		X	X	X
	1.2	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 3 i 4 (od 80 do 1999 transakcji dziennie)		X	X	X
	1.3	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 1 i 2 (od 0 do 79 transakcji dziennie)		X	X	X
2. Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego (fundusze inwestycyjne typu ETF, giełdowe papiery wartościowe i towary będące przedmiotem obrotu giełdowego)				X	X	X
3. Inne instrumenty finansowe				-	-	-

Tabela 4 Podmioty, do których przekazywane są zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych dla klientów detalicznych i profesjonalnych posiadających zawartą z DMBH:

Umowę o wykonywanie przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów finansowych oraz prowadzenie rejestrów i rachunku pieniężnego.

Kategoria instrumentu finansowego			System wykonywania zleceń	SAXOBANK [Broker Zagraniczny]
1. Instrumenty udziałowe - akcje - kwity depozytowe	1.1	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 5 i 6 (od 2 000 transakcji dziennie)		X
	1.2	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 3 i 4 (od 80 do 1999 transakcji dziennie)		X
	1.3	Pasma wahań płynności dla minimalnej zmiany ceny 1 i 2 (od 0 do 79 transakcji dziennie)		X
2. Instrumenty dłużne	2.1	Obligacje		
	2.2	Instrumenty rynku pieniężnego		
3. Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego (fundusze inwestycyjne typu ETF, giełdowe papiery wartościowe i towary będące przedmiotem obrotu giełdowego)				X
4. Inne instrumenty finansowe				-

Na uzasadniony wniosek klienta, DMBH przedstawia klientowi lub potencjalnemu klientowi szczegółową informację o podmiotach, do których przekazuje zlecenia do wykonania.

- 3) DMBH wykonuje zlecenia w systemach obrotu lub przekazuje je do wykonania w takich systemach, chyba że zlecenie dotyczy instrumentów nie będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu lub wykonanie zlecenia poza takim systemem jest dopuszczalne na mocy przepisów prawa, a klient wyraził zgodę na takie wykonanie zgodnie z ust. 7 poniżej i nastąpi ono na warunkach nie gorszych niż w ramach systemu obrotu. Ostatni warunek nie musi zostać spełniony w przypadku gdy klient zażądał wykonania zlecenia poza

systemem obrotu. DMBH nie jest zobowiązany wykonać zlecenia poza systemem obrotu. Przed uzyskaniem zgody klienta na wykonanie zlecenia poza systemem obrotu, DMBH informuje klienta o ryzyku wiążącym się z takim wykonaniem zlecenia, w szczególności ryzyku niedotrzymania warunków transakcji przez kontrahenta.

- a) Dla będących w ofercie DMBH instrumentów finansowych, które nie są przedmiotem obrotu w systemie obrotu, DMBH wykonuje zlecenia klientów na zasadach właściwych dla danego instrumentu będącego przedmiotem zlecenia klienta. Zasady te wynikają z obowiązujących przepisów prawa oraz w stosownych przypadkach może je określać inny podmiot, w szczególności emitent, producent lub twórca instrumentu finansowego,
- b) W przypadku wykonywania przez DMBH zlecenia klienta dotyczącego instrumentów finansowych nie będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu oraz złożenia zlecenia bez określenia przez klienta ceny, DMBH ustala godziwą cenę w odniesieniu do takiego instrumentu finansowego. DMBH ustala godziwą cenę w drodze zgromadzenia danych rynkowych, które wykorzystuje do oszacowania ceny takiego instrumentu finansowego oraz, o ile jest to możliwe, w drodze porównania tego instrumentu z podobnymi lub porównywalnymi produktami inwestycyjnymi. Powyższe nie ma zastosowania do instrumentów, dla których cena transakcji jest ustalona przez emitenta, producenta, twórcę lub w inny sposób niezależny od DMBH.

4 Sposoby wykonania lub przekazania zlecenia klienta do wykonania:

- 1) DMBH wykonuje zlecenia klientów zgodnie z zasadą najlepszego wykonania (BestEx; Best execution) przez co rozumie się wykonywanie zleceń w najlepiej pojętym interesie klienta z wykorzystaniem przez DMBH do tego celu wszelkich uzasadnionych środków, wiedzy oraz doświadczenia należytej staranności. Najlepsze wykonanie uwzględnia następujące czynniki:
  - a) najniższą cenę wykonania w przypadku zleceń kupna i najwyższą cenę wykonania dla zleceń sprzedaży,
  - b) najniższe koszty wykonania i koszty rozliczenia dla klienta,
  - c) prawdopodobieństwo realizacji, a w przypadku dużych zleceń - prawdopodobieństwo zrealizowania zlecenia w całości - biorąc pod uwagę wielkość obrotów na danym rynku, płynność instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia oraz charakter zlecenia,
  - d) przewidywany czas potrzebny na realizację zlecenia,
  - e) prawdopodobieństwo rozliczenia zrealizowanej transakcji,
  - f) inne warunki, charakterystyczne dla danego zlecenia, które mogą być istotne.
- 2) waga poszczególnych czynników jest określana w zależności od kategorii klienta, rodzaju zlecenia, rodzaju instrumentu finansowego oraz systemów wykonywania zleceń, do których można skierować takie zlecenie:
  - a) w przypadku klienta detalicznego, w ramach systemów wykonywania zleceń, o których mowa w ust. 3 pkt 1), DMBH wybiera system zapewniający najlepszą dla klienta cenę przy najniższych kosztach wykonania i rozliczenia zlecenia,
  - b) w przypadku klienta profesjonalnego, najwyższą wagę posiada cena wykonania, a w dalszej kolejności prawdopodobieństwo realizacji zlecenia klienta w całości, a potem koszty wykonania i rozliczenia wykonania zlecenia.
- 3) zasady określone w ust. 4 pkt 2) są niezależne od rodzaju instrumentu będącego przedmiotem zlecenia składanego przez klienta,
- 4) obowiązki DMBH określone w ust. 4 pkt 1) nie stosują się do zleceń zawierających szczegółowe warunki określone przez klienta, w szczególności w przypadku zleceń składanych elektronicznie tj. za pośrednictwem: Platformy Transakcyjnej, Serwisu On-line DMBH („SOD”) lub DEA (Direct Electronic Access), w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami, bez sprzeczności z zasadą działania w najlepszym interesie klienta,
- 5) zlecenia zawierające szczegółowe warunki, na jakich zlecenie ma być wykonane nie podlegają najlepszemu wykonaniu w zakresie wyznaczonym tymi warunkami, bez sprzeczności z zasadą działania w najlepszym interesie klienta,

- 6) w przypadku zlecenia, w którym klient określa warunki wykonania, w szczególności składa dokładne instrukcje co do sposobu jego realizacji, DMBH ma obowiązek najlepszego wykonania w ramach szczegółowych instrukcji klienta, w pozostałym zakresie postanowienia ust. 4 ppkt. 1) i 2) stosuje się jedynie w odniesieniu do tej części treści zlecenia, która nie została przez klienta opatrzona warunkami,
- 7) zlecenia z określonym przez klienta warunkiem: określonego czasu przewidywanego na realizację (np. over-the-day), benchmark (np. VWAP) lub odniesienia ilościowego (np. udział w wolumenie) nie są zleceniami podlegającymi najlepszemu wykonaniu zgodnie z ust. 4 ppkt. 1) i 2), w zakresie warunku określonego przez klienta, bez sprzeczności z ogólną zasadą działania w najlepszym interesie klienta,
- 8) w przypadku, kiedy zlecenie klienta jest realizowane poprzez przekazanie do wykonania szeregu zleceń brokerskich, zasada najlepszego wykonania dotyczy całościowej, zagregowanej realizacji zlecenia klienta, a nie cząstkowych zleceń brokerskich,
- 9) DMBH informuje, że wszelkiego rodzaju konkretne dyspozycje ze strony klienta co do warunków realizacji zlecenia mogą uniemożliwić podjęcie kroków przewidzianych w niniejszej polityce w celu uzyskania możliwie najlepszego rezultatu przy wykonywaniu zlecenia w odniesieniu do dyspozycji, której dotyczy.

5 Czas wykonania

Zlecenia są przekazywane do realizacji niezwłocznie, według kolejności ich przyjęcia w ramach danego kanału przyjmowania zleceń, chyba że co innego wynika z warunków wykonania zlecenia określonych przez klienta, charakteru zlecenia, panujących warunków rynkowych lub jeśli taka kolejność byłaby sprzeczna z interesem klienta.

6 Zlecenia limitowane:

- 1) w przypadku zleceń klienta z limitem ceny dotyczących akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu (zlecenia limitowane), które nie zostały bezzwłocznie wykonane na podstawie przeważających warunków rynkowych, DMBH bezzwłocznie podaje takie zlecenia do publicznej wiadomości w sposób łatwo dostępny dla innych uczestników rynku;
- 2) w zakresie i na zasadach określonych w przepisach prawa, postanowien w ppkt. 1) powyżej nie stosuje się do zleceń limitowanych na dużą skalę w porównaniu ze standardową wielkością rynkową;
- 3) wymóg, o którym mowa w ppkt. 1) powyżej uważa się za spełniony, w przypadku gdy DMBH przekaże zlecenie limitowane klienta do wykonania na rynku regulowanym lub MTF, bądź też DMBH opublikuje za pośrednictwem dostawcy usług w zakresie udostępniania informacji zlecenie limitowane klienta, które może zostać łatwo wykonane, gdy tylko pozwolą na to warunki rynkowe. DMBH w pierwszej kolejności przekazuje zlecenie limitowane do wykonania na rynku regulowanym lub MTF, tak aby zlecenie limitowane zostało wykonane, gdy tylko pozwolą na to warunki rynkowe,
- 4) o ile umowa zawarta z klientem nie zawiera odpowiednich postanowień, DMBH odstępuje od obowiązku określonego powyżej w ppkt 1) powyżej, pod warunkiem otrzymania od klienta stosownej instrukcji w tym zakresie,
- 5) instrukcja, o której mowa w ppkt. 4 powyżej, może być złożona w postaci stałej pisemnej dyspozycji dotyczącej wszystkich zleceń składanych przez klienta, jak również może być wyrażana każdorazowo podczas składania zlecenia, w formie właściwej dla składania zleceń.

7 Obrót poza systemem obrotu:

- 1) w przypadku dokonywania transakcji poza systemem obrotu, której przedmiotem są instrumenty finansowe będące przedmiotem obrotu w systemie obrotu, DMBH uzyska uprzednią zgodę klienta na takie wykonanie zlecenia klienta,
- 2) o ile umowa zawarta z klientem nie zawiera odpowiednich postanowień zgoda, o której mowa w ppkt 1) powyżej, może dotyczyć wszystkich zleceń składanych przez klienta, i zostać złożona w formie pisemnej, jak również może być wyrażana każdorazowo podczas składania zlecenia, w formie właściwej dla składania zleceń.

- 8 Niniejsza Polityka nie ma zastosowania w sytuacji szczególnie dużej zmienności cen na rynku, awarii systemów (zarówno wewnętrznych systemów DMBH jak i systemów podmiotów prowadzących systemy wykonywania zleceń) lub działania siły wyższej, kiedy to najistotniejszym czynnikiem staje się możliwość wykonania zlecenia i czas jego realizacji, z zastrzeżeniem braku faworyzowania przez DMBH jakiegokolwiek klienta.
- 9 Niniejsza polityka nie ma zastosowania do klientów, którzy otrzymali kategorię uprawnionego kontrahenta w relacjach z DMBH, chyba że zażądają oni traktowania ich przez DMBH jako klientów profesjonalnych lub detalicznych.
- 10 DMBH będzie okresowo dokonywał rewizji niniejszej polityki, nie rzadziej jednak niż raz na rok. Rewizja ma na celu ustalenie, czy przewidziane w polityce zasady postępowania, a w szczególności przyjęte czynniki wyboru systemu wykonywania zleceń lub podmiotu, do którego przekazywane są zlecenia w celu wykonania, oraz ich wagi, a także czynniki wykonania zlecenia oraz ich wagi zapewniają w sposób stały uzyskiwanie możliwie najlepszych wyników dla klienta.
- 11 W przypadku wystąpienia okoliczności, które w sposób istotny wpływają na zdolność DMBH do uzyskiwania możliwie najlepszych wyników dla klienta zgodnie z niniejszą Polityką, DMBH dokona rewizji polityki przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 10.
- 12 W stosunku do zleceń podlegających niniejszej polityce DMBH zapewnia możliwość wykazania, na żądanie klienta, działania zgodnie z polityką wykonywania zleceń obowiązującą w DMBH.
- 13 W przypadkach, gdy DMBH przekazując zlecenie innemu podmiotowi do wykonania realizuje konkretną dyspozycję klienta, o systemie wykonywania zleceń może decydować broker, przez którego transakcja jest realizowana. Broker zagraniczny jest zobowiązany do wykonywania zleceń klientów DMBH na zasadzie „best execution”.
- 14 Transakcje podlegające niniejszej polityce są objęte monitorowaniem i kontrolą pod kątem ich realizacji zgodnie z czynnikami wykonania i ich wagą, określonymi w ust. 4. Monitorowanie i kontrola obejmują również jakość wykonania zleceń zapewnianą przez systemy wykonywania zleceń oraz podmioty, do których DMBH przekazuje zlecenia w celu wykonania zgodnie z czynnikami i ich wagą określonymi w ust. 2 ppkt 1) -2).
- 15 W przypadku złożenia zlecenia przez klienta, po uprzednim przedstawieniu mu przez DMBH niniejszej polityki uznaje się, że wyraził on zgodę na jej postanowienia.

Polityka wchodzi w życie z dniem 3 stycznia 2018 roku.

**OGÓLNE INFORMACJE O POLITYCE
PRZECIWDZIAŁANIA KONFLIKTOM
INTERESÓW W DOMU MAKLERSKIM
BANKU HANDLOWEGO S.A.**

OGÓLNE INFORMACJE O POLITYCE PRZECIWDZIAŁANIA KONFLIKTOM INTERESÓW W DOMU MAKLERSKIM BANKU HANDLOWEGO S.A.

DMBH w celu zarządzania potencjalnymi lub rzeczywistymi konfliktami interesów wdrożył Regulamin zarządzania konfliktem interesów w DMBH SA.

Konflikt interesów są to znane DMBH okoliczności, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem DMBH, osoby powiązanej z DMBH (o której mowa w pkt. 5 poniżej) i obowiązkiem działania DMBH w sposób rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta DMBH, jak również znane DMBH okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesami kilku Klientów.

Konflikt interesów może powstać w szczególności, gdy DMBH lub osoba powiązana z DMBH:

1. może uzyskać korzyść lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub nieuzyskania korzyści, przez co najmniej jednego klienta DMBH,
2. posiada obiektywny powód, aby preferować klienta lub grupę klientów w stosunku do innego klienta lub grupy klientów DMBH,
3. posiada interes rozbieżny z interesem klienta w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz klienta albo transakcji przeprowadzonej w imieniu klienta,
4. prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez klienta,
5. otrzymała od osoby innej niż klient korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta.

Poprzez określenie DMBH rozumie się również podmioty z grupy kapitałowej Citigroup, o ile DMBH dysponował wiedzą lub mógł w łatwy sposób się dowiedzieć o zaangażowaniu tych podmiotów.

Konflikt interesów może wynikać z konkretnych okoliczności towarzyszących realizowanej transakcji lub zaangażowania DMBH lub podmiotów z grupy kapitałowej w różnego rodzaju operacje gospodarcze z różnymi klientami.

DMBH w toku zarządzania konfliktami interesów wprowadza racjonalne działania mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu potencjalnych i faktycznych konfliktów interesów na klienta, w tym:

- Zapewnia odpowiednie bariery informacyjne oraz „chińskie mury”, jeśli przepływ informacji generuje ryzyko powstania konfliktu;
- Ogranicza liczbę osób mających dostęp do informacji poufnych oraz objętych tajemnicą zawodową do niezbędnego minimum wprowadzając ograniczenia proceduralne i technologiczne;
- Zapewnia właściwy nadzór nad pracownikami, których główne obowiązki służbowe mogą pozostawać w konflikcie interesów;
- Usuwa wszelkie bezpośrednie powiązania pomiędzy wynagrodzeniem pracowników różnych komórek organizacyjnych DMBH a wynikami ich pracy, powodujące konflikt interesów;
- Zapewnia, by pracownik nie był zatrudniany przy czynnościach mogących pozostawać ze sobą w konflikcie interesów, jeśli czynności te byłyby wykonywane jednocześnie lub w odstępie czasu niepozwalającym na uniknięcie konfliktu;
- Zapewnia właściwą kontrolę transakcji osobistych pracowników i członków władz DMBH uniemożliwiająca w szczególności uprzywilejowanie zleceń pracowników w stosunku do zleceń klientów DMBH oraz wykorzystanie informacji poufnych lub objętych tajemnicą zawodową;
- Wdraża zasady dotyczące akceptowania i proponowania zachęt, w tym ujawniania informacji o nich klientom oraz dotyczące wręczania i przyjmowania prezentów;
- Wdraża zasady eliminujące możliwość konfliktu interesów wynikającego z pełnienia funkcji w Radach Nadzorczych spółek - klientów DMBH lub spółek będących przedmiotem raportów analitycznych DMBH.

O ile organizacja DMBH oraz regulacje wewnętrzne nie zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu klienta, DMBH informuje klienta o istniejących

konfliktach interesów związanych z usługą świadczoną na rzecz tego klienta przy użyciu trwałego nośnika informacji i świadczy dla niego usługi pod warunkiem uzyskania zgody od klienta, na zasadach określonych powyżej.

Szczegółowe informacje mogą zostać przekazane klientowi na jego żądanie.

**INFORMACJA O KOSZTACH, KTÓRE
KLIENT MOŻE PONIEŚĆ W PRZYPADKU
SKORZYSTANIA Z USŁUGI MAKLERSKIEJ
DMBH (KOSZTY EX ANTE)**

INFORMACJA O KOSZTACH, KTÓRE KLIENT MOŻE PONIEŚĆ W PRZYPADKU SKORZYSTANIA Z USŁUGI MAKLERSKIEJ DMBH (KOSZTY EX ANTE)

W związku z zamiarem zawarcia z Domem Maklerskim Banku Handlowego S.A. („DMBH”) umowy o świadczenie usług maklerskich dotyczącej wykonywania przez DMBH zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz prowadzenia rachunku lub rejestru instrumentów finansowych i rachunku pieniężnego („Umowa”) oraz świadczeniem przez DMBH na tej podstawie usługi maklerskiej („Usługa”), DMBH przedstawia informację o wszystkich kosztach i opłatach, które Klient może ponieść w następstwie świadczenia Usługi, z uwzględnieniem inwestycji w poszczególne instrumenty finansowe, których nabycie lub zbycie możliwe jest w ramach Usługi.

Niniejsza informacja („Informacja”) składa się z:

- części ogólnej, z uwzględnieniem charakterystyki kosztów oraz uwarunkowań, które mogą mieć wpływ na ich wysokość,
  - scenariuszy mających na celu zobrazowanie wysokości kosztów i opłat oraz ich wpływu na zwrot z inwestycji, przy założeniu zainwestowania określonej kwoty środków pieniężnych, poniesienia kosztu rozpoczęcia i zakończenia inwestycji oraz rocznego okresu jej utrzymywania.
- Scenariusze nie stanowią porady lub rekomendacji odnośnie inwestycji.**

Informacje ogólne - koszty usługi

- Z tytułu świadczenia Usługi Klient ponosi koszty i opłaty określone w Tabeli Opłat i Prowizji (TOiP) w szczególności są to: prowizje z tytułu nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, opłaty z tytułu prowadzenia rachunku oraz rejestrowania instrumentów finansowych na rachunku, opłaty jednorazowe za wykonanie określonych czynności związanych z posiadaniem przez inwestora instrumentów finansowych (np. opłata za wydanie dokumentu etc.). Koszty te, DMBH przedstawia w Informacji jako koszty usługi.
- Wysokość opłat i prowizji w TOiP ma charakter standardowy. Mogą być one przedmiotem indywidualnej negocjacji z DMBH, o ile jest to wskazane w TOiP. W takim przypadku koszty ponoszone przez Klientów za tę samą czynność lub w następstwie zawarcia transakcji mają charakter zindywidualizowany i mogą być różne w związku z zastosowaniem stawki negocjowanej.
- Opłaty i prowizje ponoszone przez Klienta w określonym czasie np. 12 miesięcy mogą być ponoszone w różnej wysokości w następstwie: zmiany stawki negocjowanej w tym okresie, ich jednostronnego obniżenia lub zawieszenia przez DMBH (w szczególności w następstwie działań promocyjnych) lub składania zlecenia za pośrednictwem różnych kanałów dystrybucji.
- W przypadku ponoszenia opłat jednorazowych np. za prowadzenie rachunku lub rejestrowanie instrumentów finansowych oraz inwestycji w różne instrumenty finansowe może okazać się, że część kosztów ponoszonych przez Klienta jest wspólna dla poszczególnych inwestycji, a tym samym łączny koszt z mieszanych inwestycji będzie niższy niż suma ich kosztów przedstawionych w scenariuszach.
- Ostateczna wysokość kosztów usług zostanie poniesiona przez Klienta w odniesieniu do konkretnej decyzji inwestycyjnej wg aktualnej stawki prowizji i opłat albo stawki negocjowanej indywidualnie na ten dzień.

Informacje ogólne - koszty związane z instrumentem finansowym

- W niektórych przypadkach informacja o wszystkich kosztach i opłatach dodatkowo uwzględnia koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym, w szczególności w przypadku: jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub detalicznych produktów zbiorowego inwestowania.

W takiej sytuacji scenariusze przedstawiane przez DMBH oparte są na rzeczywistej wysokości kosztów i opłat dla wskazanych kwot inwestycji na moment przekazania niniejszej informacji, przy uwzględnieniu średniej stawki opłaty ponoszonej przez Klienta przy nabyciu instrumentu finansowego. Koszty i opłaty dotyczące instrumentów finansowych, o których mowa powyżej

zwykle są już zawarte w cenie instrumentu finansowego i nie są odrębnie pobierane, wpływają jednak na całkowite koszty inwestycji i podlegają ujawnieniu w celu zobrazowania ich wpływu na zwrot z inwestycji łącznie z kosztami usługi.

Informacje ogólne – płatności od osób trzecich

- Oddzielnie od kosztów usług związanych z instrumentem finansowym, DMBH przedstawia wysokość ewentualnych płatności od osób trzecich, które DMBH może otrzymać w związku z inwestycją Klienta w następstwie zawarcia przez DMBH z podmiotami trzecimi umów o dystrybucję jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, o oferowanie instrumentów finansowych lub innej formy dystrybucji instrumentów finansowych.
- DMBH z tytułu wykonywania umowy otrzymuje wynagrodzenie (w szczególności w postaci: opłaty manipulacyjnej lub dystrybucyjnej), którego wysokość określa umowa pomiędzy DMBH a zleceniodawcą, i która uzależniona jest od zakresu czynności wykonywanych na rzecz zleceniodawcy. W przypadku wystąpienia takiej opłaty - poza szacunkową wartością określoną w odpowiednim scenariuszu poniżej na podstawie zwykle stosowanych stawek dla takich umów - zostanie ona wskazana Klientowi przed złożeniem zlecenia lub zapisu, na podstawie konkretnej umowy, zawartej z DMBH, obowiązującej w tym czasie.

SCENARIUSZE (ILUSTRACJA) KOSZTÓW W ZALEŻNOŚCI OD RODZAJU INSTRUMENTU FIANSOWEGO ORAZ KWOTY INWESTYCJI

Przedstawione poniżej scenariusze ilustrują wysokość poszczególnych kosztów, które Klient może ponieść z tytułu świadczenia przez DMBH usług oraz ich wpływ na zwrot z inwestycji, z uwzględnieniem poniższych założeń:

- rzeczywistą wysokość kosztów i opłat dla wskazanych kwot inwestycji na moment przekazania niniejszej informacji według stawek standardowych, bez uwzględniania ich obniżenia na skutek promocji oraz ustalenia stawki negocjowanej,
- koszty, które Klient ponosi jednorazowo lub okresowo są niezależne od liczby składanych zleceń i wielkości inwestycji (opłaty za przechowywanie lub prowadzenie rachunku instrumentów finansowych),
- w scenariuszach nie zostały ujęte:
  - a) prowizje ponoszone, w przypadku podjęcia przez Klienta decyzji o zamknięciu inwestycji, które co do zasady są równe prowizji płatnej przy nabyciu instrumentu finansowego,
  - b) koszty dodatkowych funkcjonalności, które nie są niezbędne do świadczenia usługi przez DMBH i dokonania inwestycji przez Klienta, jak np. dostęp do notowań giełdowych w czasie rzeczywistym.
- koszty związane z ewentualnym przeniesieniem instrumentów finansowych na podstawie dyspozycji klienta zostały przedstawione odrębnie w części VIII niniejszego dokumentu.
- z uwagi na przykładowy charakter scenariuszy, DMBH może dodatkowo przed przyjęciem zlecenia przedstawić odrębne zestawienie wszystkich kosztów i opłat dla konkretnej inwestycji Klienta, np. w przypadku oferowania przez DMBH instrumentów finansowych na rynku pierwotnym lub rozpoczęcia dystrybucji jednostek uczestnictwa nowego funduszu inwestycyjnego lub w przypadku zmiany wysokości kosztów i opłat w trakcie obowiązywania Umowy.

I. KRAJOWE INSTRUMENTY FINANSOWE - GPW, NEW CONNECT, BONDSPT

Scenariusz 1:

- Jednorazowa inwestycja w obrocie wtórnym na rynku giełdowym (GPW) na rynku polskim w: **AKCJE, PDA, CERTYFIKATY INWESTYCYJNE, INNE PAPIERY WARTOŚCIOWE Z WYJĄTKIEM OBLIGACJI.**

KRAJOWY WTÓRNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł					
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
	Kanał dystrybucji	0,39%		0,95%		1,50%		0,39%		0,95%		1,50%	
	Stawka prowizji												
	Opis	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
Akcje bez prowizji zbycia	Prow. maklerska	39	0,39%	95	0,95%	150	1,50%	390	0,39%	950	0,95%	1500	1,50%
	Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ewidencja pap. wart.	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%
	Razem koszt usług maklerskich	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%
	II. Koszt instrumentu fin.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Razem I + II	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%
	III. Płatności od os. trzecich	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Koszty łącznie I+II+III	51,0	0,51%	107,0	1,07%	162,0	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%

Scenariusz 2:

- Jednorazowa inwestycja w obrocie wtórnym na rynku giełdowym (GPW) na rynku polskim w: **OBLIGACJE**

KRAJOWY WTÓRNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł					
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
	Kanał dystrybucji	0,19%		0,45%		1,50%		0,19%		0,45%		1,50%	
	Stawka prowizji												
	Opis	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
Obligacje z prowizją zbycia	Prow. maklerska	19	0,19%	45	0,45%	150	1,50%	190	0,19%	450	0,45%	1500	1,50%
		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Prowadzenie r-ku	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	60	0,06%	60	0,06%	60	0,06%
	Ewidencja pap. wart.	31	0,31%	57	0,57%	162	1,62%	250	0,25%	510	0,51%	1560	1,56%
	Razem koszt usług	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	II. Koszt instrumentu fin.												
	Razem I + II	31	0,31%	57	0,57%	162	1,62%	250	0,25%	510	0,51%	1560	1,56%
	III. Płatności od os. trzecich	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Koszty łącznie I+II+III	31	0,31%	57	0,57%	162,0	1,62%	250	0,25%	510	0,51%	1560	1,56%

Scenariusz 2:

- Jednorazowa inwestycja w obrocie wtórnym na rynku zagranicznym w: **AKCJE SPÓŁKI ZAGRANICZNEJ LUB OBLIGACJE ZAGRANICZNE** notowane w EUR; waluta inwestycji - **PLN**, wniesiona poprzez wpłatę na rachunek Klienta w DMBH prowadzony PLN; przewalutowanie - po Kursie Konwersji.

ZAGRANICA WTÓRNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł					
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
	Kanał dystrybucji	0,50%		0,95%		1,50%		0,50%		0,95%		1,50%	
	Stawka prowizji	0,50%		0,95%		1,50%		0,50%		0,95%		1,50%	
	Opis	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
Akcje zagraniczne inwestycja w PLN	Prow. maklerska	50	0,50%	95	0,95%	150	1,50%	500	0,50%	950	0,95%	1500	1,50%
	Przewalutowanie	30	0,30%	30	0,30%	30	0,30%	300	0,30%	300	0,30%	300	0,30%
	Prowadzenie r-ku Maklerskich	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ewidencja pap. wart.	9,6	0,10%	9,6	0,1%	9,6	0,10%	96,0	0,10%	96,0	0,10%	96,0	0,10%
	Razem koszt usług	89,6	0,90%	134,6	1,35%	189,6	1,90%	896	0,90%	1346	1,35%	1896	1,90%
	II. Koszt instrumentu fin.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Razem II + III	89,6	0,90%	134,6	1,35%	190	1,90%	896	0,90%	1346	1,35%	1896	1,90%
	III. Platności od os. trzecich	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Koszty łącznie I+II+III	89,6	0,90%	134,6	1,35%	189,6	1,90%	896	0,90%	1346	1,35%	1896	1,90%

III. KRAJOWE INSTRUMENTY FINANSOWE - RYNEK PIERWOTNY

Scenariusz 1:

- Jednorazowa inwestycja nabycia papierów wartościowych w trybie oferty publicznej w: AKCJE, w ramach której DMBH OTRZYMUJE OPŁATĘ DYSTRYBUCYJNA od emitenta.

KRAJOWY PIERWOTNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł										
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK						
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %					
	Kanal dystrybucji																	
	Stawka prowizji																	
	Opis																	
Z OPŁATA DYSTRY- BUCYJNA Akcje	I. Koszt usług maklerskich	Prow. maklerska	39	0,39%	95	0,95%	150	1,50%	390	0,39%	950	0,95%	1500	1,50%				
		Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%		
		Ewidencja pap. wart.	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%		
	Razem koszt usług	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%	1620	1,62%			
Obligacje	II. Koszt instrumentu fin.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%			
	Razem koszty I + II	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%	1620	1,62%			
	III. Płatności od os. trzecich	70	0,70%	70	0,70%	70	0,70%	700	0,70%	700	0,70%	700	0,70%	700	0,70%			
	Koszty łącznie I+II+III	121	1,21%	177	1,77%	232	2,32%	1210	1,21%	1770	1,77%	2320	2,32%	2320	2,32%			

Scenariusz 2:

- Jednorazowa inwestycja nabycia papierów wartościowych w trybie oferty publicznej w: **AKCJE**, w ramach której DMBH **NIE OTRZYMUJE OPŁATY DYSTRYBUCYJNEJ** od emitenta.

KRAJOWY PIERWOTNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł										
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK						
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %					
	Opis																	
	I. Koszt usług maklerskich	39	0,39%	95	0,95%	150	1,50%	390	0,39%	950	0,95%	1500	1,50%	0	0%	0	0%	0
	Prow. maklerska																	
	Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0
	Ewidencja pap. wart.	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120
	Razem koszt usług	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620
	II. Koszt instrumentu fin.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0
	Razem koszty I + II	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620
	III. Płatności od os. trzecich	70	0,70%	70	0,70%	70	0,70%	700	0,70%	700	0,70%	700	0,70%	700	0,70%	700	0,70%	700
	Koszty łącznie I+II+III	51	0,51%	107	1,07%	162	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620	1,62%	510	0,51%	1070	1,07%	1620

IV. CERTYFIKATY INWESTYCYJNE FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZAMKNIĘTYCH (CI FIZ) - RYNEK PIERWOTNY

Scenariusz I:

- Jednorazowa inwestycja w: **CERTYFIKATY INWESTYCYJNE FIZ** na rynku pierwotnym w ofercie publicznej lub niepublicznej;
- Rodzaj funduszu: **mieszany absolutnej stopy zwrotu FIZ.**

KRAJOWY PIERWOTNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł						
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK		
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	
	Kanal dystrybucji													
	Stawka opłaty manipulacyjnej													
	Opis													
		Opiata manipulacyjna	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Ewidencja pap. wart.	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	120	0,12%	120	0,12%	120	0,12%
	Razem koszt usług	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	12	0,12%	
Z OPLATA DYSTRY- BUCYJNA	I. Koszt usług maklerskich	Opiata manipulacyjna	300	3%	300	3%	300	3%	2000	2000	2%	2000	2%	
		Opiata za zarządzanie	300	3%	300	3%	300	3%	3000	3000	3%	3000	3%	
		Razem koszt	600	6%	600	6%	600	6%	5000	5000	5%	5000	5%	
CERTYFIKATY INWESTY- CYJNE	Razem koszty I + II	612	6,12%	612	6,12%	612	6,12%	5120	5,12%	5120	5,12%	5120	5,12%	
	„Opłaty od osób trzecich”	Opiata manipulacyjna [100% opt. manipulacyjnej]”	300	3%	300	3%	300	3%	2000	2000	2%	2000	2%	
		Opiata za zarządzanie [60% Opt. Za zarządzanie]”	180	1,8%	180	1,8%	180	1,8%	1800	1800	1,8%	1800	1,8%	
		Razem koszt	480	4,8%	480	4,8%	480	4,8%	3800	3800	3,8%	3800	3,8%	
	Koszty łącznie I+II+III	1092	10,92%	1092	10,92%	1092	10,92%	8920	8,92%	8920	8,92%	8920	8,92%	

Komentarz do scenariusza 1:

- przyjęto stawki opłat manipulacyjnych jako średnie opłaty manipulacyjne, pobierane przez DMBH w okresie ostatniego roku;
- opłata manipulacyjna (dystrybucyjna) - pobierana jest przez FIZ z tytułu nabycia certyfikatów, a następnie przekazywana w całej kwocie do DMBH;
- opłata za zarządzanie - opłata pobierana jest przez FIZ od wartości aktywów klienta objętych zarządzaniem; część tej opłaty wyrażona wartością procentową wskazaną w umowie pomiędzy DMBH a FIZ, przekazywana jest do DMBH (płatność od osób trzecich);

V. JEDNOSTKI UCZESTNICTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH OTWARTYCH (J.U. FIO)

Scenariusz 1:

- Jednorazowa inwestycja w: **JEDNOSTKI UCZESTNICTWA FIO TFI ESALIENS;**
- Rodzaj funduszu: akcyjny **FIO;**

KRAJOWY PIERWOTNY	Kwota inwestycji	10 000 zł						100 000 zł					
		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
	Kanał dystrybucji												
	Stawka opłaty manipulacyjnej												
	Opis	n.d.		n.d.		n.d.		n.d.		n.d.		n.d.	
		Opłata manipulacyjna		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Prowadzenie r-ku		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Ewidencja pap. wart.		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
KRAJOWY PIERWOTNY	Razem koszt usług	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Opłata manipulacyjna	250	2,5%	250	2,5%	2000	2%	2000	2%	2000	2%	2000	2%
	Opłata za zarządzanie	300	3%	300	3%	3000	3%	3000	3%	3000	3%	3000	3%
	Razem koszt	550	6%	600	6%	5000	5%	5000	5%	5000	5%	5000	5%
	Razem koszty I + II	550	5,50%	550	5,50%	5000	5,00%	5000	5,00%	5000	5,00%	5000	5,00%
JU Esaliens	„Opłata manipulacyjna [100% opt. manipulacyjnej]”	250	2,5%	250	2,5%	2000	2%	2000	2%	2000	2%	2000	2%
	„Opłata za zarządzanie [60% Opt. Za zarządzanie]”	180	1,8%	180	1,8%	1800	1,8%	1800	1,8%	1800	1,8%	1800	1,8%
	Razem koszt	430	4,3%	430	4,3%	3800	3,8%	3800	3,8%	3800	3,8%	3800	3,8%
	Koszty łącznie I+II+III	980	9,80%	980	9,80%	9800	9,80%	9800	9,80%	9800	9,80%	9800	9,80%

Komentarz do scenariusza 1:

- DMBH jest dystrybutorem wyłącznie jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych ESALIENS TFI;
- DMBH nie przyjmuje zleceń i dyspozycji dotyczących tych J.U. FIO przez internet, dlatego koszty dla tego kanału składania zleceń nie zostały uwzględnione;
- powyżej przyjęto stawki opłat manipulacyjnych dla funduszu akcyjnego;
- opłata manipulacyjna (dystrybucyjna) - pobierana jest przez FIO z tytułu nabycia jednostek uczestnictwa, a następnie przekazywana w całej kwocie do DMBH;
- opłata za zarządzanie - opłata pobierana jest przez FIO od wartości aktywów klienta objętych zarządzaniem; część tej opłaty wyrażona wartością procentową wskazaną w umowie pomiędzy DMBH a FIZ, przekazywana jest do DMBH (płatność od osób trzecich);

VI. KONTRAKTY TERMINOWE („KT”) W OBROTCIE ZORGANIZOWANYM NA GPW

Scenariusz 1:

- Jednorazowa inwestycja w: **KONTRAKTY TERMINOWE NA INDEKS**;
- Rodzaj KT - kontrakt terminowy na WIG 20; Dep. zabezpieczający - 3 500 zł od otwarcia pozycji na 1KT;

KRAJOWY	3												29						
	10 500 zł						15 zł						101 500 zł						
	Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK		
Liczba kontraktów term.																			
„Kwota inwestycji [Dep. zabezpieczający]”																			
Kanal dystrybucji																			
Sławka prowizji za 1 kontrakt	9 zł		12 zł		15 zł		9 zł		12 zł		15 zł		9 zł		12 zł		15 zł		
Opis	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	
	27	0,26%	36	0,34%	45	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	
I. Koszt usług maklerskich	Prow. maklerska	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ewidencja pap. wart.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Razem koszt usług	27	0,26%	36	0,34%	45	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	
II. Koszt instrumentu fin.	0																		
Razem koszty I + II	27	0,26%	36	0,3%	45	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	
III. Płatności od os. trzecich	0																		
Koszty łącznie I+II+III	27	0,26%	36	0,34%	45	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	261	0,26%	348	0,34%	435	0,43%	

Scenariusz 2:

- Jednorazowa inwestycja w: **KONTRAKTY TERMINOWE NA AKCJE**;
- Rodzaj KT - kontrakt terminowy na akcje KGHM; Dep. zabezpieczający -1 600 zł od otwarcia pozycji na 1 KT;

		6						63						
		9 600 zł						100 800 zł						
KRAJOWY AKCJE	Liczba kontraktów term.	Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK		
		Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	
	„Kwota inwestycji [Dep. zabezpieczający]”													
	Kanal dystrybucji													
	Stawka prowizji za 1 kontrakt													
Opis	I. Koszt usług maklerskich	Koszt [zł]	18	0,19%	36	0,38%	54	0,56%	189	0,19%	378	0,38%	567	0,56%
		Udział %	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Udział %	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Udział %	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
		Udział %	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	II. Koszt instrumentu fin.													
	Razem koszty I + II	18	0,19%	36	0,38%	54	0,56%	189	0,19%	378	0,38%	567	0,56%	
	III. Płatności od os. trzecich													
	Koszty łącznie I+II+III	18	0,19%	36	0,38%	54	0,56%	189	0,19%	378	0,38%	567	0,56%	
KONTRAKTY TERMINOWE NA AKCJE														

Scenariusz 3:

- Jednorazowa inwestycja w: **KONTRAKTY TERMINOWE NA KURS WALUTY**;
- Rodzaj KT - kontrakt terminowy na kurs waluty USD;
- Depozyt zabezpieczający - 240 zł od otwarcia pozycji na 1 KT;

		42				417							
Liczba kontraktów term.		10 080 zł				100 080 zł							
KRAJOWY na waluty	„Kwota inwestycji [Dep. zabezpieczający]”	Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
	Kanał dystrybucji	0,50 zł	0,90 zł	0,50 zł	0,90 zł	1,20 zł	0,50 zł	0,90 zł	0,50 zł	0,90 zł	1,20 zł	0,50 zł	1,20 zł
Opis	Stawka prowizji za 1 kontrakt	Koszt	Udział	Koszt	Udział	Koszt	Udział	Koszt	Udział	Koszt	Udział	Koszt	Udział
		[zł]	%	[zł]	%	[zł]	%	[zł]	%	[zł]	%	[zł]	%
KONTRAKTY TERMINOWE NA AKCJE	Prow. maklerska	21,0	0,21%	37,8	0,38%	50,4	0,50%	208,5	0,21%	375,3	0,38%	500,4	0,50%
	Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ewidencja pap. wart.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Razem koszt usług I. Koszt usług maklerskich	21,0	0,21%	37,8	0,38%	50,4	0,50%	208,5	0,21%	375,3	0,38%	500,4	0,50%
	II. Koszt instrumentu fin.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Razem koszty I + II	21,0	0,21%	37,8	0,38%	50,4	0,50%	208,5	0,21%	375,3	0,38%	500,4	0,50%
	III. Płatności od os. trzecich	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Koszty łącznie I+II+III	21,0	0,21%	37,8	0,38%	50,4	0,50%	208,5	0,21%	375,3	0,38%	500,4	0,50%

Komentarz do scenariuszy 1 - 3:

- Prowizja z tytułu obrotu kontraktami terminowymi pobierana jest od 1-ej otwartej pozycji w KT;

Uwaga:

- KT jest symetrycznym instrumentem pochodnym - inwestorzy zajmujący pozycję długą lub krótką mają równe prawa i obowiązki;
- KT - to instrumenty finansowe, z którymi związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego oraz w następstwie występującego efektu dźwigni finansowej, który polega na możliwości poniesienia przez Klienta, na skutek niewielkich zmian kursu instrumentu finansowego, nieproporcjonalnych (ponadprzeciętnych) strat lub zysków w stosunku do wniesionego kapitału. W przypadku niekorzystnych dla Klienta zmian kursu instrumentu finansowego może to doprowadzić do częściowej lub całkowitej utraty wniesionego depozytu a nawet poniesienia strat znacznie przewyższających wartość wniesionego depozytu. Szczegółowy opis znajduje się w dokumencie: *Ogólny opis charakteru instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe.*

VII.OPCJE W OBROTCIE ZORGANIZOWANYM NA GPW

Scenariusz 1:

- Jednorazowa inwestycja w: Opcje na indeks WIG 20; Rodzaj Opcji - **NABYCIE** opcji kupna na WIG 20 (OW20U172500) z cena wykonania 2500 pkt; Kwota wniesionej premii - 240 zł od otwarcia 1-jej pozycji;

KRAJOWY OPCJE	24						239					
	Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
	9 zł		12 zł		15 zł		9 zł		12 zł		15 zł	
	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
Liczba kontraktów term.												
„Kwota inwestycji [Wniesienie premii]”	10 080 zł											
Kanal dystrybucji	Kanal dystrybucji											
Stawka prowizji za 1 kontrakt	Stawka prowizji za 1 kontrakt											
Opis	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %
	216	2,14%	288	2,86%	360	3,57%	2151	2,14%	2868	2,86%	3585	3,57%
I. Koszt usług maklerskich	Prow. maklerska											
	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
II. Koszt instrumentu fin.	Prowadzenie r-ku											
	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
III. Płatności od os. trzecich	Ewidencja pap. wart.											
	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Razem koszt usług	216	2,14%	288	2,86%	360	3,57%	2151	2,14%	2868	2,86%	3585	3,57%
Razem koszty I + II	216	2,14%	288	2,86%	360	3,57%	2151	2,14%	2868	2,86%	3585	3,57%
Koszty łącznie I+II+III	216	2,14%	288	2,86%	360	3,57%	2151	2,14%	2868	2,86%	3585	3,57%

Scenariusz 2:

- Jednorazowa inwestycja w: Opcje na indeks WIG 20; Rodzaj opcji - **ZBYCIE (WYSTAWIENIE)** opcji kupna na WIG 20 (OW20UI72500) z cena wykonania 2500 pkt; Depozyt zabezpieczający - 1 600 zł od otwarcia 1-ej pozycji;

		6				63							
KRAJOWY OPCJE	„Kwota inwestycji [Dep. zabezpieczający]”	9 600 zł				100 800 zł							
	Kanał dystrybucji	Internet		Telefon		POK		Internet		Telefon		POK	
Stawka prowizji za 1 kontrakt		9 zł		12 zł		15 zł		9 zł		12 zł		15 zł	
Opis	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	Koszt [zł]	Udział %	
													Koszt [zł]
OPCJA KUPNA WYSTAWIENIE	Prow. maklerska	54	0,56%	72	0,75%	90	0,94%	567	0,56%	756	0,75%	945	0,94%
	Prowadzenie r-ku	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ewidencja pap. wart.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Razem koszt usług	54	0,56%	72	0,75%	90	0,94%	567	0,56%	756	0,75%	945	0,94%
	II. Koszt instrumentu fin.	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Razem koszty I + II	54	0,56%	72	0,75%	90	0,94%	567	0,56%	756	0,75%	945	0,94%
	III. Płatności od os. trzecich	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Koszty łącznie I+II+III	54	0,56%	72	0,75%	90	0,94%	567	0,56%	756	0,75%	945	0,94%

Komentarz do scenariuszy 1 - 2:

- Prowizja z tytułu obrotu opcjami pobierana jest od 1-ej otwartej pozycji;

Uwaga:

- Opcja jest **NIESYMETRYCZNYM** instrumentem pochodnym - wystawca opcji oraz jej nabywca nie mają równych praw i obowiązków.
- Nabywca opcji zawsze kupuje opcję, (zajmuje pozycję długą - long). Maksymalny zysk nabywcy jest teoretycznie nieograniczony, natomiast maksymalna strata jest ograniczona do wysokości zapłaconej premii.
- Wystawca opcji zawsze sprzedaje opcję, (zajmuje pozycję krótką - short) i ma obowiązek zakupu lub sprzedaży instrumentu bazowego w określonej liczbie lub równoważnego świadczenia pieniężnego, po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie w przyszłości. Wystawca opcji otrzymuje od nabywcy premię (tzw. premia opcyjna). Maksymalny zysk wystawcy jest ograniczony do wysokości otrzymanej premii, natomiast maksymalna strata może być nieograniczona.

VIII. PRZENIESIENIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NA INNY RACHUNEK

Scenariusz 1:

- Przeniesienie papierów wartościowych na inny rachunek klienta na podstawie dyspozycji klienta lub w następstwie określonej czynności cywilno prawnej i dyspozycji klienta.
- Opłata ponoszona jest wyłącznie w przypadku złożenia przez Klienta oddzielnej dyspozycji transferu papierów wartościowych; klient ponosi koszt wskazany w TOiP.

LP	TYP PRZENIESIENIA PAPIERÓW WARTOSCIOWYCH	WARTOŚĆ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH			
		10 000 zł		100 000 zł	
		[waluta]	%	[waluta]	%
1	Przeniesienie papierów wartościowych w obrębie DMBH:				
	- bez zmiany prawa własności	10 zł	0,10%	10 zł	0,01%
	- w przypadku zmiany prawa własności w wyniku działu spadku	30 zł	0,30%	50 zł	0,05%
	- w przypadku zmiany prawa własności na podstawie umowy cywilno-prawnej, darowizny, zamiany akcji, aportu	300 zł	3,00%	500 zł	0,50%
2	Przeniesienie papierów wartościowych do innej firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego				
	- na inny rachunek Inwestora				
	- w przypadku zmiany prawa własności w wyniku umowy cywilnoprawnej, działu spadku, umowy darowizny, zamiany akcji, aportu	300 zł	3,00%	800 zł	0,80%
3	Przeniesienie papierów wartościowych do innej instytucji rozliczeniowej	100 EUR	4,20%	170 EUR	0,73%
4	Przeniesienie Zagranicznych Instrumentów Finansowych z innej firmy inwestycyjnej do rejestru Inwestora w DMBH	Równowartość kosztów pobieranych przez firmę inwestycyjną, z której dokonywany jest transfer i/lub Brokera Zagranicznego			

Informacja wchodzi w życie z dniem 3 stycznia 2018 roku.

TABELA OPŁAT I PROWIZJI DMBH

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Opłaty i prowizje za usługi Domu Maklerskiego Banku Handlowego SA, („DMBH”) pobierane są na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich („Umowa”) zawartej z Inwestorem („Klientem”). Opłaty naliczane są w złotych polskich, natomiast prowizje w jednostkach waluty notowania i pobierane z rachunku pieniężnego Inwestora w DMBH, rachunku bankowego Inwestora prowadzonego w Banku Handlowym w Warszawie SA, zwanym dalej „Bankiem”, lub w inny sposób ustalony z Inwestorem. Terminy niezdefiniowane w niniejszej tabeli mają znaczenie nadane im w Umowie lub odpowiednim Regulaminie stanowiącym załącznik do Umowy.
2. W przypadku zawierania przez Inwestora transakcji instrumentami finansowymi w innej walucie niż złoty polski, DMBH - w granicach obowiązujących przepisów prawa - może naliczać i pobierać należne opłaty i prowizje w walucie notowania lub naliczać w walucie notowania i pobierać w złotych polskich. Zasady pobierania środków pieniężnych z rachunku pieniężnego oraz wymiany walutowej określa Regulamin.

§ 2

1. Prowizje za czynności związane z nabyciem lub zbyciem:
  - a) papierów wartościowych - nalicza się od wartości zrealizowanego zlecenia,
  - b) derywatów lub innych instrumentów pochodnych - nalicza się od każdego pojedynczego instrumentu pochodnego nabytego lub zbytego przez Inwestora.
2. Prowizje pobiera się niezwłocznie po otrzymaniu przez DMBH dokumentu potwierdzającego zawarcie transakcji, stwierdzającego realizację zlecenia Inwestora w całości lub w poszczególnych częściach, aż do całkowitej realizacji zlecenia Inwestora.
3. DMBH, o ile inaczej nie wskazano, pobiera opłaty, o których mowa w TOiP przed wykonaniem czynności.

§ 3

1. Stawki prowizji i opłat mogą być negocjowane z Inwestorem, gdy jest to wyraźnie zaznaczone w niniejszej Tabeli opłat i prowizji DMBH („TOiP”), Umowie lub w odpowiednim regulaminie świadczenia usługi („Regulamin”).
2. Za czynności nieujęte w TOiP obowiązują stawki prowizji i opłat negocjowane z Inwestorem.
3. Prowizje i opłaty negocjowane każdorazowo ustalane są na wniosek Inwestora i naliczane według stawki ustalonej z Inwestorem. Prowizja negocjowana obowiązuje od następnego dnia roboczego po dniu zatwierdzenia stawki przez DMBH.
4. W przypadku wygaśnięcia prowizji lub opłaty negocjowanej w ustalonym okresie i niezłożenia kolejnego wniosku o ustalenie prowizji lub opłaty negocjowanej stosuje się stawki standardowe określone w TOiP.

§ 4

1. DMBH ma prawo okresowo zawiesić pobieranie opłat i prowizji określonych w TOiP lub zmniejszyć ich wysokość, w szczególności w ramach prowadzonych przez DMBH akcji promocyjnych.
2. Z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa, DMBH ma prawo zmniejszyć wysokość opłat i prowizji określonych w TOiP, zaniechać ich pobierania lub różnicowania wysokości opłat w przypadku świadczenia przez DMBH na rzecz Klienta innych usług maklerskich.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1-2, informacja o zawieszeniu lub zmniejszeniu opłaty podawana jest do wiadomości Klientów w formie komunikatu zamieszczonego na stronie internetowej DMBH oraz poprzez wywieszenie informacji w Punktach Obsługi Klientów. Treść informacji może być również przekazywana Klientom w formie właściwej do składania zleceń lub dyspozycji.

§ 5

1. DMBH dokonuje wymiany walutowej na zasadach określonych w Regulaminie. Z tytułu wymiany walutowej DMBH pobiera opłatę, która w zależności od charakteru wymiany walutowej może mieć formę:
- a) opłaty stałej - w kwocie stałej, pobieranej jako opłata za czynność, lub
  - b) opłaty zawartej w kursie - procentowej wartości wymiany walutowej pobieranej przez DMBH od Klienta.
2. Wymiana waluty dokonywana jest po kursie:
- a) średnim NBP,
    - wymiana walutowa wykonywana jest po średnim kursie NBP w chwili wykonywania wymiany,
    - z tytułu wymiany, DMBH pobiera marżę w wysokości określonej w rozdziale II.27.ppkt 1) TOiP; marża powiększa kurs wymiany.
  - b) indywidualnie negocjowanym pomiędzy DMBH a Inwestorem,
    - wymiana walutowa wykonywana jest po kursie indywidualnie ustalonym z DMBH,
    - z tytułu wymiany DMBH pobiera marżę w wysokości określonej w rozdziale II.27.ppkt 2) TOiP; marża powiększa kurs wymiany,
    - wielkość kosztu równa jest różnicy pomiędzy kursem wymiany waluty uzgodnionej pomiędzy DMBH i Klientem, a kursem wymiany waluty uzgodnionym pomiędzy DMBH i Bankiem.
  - c) po Kursie Konwersji ustalonym przez Brokera Zagranicznego (dotyczy wyłącznie Zagranicznych Instrumentów Finansowych),
    - wymiana walutowa wykonywana po Kursie Konwersji Brokera Zagranicznego w chwili wykonywania wymiany,
    - z tytułu wymiany DMBH pobiera marżę w wysokości określonej w rozdziale II.27.ppkt 3) TOiP; marża zawarta jest w Kursie Konwersji,
    - wielkość kosztu równa jest różnicy pomiędzy Kursem Konwersji a średnim kursem wymiany waluty Brokera Zagranicznego w chwili wykonywania wymiany,
    - marża może być przedmiotem podziału pomiędzy DMBH, a Brokerem Zagranicznym. Informacja o proporcji podziału marży jest wskazywana w dokumencie *Szczegółowe informacje na temat DMBH oraz usług świadczonych przez DMBH na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich*.

§ 6

W przypadku, gdy przewidują to obowiązujące przepisy prawa właściwe dla miejsca wykonania zlecenia lub wynikające z polskich przepisów prawa, do stawek opłat i prowizji, o których mowa w TOiP, zostanie doliczony odpowiedni podatek lub inna wymagana opłata, w szczególności opłata na rzecz podmiotu nadzorującego oraz regulującego rynek kapitałowy w kraju miejsca wykonania zlecenia, według stawki określonej w obowiązujących przepisach prawa. Informacja ta podawana jest do wiadomości Inwestora na stronie internetowej DMBH lub Platformie transakcyjnej lub SOD.

II. OPŁATY DMBH

1.	Otwarcie rachunku/rejestru instrumentów finansowych i rachunku pieniężnego	0 zł
2.	Prowadzenie rachunku lub rejestru papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego	0 zł
3.	Zawarcie aneksu do umowy o świadczenie usług maklerskich	0 zł
4.	Przekroczenie terminu spłaty odroczonej płatności	0,5% wart. nieregulowanego zobowiązania na dzień spłaty min. 50 zł
5.	Zamiana akcji imiennych na okaziciela lub z okaziciela na imienne	50 zł
6.	Podział odcinka zbiorowego akcji imiennych lub na okaziciela	50 zł
7.	Zgłoszenie umorzenia instrumentu finansowego lub jego umorzenie <i>[Opłata nie dotyczy FIZ oraz FIO, dla których DMBH jest dystrybutorem]</i>	50 zł
8.	Sporządzenie oraz wydanie odcinka zbiorowego akcji imiennych lub na okaziciela	50 zł
9.	1) Przeniesienie papierów wartościowych w obrębie DMBH:	
	1) bez zmiany prawa własności	10 zł
	2) w przypadku zmiany prawa własności w wyniku działu spadku	30 zł
	3) w przypadku zmiany prawa własności na podstawie umowy cywilnoprawnej, darowizny, zamiany akcji, aportu (opłata pobierana za transakcję)	0,5% wart. rynkowej, nie mniej niż 300 zł. Dla transakcji o wart. powyżej 500 tys. zł - prowizja negocjowana
	2) Przeniesienie papierów wartościowych do innej firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego:	
	a) na inny rachunek Inwestora	0,8%, nie mniej niż 300 zł. Dla transakcji o wart. powyżej 500 tys. zł - prowizja negocjowana
	b) w przypadku zmiany prawa własności w wyniku umowy cywilnoprawnej, działu spadku, umowy darowizny, zamiany akcji, aportu	
	c) Przeniesienie papierów wartościowych do innej instytucji rozliczeniowej	0,8 %, nie mniej niż równowartość 100 EUR. Dla transakcji o wart. powyżej 500 tys. zł - prowizja negocjowana
3) Przeniesienie Zagranicznych Instrumentów Finansowych z innej firmy inwestycyjnej do rejestru Inwestora w DMBH <i>[Opłata ponoszona za każdy rodzaj papieru wartościowego (oznaczony jednym kodem ISIN) i płatna przed dokonaniem transferu wg ich wyceny rynkowej sporządzonej w sposób określony w rozdziale IV.3.2 TOiP, z zastrzeżeniem, że jako dzień wyceny rozumie się dzień roboczy poprzedzający złożenie polecenia ich przeniesienia. W przypadku przeliczania opłaty stanowiącej równowartość w obcej walucie stosuje się kurs średni NBP z ww dnia].</i>	Równowartość kosztów pobieranych przez firmę inwestycyjną, z której dokonywany jest transfer i/ lub Brokera Zagranicznego.	

10.	<p>Ustanowienie blokady, zastawu lub innego zabezpieczenia, w szczególności na rachunku papierów wartościowych, rejestrze, ewidencji instrumentów rynku niepublicznego, w rejestrze sponsora, na rachunku pieniężnym Inwestora, z tytułu umów zawieranych przez Inwestora z osobami trzecimi oraz wpisanie informacji o ustanowieniu ograniczonego prawa rzeczowego do księgi akcyjnej:</p> <p>1) dla przedmiotu zabezpieczenia/blokady o wartości do 1 000 000 zł 2) dla przedmiotu zabezpieczenia/blokady o wartości powyżej 1 000 000 zł</p> <p><i>[Z zastrzeżeniem szczegółowych postanowień Regulaminu, opłata pobierana jest najpóźniej w momencie ustanowienia zabezpieczenia w DMBH wg ich wyceny rynkowej sporządzonej w sposób określony w rozdziale IV.3.2 TOiP, z zastrzeżeniem, że jako dzień wyceny rozumie się dzień roboczy poprzedzający złożenie polecenia blokady i nie dotyczy blokad w związku z kredytem lub pożyczką na zakup papierów wartościowych nabywanych za pośrednictwem DMBH, pożyczki papierów wartościowych, kupna z wykorzystaniem OTP, utraty dokumentów.]</i></p>	<p>0,25%, nie mniej niż 300 zł Opłata negocjowana</p>
11.	<p>Wykonanie przelewu środków pieniężnych w walucie:</p> <p>1) w PLN lub innej walucie na rachunek w Banku Handlowym w Warszawie S.A. 2) w PLN lub innej walucie na rachunek w ramach usługi Pakiet Inwestora 3) w PLN na rachunek w innym banku krajowym lub firmie inwestycyjnej 4) w innej walucie na rachunek w innym banku krajowym lub firmie inwestycyjnej 5) w PLN lub innej walucie poza granice Polski</p>	<p>0 zł 0 zł 5 zł Równowartość kosztów poniesionych przez DMBH + 20 zł</p>
12.	<p>Sporządzenie świadectwa depozytowego, zaświadczenia o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy (lub ich duplikatu), duplikatu dowodu nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, duplikatu: PIT-8C, zestawienia transakcji do PIT-8C, formularza IFT lub innego dokumentu podatkowego</p> <p><i>[Opłaty pobierane są przed sporządzeniem dokumentu za sporządzenie każdego dokumentu]</i></p>	<p>50 zł</p>
13.	<p>Wykonanie dyspozycji dotyczącej uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy emitenta zagranicznego</p>	<p>Opłata w wysokości podwójnej opłaty pobranej przez KDPW od DMBH z tytułu realizacji dyspozycji - nie mniej niż 1000 zł</p>
14.	<p>Sporządzenie i wysłanie okresowego wyciągu ze stanu rachunku oraz jego historii</p> <p>1) w terminie określonym w regulaminie usługi maklerskiej. 2) w terminach innych niż wskazana w regulaminie usługi - opłata za 1 wyciąg</p>	<p>Bez opłat 50 zł</p>
15.	<p>Sporządzenie powtórnego wyciągu, zaświadczenia lub potwierdzenia - o posiadanych instrumentach finansowych, stanie rachunku, rejestru, ewidencji na określony dzień lub ich historii:</p> <p>1) z bieżącego roku 2) z poprzedniego roku oraz okresów wcześniejszych</p> <p><i>[Opłata pobierana jest za każde zaświadczenie, a w przypadku historii rachunku - za każdy rozpoczęty rok kalendarzowy]</i></p>	<p>30 zł 50 zł</p>
16.	<p>Sporządzenie oraz udzielenie informacji biegłym rewidentom o stanie rachunków Inwestora w DMBH w związku z przeprowadzanym audytem u Inwestora</p>	<p>50 zł</p>

17.	Przekazanie dokumentów, o których mowa w punktach 12-16 za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji lub innych urządzeń technicznych	0 zł
18.	<p>Sporządzanie i udzielenie informacji lub wykonanie czynności przez DMBH, w związku z postępowaniem zabezpieczającym lub egzekucyjnym, prowadzonym w stosunku do Inwestora, na podstawie: przepisów o postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym, przepisów o administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym, w szczególności przekazanie komornikowi, organowi egzekucyjnemu lub innemu podmiotowi upoważnionemu na mocy bezwzględnych przepisów prawa, informacji na temat Inwestora, jego rachunków, aktywów lub innych wymaganych przez ww. podmioty informacji.</p> <p>1) Opłata pobierana od komornika lub właściwego organu egzekucyjnego.</p> <p>2) Opłata jest naliczana niezależnie od wyników weryfikacji i obejmuje średni koszt weryfikacji, sporządzenia i wysłania pisemnej odpowiedzi.</p> <p>3) Prośba o uiszczenie opłaty jest kierowana do uprawnionego podmiotu, jeżeli w danym postępowaniu strona jest obowiązana uiścić/ponieść wydatki.</p> <p>4) Opłata jest naliczana również w przypadku uchybień uprawnionego podmiotu, uniemożliwiających pełną odpowiedź na zapytanie; w przypadku usunięcia powyższych uchybień i umożliwienia pełnej odpowiedzi opłata nie jest powtórnie naliczana.</p> <p>5) W przypadku, gdy zapytanie dotyczy kilku osób, opłata naliczana jest od każdej osoby oddzielnie.</p> <p>6) W przypadku, gdy zapytanie zobowiązuje DMBH do podjęcia także innych czynności niż powyższa weryfikacja (np. sporządzenie historii Rachunku), podlegają one opłacie na podstawie odrębnych punktów TOiP.</p> <p>7) Opłata nie jest naliczana w przypadku, gdy przepisy prawa określają obowiązek nieodpłatnego przekazania informacji.</p>	50 zł
19.	Sporządzenie i przekazanie kopii rozmowy telefonicznej z pracownikiem DMBH na nośniku magnetycznym (CD/ DVD):	
	1) z bieżącego roku	5 zł min. 50 zł
	2) z poprzedniego roku oraz okresów wcześniejszych <i>[Opłata za jedną rozmowę - dotyczy rozmów telefonicznych od 03.01.2018]</i>	8 zł min. 100 zł
20.	Wystawienie upomnienia w związku z powstaniem salda debetowego na rachunku	30 zł
21.	Wystawienie potwierdzenia otwarcia/zamknięcia rachunku/rejestru instrumentów finansowych	30 zł
22.	Wysłanie dokumentów do Inwestora:	
	1) list zwykły priorytetowy	6 zł
	2) list polecony priorytetowy	8 zł
	3) poczta kurierska <i>[Opłata obejmuje koszt przesyłki oraz opłatę za czynność]</i>	Wg kosztów wysyłki + 10 zł
23.	Wysłanie zawiadomienia o zawarciu transakcji:	
	1) w formie papierowej	Wg stawek w pkt 22.
	2) pocztą elektroniczną (email)	Bez opłat
	3) za pośrednictwem innych urządzeń technicznych oraz elektronicznych nośników informacji innych niż poczta elektroniczna	Opłata negocjowana

24.	Wysłanie okresowego wyciągu ze stanu rachunku oraz jego historii w terminach określonych w regulaminie usługi maklerskiej	Bez opłat
25.	Wykonanie czynności dotyczących wykonania praw z zagranicznych instrumentów finansowych zarejestrowanych w KDPW	Opłata w wysokości podwójnej opłaty pobranej przez KDPW od DMBH z danego tytułu
26.	Obsługa wypłaty dywidendy lub odsetek w innej walucie niż PLN z instrumentów finansowych zarejestrowanych w KDPW [Opłata za czynność]	20 zł
27.	Opłaty z tytułu wymiany walutowej:	
	1) wymiana walutowa po kursie średnim NBP	1% wart. wymiany
	2) wymiana walutowa po kursie indywidualnie negocjowanym z DMBH *	1% wart. wymiany
	3) wymiana walutowa po Kursie Konwersji Brokera Zagranicznego [Koszt ponoszony przez Klienta zawarty jest w kursie wymiany]	0,3% wart. wymiany
	*- opłata negocjowana	

III. OPŁATY ZA DOSTĘP DO NOTOWAŃ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

1.	RYNEK KRAJOWY (GPW, NEW CONNECT)	
1.1	Pakiet Blue 1 najlepsza oferta kupna/sprzedaży	Bezpłatnie w przypadku wykonania, co najmniej 1 transakcji w miesiącu, w przeciwnym wypadku 13,20 zł
1.2.	Pakiet Gold 5 najlepszych ofert kupna/sprzedaży	Bezpłatnie, w przypadku miesięcznych obrotów papierami wartościowymi powyżej 100.000 zł lub powyżej 100 kontraktów (opcji), w przeciwnym wypadku 89 zł
1.3	Opłaty za dostęp do notowań bez opóźnień pobierane są za każdy miesiąc kalendarzowy (minimalny okres rozliczeniowy) z dołu, w terminie do 20-go dnia następnego miesiąca wg następujących zasad: - za najwyższy pakiet wybrany w ciągu miesiąca kalendarzowego, którego dotyczy opłata, - obroty zwalniające Klienta z opłaty naliczane są w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy opłata; obroty wygenerowane na akcjach i kontraktach nie podlegają sumowaniu.	
2.	RYNKI ZAGRANICZNE	
2.1.	Opłata za dostęp do notowań Zagranicznych Instrumentów Finansowych: - w czasie rzeczywistym - z opóźnieniem	Opłata pobierana wg kosztu ponoszonego przez DMBH z tytułu udostępnienia przez podmiot organizujący notowanie Wielkość kosztu podawana do wiadomości Inwestora na platformie transakcyjnej

IV. OPŁATY Z TYTUŁU EWIDENCJONOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA RACHUNKACH LUB W REJESTRACH PROWADZONYCH PRZEZ DMBH - opłaty standardowe*

1.	KRAJOWE INSTRUMENTY FINANSOWE DOPUSZCZONE DO OBROTU ZORGANIZOWANEGO* (GPW, NEW CONNECT, BONDSLOT)	
1.1.	Akcje, PDA, certyfikaty inwestycyjne inne papiery wartościowe z wyjątkiem obligacji	0,010% min 1 zł
1.2.	Obligacje	0,005% min 1 zł
2.	ZAGRANICZNE INSTRUMENTY FINANSOWE DOPUSZCZONE DO OBROTU NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH*	
2.1.	Akcje, PDA, ETF, obligacje, inne papiery wartościowe	0,008% min 1 zł
3.	ZASADY NALICZANIA OPŁAT Z TYTUŁU EWIDENCJONOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W DMBH	
3.1.	<p>Opłaty z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych naliczane są miesięcznie od wartości instrumentów finansowych zarejestrowanych na rachunku, rejestrze lub w ewidencji instrumentów finansowych w:</p> <p>a) ostatnim dniu roboczym miesiąca („Dzień wyceny”) - dla instrumentów finansowych zarejestrowanych w KDPW,</p> <p>b) w przedostatnim dniu roboczym miesiąca („Dzień Wyceny”) - dla Zagranicznych Instrumentów Finansowych,</p> <p>i księgowane najpóźniej do 10. dnia po jego zakończeniu.</p> <p>Naliczanie opłat z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych nie dotyczy przypadku, w którym umowa o prowadzenie rachunku, rejestru lub ewidencji zawarta jest z emitentem tych instrumentów finansowych.</p>	
3.2.	<p>Opłaty, o których mowa w TOiP, a których wysokość wyznaczana jest na podstawie wartości instrumentów finansowych (w tym opłaty z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych), liczone są zgodnie z ich wyceną rynkową, tzn.:</p> <p>1) dla akcji, praw do akcji oraz certyfikatów notowanych w obrocie zorganizowanym - według kursu zamknięcia ustalonego na sesji w dniu wyceny według następujących zasad:</p> <p>a) w przypadku notowań w systemie kursu jednolitego z dwukrotnym określeniem kursu - na podstawie kursu określonego w drugim notowaniu tego dnia, a w przypadku braku możliwości określenia kursu w powyższy sposób - na podstawie ostatniego kursu jednolitego,</p> <p>b) w przypadku notowań w systemie ciągłym - na podstawie kursu zamknięcia tych notowań, a w przypadku braku możliwości określenia tego kursu - na podstawie ostatniego kursu zamknięcia;</p> <p>z zastrzeżeniem, że jeżeli instrument finansowy podlegający wycenie notowany jest równolegle w jednym lub kilku miejscach notowania - na potrzeby wyceny przyjmuje się kursy z regulowanego obrotu giełdowego.</p> <p>2) akcje, prawa do akcji, ETF-y, certyfikaty, inne instrumenty finansowe notowane na rynku zagranicznym - według kursu zamknięcia tego instrumentu finansowego ustalonego na sesji w Dniu Wyceny, po przeliczeniu na złote polskie wg średniego kursu NBP z Dnia Wyceny.</p> <p>W przypadku, gdy instrument finansowy notowany jest na więcej niż jednym zagranicznym rynku regulowanym - na potrzeby wyceny przyjmuje się najniższy kurs zamknięcia z tych rynków po przeliczeniu na złote polskie wg średniego kursu NBP z Dnia Wyceny.</p> <p>3) dla obligacji i innych papierów dłużnych - według ich wartości nominalnej; w przypadku zagranicznych papierów dłużnych dodatkowo po przeliczeniu na złote polskie wg. średniego kursu NBP z Dnia Wyceny,</p> <p>4) dla innych papierów wartościowych - według ich ceny emisyjnej, a w przypadku braku możliwości ustalenia ceny emisyjnej - według ich ceny nominalnej; w przypadku innych zagranicznych instrumentów finansowych dodatkowo po przeliczeniu na złote polskie wg średniego kursu NBP z Dnia Wyceny.</p> <p>* <i>możliwość negocjacji opłaty</i></p>	

V. PROWIZJE Z TYTUŁU POŚREDNICTWA PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI W OBROTCIE ZORGANIZOWANYM (GPW, NEW CONNECT, BONDSPOT)

1.	Akcje oraz inne instrumenty finansowe z wyłączeniem obligacji i derywatów -standardowa tabela prowizji*			
	Zawarcie transakcji kupna lub sprzedaży	Sposób składania zlecenia		
		Internet	Telefonicznie	POK lub PPZ**
	Wartość prowizji	0,38%; min. 5 zł	0,95%; min. 5 zł	1,5% min. 5zł
	Daytrading	0,25%; min. 5 zł	brak	brak
	<i>Daytrading - zwrot z tytułu prowizji daytradingu wykonywany jest do końca następnego dnia roboczego. Zwrot prowizji dotyczy zlecenia odwrotnego.</i>			
2.	Obligacje - standardowa tabela prowizji*			
	Zawarcie transakcji kupna lub sprzedaży	Sposób składania zlecenia		
		Internet	Telefonicznie	POK lub PPZ**
	Wartość prowizji	0,19%; min. 5 zł	0,45%; min. 5 zł	1,5% min. 5 zł
3.	<p>Prowizje negocjowane</p> <p>1) Okresowa prowizja negocjowana - prowizja ustalana na podstawie średniego obrotu miesięcznego, zrealizowanego w obrocie papierami wartościowymi w okresie trzech miesięcy poprzedzających ustalenie stawki negocjowanej. Minimalna, średnia wielkość obrotu uprawniająca do negocjacji - 25 tys. zł. Do wartości obrotu nie wlicza się obrotu zrealizowanego w wyniku realizacji zleceń określonych w pkt 2) poniżej. Termin obowiązywania stawki prowizji ustalonej w powyższy sposób wynosi 3 miesiące;</p> <p>2) Prowizja negocjowana od pojedynczego zlecenia - minimalna wielkość zlecenia 25 tys. zł;</p> <p>3) Negocjowana prowizja deklarowana - na podstawie deklaracji Inwestora o zamierzonej wartości obrotu w okresie najbliższego miesiąca. Minimalna wartość deklaracji 25 tys. zł; Termin obowiązywania prowizji - 1 miesiąc. W przypadku braku realizacji obrotu zgodnie z deklaracją, prowizja na następny okres prowizyjny ustalana jest na podstawie obrotu zrealizowanego;</p> <p>4) Prowizja negocjowana od wartości portfela - wartość papierów wartościowych na rachunku Inwestora min. 300 000 zł; minimalna wartość prowizji - 0,5%; termin obowiązywania stawki prowizji - 6 miesięcy. <i>[W przypadku prowizji negocjowanych minimalna prowizja od pojedynczego zlecenia wynosi 5 zł.]</i></p>			
4.	Prowizja za pośrednictwo w obrocie zorganizowanym w trybie transakcji pozasesyjnej			0,35% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł
5.	Prowizja za wykonanie zlecenia sprzedaży w odpowiedzi na wezwanie, w trybie zaproszenia do składania ofert sprzedaży papierów wartościowych. <i>[Prowizja od wartości zbywanych akcji w odpowiedzi na wezwanie]</i>			0,6% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł
6.	Prowizja za wykonanie zlecenia zamiany w odpowiedzi na wezwanie do zamiany akcji <i>(Prowizja od wartości akcji będących przedmiotem zamiany)</i>			0,6% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł
7.	Prowizja za pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi niedopuszczonymi do obrotu na rynku zorganizowanym			0,95% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł
8.	Prowizja od zapisu na papiery wartościowe w ramach oferty publicznej			Odpowiednio wg stawek w pkt 1 i 2
9.	Prowizje od transakcji na rynku międzybankowym			Odpowiednio wg stawek w pkt 2
* - możliwość negocjacji prowizji na zasadach określonych w pkt 3 powyżej.				
** - POK - Punkt Obsługi Klientów DMBH; PPZ - Punkt Przyjmowania Zleceń Banku Handlowego w Warszawie S.A.				

VI. PROWIZJE I OPŁATY ZA POŚREDNICTWO DERYWATAMI LUB INNYMI PRAWAMI POCHODNYMI W OBROTCIE ZORGANIZOWANYM (GPW, NEW CONNECT, BONDSPOT)

	Prowizja za zawarcie transakcji kupna lub sprzedaży*	Sposób składania zlecenia		
		Internet	Telefonicznie	POK lub PPZ**
1.	1) 1 kontraktu terminowego na indeks	9 zł	12 zł	15 zł
	2) 1 kontraktu terminowego na akcje	3 zł	6 zł	9 zł
	3) 1 kontraktu terminowego na kursy walut	0,50 zł	0,90 zł	1,20 zł
	4) 1 opcji	2% wart. opcji nie mniej niż 2 zł i nie więcej niż 9 zł	2,5% wart. opcji nie mniej niż 2 zł i nie więcej niż 15 zł	3,0% wartości opcji nie mniej niż 2 zł i nie więcej niż 15 zł
	5) jednostek indeksowych	Zgodnie z V.1.	Zgodnie z pkt V.1.	Zgodnie z V.1.
2.	Prowizje negocjowane: 1) Okresowa prowizja negocjowana - obrót min. 15 kontraktów lub opcji w okresie jednego miesiąca poprzedzającego ustalenie stawki negocjowanej; 2) Prowizja negocjowana od pojedynczego zlecenia - minimalna wielkość zlecenia 15 kontraktów lub opcji.			
3.	Opłata z tytułu wygaśnięcia:		8 zł	
	1) kontraktu terminowego na indeks lub akcje;			
	2) kontraktu terminowego na waluty lub opcji [opłata pobierana od 1 kontraktu lub opcji]		5 zł	
4.	Za wygaśnięcie jednostek indeksowych (od 1 pozycji)		0,5% wartości rozliczenia, nie mniej niż 1 zł i nie więcej niż 5 zł	
5.	Zgłoszenie do wykonania lub zgłoszenie rezygnacji z wykonania instrumentu finansowego (od 1 zgłoszenia)		8 zł	
6.	Wykonanie warrantów przed terminem ich wygaśnięcia (prowizja pobierana za 1 serię warrantu)		1% kwoty świadczenia lub prowizja negocjowana	
7.	Wykonanie instrumentów finansowych związane z dostawą instrumentu bazowego		20 zł	
8.	Opłata za transfer derywatów:			
	a) na rachunek prowadzony w DMBH (za każdą serię)		20 zł	
	b) na rachunek inny niż w DMBH (za każde prawo pochodne)		8 zł lub opłata negocjowana	
* możliwość negocjacji prowizji na zasadach określonych w pkt 2.				
** POK - Punkt Obsługi Klientów DMBH; PPZ - Punkt Przyjmowania Zleceń Banku Handlowego w Warszawie S.A.				

VII. PROWIZJE ZA POŚREDNICTWO W OBROCE INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH

1.	Akcje, prawa do akcji, ETF-y, certyfikaty, obligacje, inne instrumenty finansowe -standardowa tabela prowizji*				
	System obrotu	Sposób składania zlecenia			Prowizja minimalna
		Internet	Telefon	POK, PPZ	
		Stawka prowizji			
	BME Spanish Exchanges (SIBE)	0,5%	0,95%	1,5%	20 EUR
	Borsa Italiana/Milan Stock Exchange (MIL)	0,5%			20 EUR
	Budapest Stock Exchange (BUX)	0,5%			20 EUR
	Deutsche Börse (XETRA) (FSE)	0,5%			20 EUR
	Hong Kong Exchanges (HKEX)	0,5%			200 HKD
	London Stock Exchange (IOB) (LSE_INTL)	0,5%			25 USD
	London Stock Exchange SETS Market (LSE_SETS)	0,5%			15GBP
	NASDAQ OMX Copenhagen (CSE)	0,5%			150 DKK
	NASDAQ OMX Helsinki (HSE)	0,5%			20 EUR
	NASDAQ OMX Stockholm (SSE)	0,5%			150 SEC
	NYSE Euronext Amsterdam (AMS)	0,5%			20 EUR
	NYSE Euronext Brussels (BRU)	0,5%			20 EUR
	NYSE Euronext Lisbon (LISB)	0,5%			20 EUR
	NYSE Euronext Paris (PAR)	0,5%			20 EUR
	Oslo Børs/Oslo Stock Exchange (OSE)	0,5%			150 NOK
	SIX Swiss Exchange (Blue-Chip) (VX)	0,5%			20 CHF
	SIX Swiss Exchange (SWX)	0,5%			20 CHF
	Wiener Börse/Vienna Stock Exchange (VIE)	0,5%			20 EUR
	US MAIN Exchanges (AMEX; NASDAQ; NSC; NYSE) dla Akcji lub ETF o wartości równej lub większej niż 10 USD za jedną akcję lub ETF	0,5%			25 USD
	US MAIN Exchanges (AMEX; NASDAQ; NSC; NYSE) dla akcji lub ETF o wartości mniejszej 10 USD za jedną akcję lub ETF	0,04 USD za 1 akcję lub ETF			25 USD
	MTF	0,5	Według kosztu MTF		
W przypadkach niewymienionych w niniejszej tabeli stosuje się prowizję negocjowaną					
* - możliwość negocjacji prowizji.					

VIII. OPŁATY Z TYTUŁU ŚWIADCZENIA USŁUG DORADZTWA INWESTYCYJNEGO

1.	Świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego	0 zł
----	---	------

Tabela opłat i prowizji obowiązuje od dnia 03.01.2018 r.

**REGULAMIN WYKONYWANIA PRZEZ
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.
ZLECEŃ NABYCIA LUB ZBYCIA DERYWATÓW
ORAZ PROWADZENIA RACHUNKÓW
DERYWATÓW I RACHUNKÓW PIENIĘŻNYCH**

REGULAMIN WYKONYWANIA PRZEZ DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A. ZLECEŃ NABYCIA LUB ZBYCIA DERYWATÓW ORAZ PROWADZENIA RACHUNKÓW DERYWATÓW I RACHUNKÓW PIENIĘŻNYCH

ROZDZIAŁ I: POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, niniejszy regulamin określa warunki otwierania i prowadzenia rachunków derywatów, rachunku pieniężnego, a także zasady wykonywania zleceń nabycia lub zbycia derywatów przez Dom Maklerski Banku Handlowego Spółka Akcyjna ("DMBH") dla osób fizycznych, prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zarówno rezydentów, jak i nierezydentów.
2. Postanowienia niniejszego regulaminu stosuje się do obrotu derywatami dopuszczonymi do obrotu na krajowym rynku regulowanym.
3. Postanowienia niniejszego regulaminu stosuje się w zakresie określonym przez przepisy szczególne podmiotów organizujących notowanie derywatami.
4. W zakresie nieuregulowanym w odrębnych regulaminach i umowach zawieranych z klientami, niniejszy regulamin określa ponadto warunki przyjmowania i przekazywania oraz wykonywania zleceń nabycia lub zbycia praw majątkowych lub instrumentów rynku niepublicznego, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, a także zasady prowadzenia rachunku wyżej wymienionych instrumentów finansowych lub ewidencji takich instrumentów.
5. *skreślony*
6. Zasady świadczenia usług maklerskich w sposób określony w regulaminie odnoszą się do świadczenia usług na rzecz Inwestorów zaklasyfikowanych przez DMBH jako Klient Detaliczny w rozumieniu przepisów Ustawy, w tym w przypadku zaklasyfikowania Klienta Profesjonalnego jako Klienta Detalicznego.
7. Użyte w Regulaminie określenia należy rozumieć następująco:
  - 1) certyfikat rezydencji - rozumie się przez to dokument wystawiony dla celów podatkowych, stwierdzający miejsce zamieszkania lub siedzibę Inwestora za granicą wydany przez administrację podatkową właściwą dla miejsca zamieszkania lub siedziby Inwestora;
  - 2) derywaty - rozumie się przez to instrumenty pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym;
  - 3) depozyt zabezpieczający („DZ”) - środki pieniężne utrzymywane na rachunkach Inwestora w DMBH celem zabezpieczenia rozliczenia zobowiązań wynikających z zajmowanych przez Inwestora pozycji w obrocie derywatami;
  - 4) DMBH - rozumie się przez to Dom Maklerski Banku Handlowego Spółka Akcyjna oraz działające w jego strukturze organizacyjnej Punkty Obsługi Klientów („POK”);
  - 5) Dokument KID („KID”) - w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP), dokument zawierający kluczowe informacje, który jest sporządzany przez podmiot, który tworzy albo wprowadza zmiany do detalicznego produktu zbiorowego inwestowania (PRIIP) oznaczającego inwestycję, w ramach której - bez względu na jej formę prawną - wysokość kwoty przypadającej do zwrotu inwestorowi indywidualnemu podlega wahaniom z powodu zależności od wartości referencyjnych lub zmian wartości jednego

- lub większej liczby aktywów, których inwestor indywidualny bezpośrednio nie zakupił. Za detaliczny produkt zbiorowego inwestowania uważa się między innymi derywaty sporządzane przez GPW jako ich twórcę;
- 6) dyspozycja - rozumie się przez to niebędące zleceniem polecenie Inwestora dokonania przez DMBH określonej czynności, związanej ze świadczeniem danej usługi maklerskiej na rzecz tego Inwestora;
  - 7) dzień roboczy - rozumie się przez to każdy dzień z wyjątkiem sobót, niedziel i innych dni ustawowo wolnych od pracy, w godzinach pracy DMBH;
  - 8) GPW - rozumie się przez to Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA;
  - 9) Grupa Docelowa - grupa potencjalnych nabywców instrumentu finansowego, z których potrzebami, cechami lub celami, ten instrument finansowy jest zgodny, niezależnie od sposobu nabycia lub objęcia przez nich tego instrumentu. Grupa Docelowa ustalana jest w oparciu o następujące kryteria: wiedza i doświadczenie Inwestora, sytuacja finansowa Inwestora, w szczególności jego zdolność do ponoszenia strat, tolerancja ryzyka inwestycyjnego, potrzeby oraz cele Inwestora;
  - 10) KDPW - rozumie się przez to Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA;
  - 11) KNF - rozumie się przez to Komisję Nadzoru Finansowego;
  - 12) krajowy rynek regulowany - rozumie się przez to działający w sposób stały wielostronny system zawierania transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu w tym systemie, zapewniający inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów, zorganizowany i podlegający nadzorowi właściwego organu na zasadach określonych w Ustawie, wskazany Komisji Europejskiej jako rynek regulowany przez KNF;
  - 13) instrumenty finansowe - instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 Ustawy (w tym papiery wartościowe);
  - 14) Inwestor - rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej; rezydenta albo nierezydenta - która zawarła z DMBH umowę o świadczenie usług maklerskich;
  - 15) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej - rozumie się przez to podmiot niebędący osobą fizyczną ani osobą prawną, posiadający zdolność nabywania praw i zaciągania zobowiązań we własnym imieniu oraz zdolność sądową;
  - 16) LEI - Kod LEI (Legal Entity Identifier) - 20 znakowy, alfa-numeryczny identyfikator podmiotu zgodny z normą ISO17442, nadawany przez agencje kodujące akredytowane przez Global Legal Entity Identifier Foundation (GLEIF), unikalnie identyfikujący podmioty w skali globalnej;
  - 17) NKK - numer klasyfikacyjny klienta - nadawany każdorazowo przez KDPW, zwany również numerem klasyfikacyjnym klienta;
  - 18) numer identyfikacyjny Klienta (National ID) - unikalny numer identyfikacyjny Klienta będącego osobą fizyczną, nadawany przez kraj zamieszkania Klienta - numer pesel w przypadku Inwestora będącego krajową osobą fizyczną lub inny numer właściwy dla zagranicznej osoby fizycznej lub oba te numery naraz o ile ma to zastosowanie;
  - 19) otwarcie pozycji - powstanie praw i zobowiązań związanych z nabyciem lub zbyciem derywatów (zajęcie długiej lub krótkiej pozycji);
  - 20) podmiot organizujący notowanie - spółka organizująca notowanie w ramach systemu obrotu instrumentami finansowymi;
  - 21) portfel - pozycje otwarte w różnych rodzajach derywatów, zarejestrowane na kontach podstawowych danego Inwestora, oznaczone tym samym identyfikatorem portfela, odzwierciedlone na rachunku prowadzonym przez DMBH;
  - 22) pracownik DMBH - rozumie się przez to osobę zatrudnioną w DMBH lub wykonującą na rzecz DMBH czynności określone w Regulaminie na podstawie innej umowy niż umowa o pracę;

- 23) rejestr sesji - rozumie się przez to:
- a) rejestr instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych obejmujący liczbę praw i instrumentów zaewidencjonowanych w rejestrze operacyjnym:
    - pomniejszaną o liczbę instrumentów finansowych i praw do ich otrzymania, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji sprzedaży,
    - powiększaną o liczbę praw do otrzymania instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji kupna, oraz
  - b) wykaz środków pieniężnych obejmujący sumę niezablokowanych środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku pieniężnym powiększaną o środki pieniężne, które będą uzyskane w wyniku zawartych na danej sesji transakcji sprzedaży instrumentów finansowych, spełniających warunki określone w art. 7 ust. 5 Ustawy i pomniejszane o środki pieniężne, które będą przeznaczone na opłacenie transakcji kupna instrumentów finansowych zawartych na tej sesji;
- 24) rejestr operacyjny - rozumie się przez to rejestr instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem zlecenia sprzedaży przyjętego do wykonania przez DMBH przed otwarciem rejestru sesji przy czym liczba instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych w rejestrze operacyjnym jest równa sumie liczby:
- a) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, z wyłączeniem instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartych lecz jeszcze nierozliczonych transakcji sprzedaży oraz pozostają nadal zapisane na rachunku papierów wartościowych,
  - b) praw do otrzymania instrumentów finansowych;
- 25) rachunek derywatów - rozumie się przez to rachunek, na którym zapisywane są derywaty;
- 26) Regulamin - rozumie się przez to niniejszy regulamin;
- 27) Regulamin brokerski - rozumie się przez to Regulamin wykonywania przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych;
- 28) Rozporządzenie - rozumie się przez to Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 roku (Dz. U. z 2015 r. nr 878) w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków o których mowa w art.70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz banków powierniczych lub akt prawny zastępujący wyżej wymienione rozporządzenie, w przypadku jego uchylecia;
- 29) Rozporządzenie PRIIP - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP),
- 30) sesja - rozumie się przez to sesję giełdową;
- 31) Umowa - Umowa o wykonywanie przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. zleceń nabycia lub zbycia derywatów oraz prowadzenie rachunku derywatów i rachunku pieniężnego;
- 32) Umowa brokerska - rozumie się przez to umowę o wykonywanie przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego;
- 33) Ustawa - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538 z późn. zm.) lub inny akt prawny zastępujący wyżej wymienioną ustawę;
- 34) właściwa izba rozliczeniowa - rozumie się przez to odpowiednio KDPW CCP, izbę rozliczeniową lub inny podmiot uprawniony do dokonywania rozliczeń transakcji zawieranych w obrocie zorganizowanym, których przedmiotem są instrumenty finansowe;
- 35) wstępny depozyt zabezpieczający („WDZ”) - środki pieniężne wnoszone przez Inwestora w chwili składania zlecenia nabycia lub zbycia derywatów, którego celem jest zawarcie transakcji terminowej;

- 36) zlecenie - rozumie się przez to zlecenie nabycia lub zbycia derywatów lub oświadczenie woli wywołujące równoważne skutki, którego przedmiotem są instrumenty finansowe;
- 37) zlecenie brokerskie - rozumie się przez to zlecenie lub ofertę, a także odpowiedź na ofertę, wystawiane przez DMBH jako wykonującego lub przekazującego zlecenie Inwestora na podstawie tego zlecenia i przekazywane do miejsca wykonania, w celu jego realizacji;
- 38) zlecenie Do Dyspozycji Maklera (DDM) - rozumie się przez to zlecenie Inwestora, na podstawie którego DMBH może wystawić więcej niż jedno zlecenie brokerskie lub inne zlecenie lub ofertę, o którego sposobie realizacji decyduje makler w granicach określonych przez Inwestora.

§ 2

1. DMBH świadczy usługi polegające na wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia derywatów, w imieniu własnym, na rachunek Inwestora na krajowym rynku regulowanym, oraz na prowadzeniu rachunku derywatów i rachunku pieniężnego służącego do ich obsługi.
2. DMBH zobowiązuje się do prowadzenia rachunku derywatów i rachunku pieniężnego służącego do obsługi tego rachunku na warunkach określonych w Umowie i niniejszym Regulaminie.
3. W związku ze świadczeniem Usługi wykonywania zleceń, DMBH na podstawie wewnętrznych procedur oraz obowiązujących przepisów prawa ocenia zgodność instrumentów finansowych objętych tymi usługami z potrzebami Inwestorów, którym świadczy te usługi przy uwzględnieniu określonej Grupy Docelowej. DMBH opracowuje, wdraża, stosuje i poddaje przeglądowi funkcjonujące w DMBH rozwiązania dotyczące świadczenia powyższych usług celem zapewnienia aby instrumenty finansowe objęte usługami oraz dotycząca je strategia dystrybucji DMBH były odpowiednie dla Grupy Docelowej.

ROZDZIAŁ II: UMOWA O ŚWIADCZENIE USŁUG

§ 3

1. Podstawą do świadczenia usług, o których mowa w § 2 ust. 1 Regulaminu jest Umowa. Zawarcie Umowy możliwe jest pod warunkiem uprzedniego zawarcia Umowy brokerskiej.
2. Przed zawarciem Umowy, DMBH może zażądać od potencjalnego Inwestora przedstawienia informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego, niezbędnych do dokonania oceny, czy derywaty lub usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie Umowy są odpowiednie dla Inwestora biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.
3. DMBH odmawia zawarcia Umowy, jeżeli stwierdzi na podstawie podanych DMBH informacji, o których mowa w ust. 2 powyżej, że derywaty lub usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie Umowy jest nieodpowiednia dla potencjalnego Inwestora biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.
4. Regulamin nie jest ofertą w rozumieniu art. 66 § 1 Kodeksu cywilnego.

§ 4

1. Warunkiem rozpoczęcia składania zleceń nabycia lub zbycia derywatów przez Inwestora jest:
  - 1) posiadanie przez Inwestora NKK oraz jego rejestracja przez DMBH we właściwej izbie rozliczeniowej, a w przypadku Inwestorów będących osobą prawną, jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą i w ramach tej działalności występującą o zawarcie Umowy - również numeru LEI.
  - 2) przekazanie Inwestorowi Dokumentu KID przez DMBH. Sposób i tryb przekazywania Dokumentu KID określa § 17.

2. Inwestor może posiadać tylko jeden NKK oraz LEI.
3. Inwestor:
  - 1) nieposiadający NKK - przed zawarciem Umowy składa oświadczenie o jego braku, a następnie uzyskuje go za pośrednictwem DMBH,
  - 2) nieposiadający LEI - uzyskuje LEI za pośrednictwem podmiotu o którym mowa w § 1 ust. 6 pkt 15),
  - 3) posiadający NKK lub LEI - wskazuje DMBH posiadany NKK lub LEI. W tym przypadku DMBH dokonuje weryfikacji oraz rejestracji NKK Inwestora we właściwej izbie rozliczeniowej.
4. Inwestor będący osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, która zawarła Umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, jest zobowiązany do aktualizacji LEI przez cały okres obowiązywania Umowy.

ROZDZIAŁ III: TRYB ZAWIERANIA UMOWY

§ 5

Z zastrzeżeniem zapisów Regulaminu, postanowienia Regulaminu brokerskiego dotyczące trybu i warunków zawarcia Umowy zawarte w Rozdziale II. „Umowa” stosuje się odpowiednio.

§ 6

1. W przypadku, gdy Inwestor będący osobą fizyczną posiada zawartą z DMBH Umowę brokerską, a zawarcie Umowy następuje w trybie korespondencyjnym, DMBH może odstąpić od wymogu podpisania Umowy w obecności notariusza. W tym przypadku Umowa zostaje zawarta z chwilą złożenia przez osoby upoważnione przez DMBH podpisów na egzemplarzu Umowy, podpisanym przez Inwestora, po stwierdzeniu przez DMBH zgodności podpisu Inwestora złożonego w Umowie z wzorem podpisu posiadany przez DMBH zawartym w Umowie brokerskiej.
2. W przypadku stwierdzenia niezgodności podpisu Inwestora w sposób określony w ust. 1 powyżej, DMBH odstępuje od podpisania Umowy oraz zwraca Inwestorowi dwa egzemplarze Umowy przesyłając je na adres korespondencyjny podany przez Inwestora. W tym przypadku podpisanie Umowy w trybie korespondencyjnym może mieć miejsce pod warunkiem podpisania Umowy przez Inwestora w obecności notariusza lub w inny sposób wskazany przez DMBH.

§ 7

W przypadku Inwestora będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, DMBH może odstąpić od wymogu przedstawienia wszystkich dokumentów wymaganych do zawarcia Umowy określonych w Regulaminie brokerskim, jeżeli DMBH posiada już te dokumenty w związku z prowadzeniem Umowy brokerskiej. W tym przypadku Inwestor może również wskazać, że karta wzorów podpisów złożona w związku z prowadzeniem Umowy brokerskiej ma zastosowanie w odniesieniu do Umowy.

ROZDZIAŁ IV: PEŁNOMOCNICTWA

§ 8

Z zastrzeżeniem zapisów niniejszego Regulaminu, postanowienia Regulaminu brokerskiego dotyczące zawarcia Umowy przez pełnomocnika, sposobu i trybu ustanawiania, odwoływania jak również działania przez pełnomocnika zawarte w Rozdziale III. „Pełnomocnictwa” stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ V: RACHUNEK PIENIĘŻNY

§ 9

1. Rachunek pieniężny służy w szczególności do gromadzenia środków pieniężnych Inwestora związanych z obrotem instrumentami finansowymi (w tym z obrotem derywatami), rozliczania transakcji zawieranych w tym obrocie oraz zabezpieczenia wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zawieranych w obrocie instrumentami finansowymi, na zasadach określonych w odrębnych umowach, regulaminach i przepisach prawa.
2. Z zastrzeżeniem zapisów niniejszego Regulaminu, postanowienia Regulaminu brokerskiego zawarte w Rozdziale IV „*Rachunek pieniężny*” stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ VI: RACHUNEK DERYWATÓW

§ 10

Rachunek derywatów służy do liczbowego i rodzajowego ewidencjonowania posiadanych przez Inwestora derywatów.

§ 11

1. Na wniosek Inwestora, DMBH może w ramach prowadzonego rachunku derywatów prowadzić więcej niż jeden portfel. Inwestor składa odpowiedni wniosek w formie właściwej dla składania zleceń i dyspozycji.
2. DMBH zastrzega sobie możliwość prowadzenia dodatkowych portfeli w odniesieniu do różnych klas derywatów bez odrębnego zlecenia Inwestora.

§ 12

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 poniżej, DMBH w Umowie określa limit otwartych pozycji w derywatach, jakie Inwestor może posiadać na swoim rachunku derywatów w DMBH („Limit zaangażowania”).
2. Na wniosek Inwestora złożony w formie właściwej do składania zleceń, po spełnieniu kryteriów określonych w ust. 5 poniżej, DMBH dokonuje zmiany Limitu zaangażowania.
3. DMBH zastrzega prawo do zmniejszenia Limitu zaangażowania, w następujących przypadkach, bez odrębnego zlecenia Inwestora, informując o tym Inwestora w trybie określonym w Umowie:
  - 1) gdy Inwestor nie wywiązuje się z przyjętych zobowiązań związanych z obrotem derywatami,
  - 2) w sytuacjach określonych w bezwzględnych przepisach prawa lub regulacjach izby rozliczeniowej,
  - 3) z upływem terminu na jaki Limit zaangażowania został przyznany przez DMBH.
4. W przypadku prowadzenia więcej niż jednego portfela w ramach prowadzonego rachunku derywatów, ustalony w Umowie Limit zaangażowania odnosi się do każdego otwartego portfela.
5. Wysokość przyznanego Limitu zaangażowania uzależniona jest od spełnienia przez Inwestora kryteriów wymaganych przez DMBH, które DMBH podaje do wiadomości Inwestorów w sposób określony w § 42 Regulaminu.

§ 13

DMBH na podstawie dyspozycji Inwestora przenosi jego derywaty na rachunek Inwestora w innym podmiocie prowadzącym rachunek derywatów.

§ 14

Warunkiem dokonania zapisu na rachunku derywatów w DMBH, w wyniku przeniesienia derywatów z rachunku w innym podmiocie prowadzącym rachunek derywatów, jest złożenie przez Inwestora depozytu zabezpieczającego w sposób i na zasadach określonych w Regulaminie, chyba że z konstrukcji derywatu wynika, iż obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego nie jest wymagany.

§ 15

W przypadku złożenia przez Inwestora zlecenia lub dyspozycji dotyczącej derywatów na podstawie decyzji administracyjnej lub prawomocnego orzeczenia sądowego, spadku lub w innych przypadkach przejścia własności derywatów w drodze sukcesji generalnej, z zastrzeżeniem zapisów niniejszego Regulaminu, zapisy Regulaminu brokerskiego stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ VII: POŚREDNICTWO W OBROTCIE DERYWATAMI

Podrozdział I: Ogólne warunki składania zleceń oraz innych dyspozycji

§ 16

DMBH pośredniczy w sprzedaży i zakupie derywatów na podstawie Umowy, niniejszego Regulaminu, regulaminów, warunków i zasad określonych przez właściwą izbę rozliczeniową, podmioty organizujące notowanie, jak również dokumentów regulujących zasady emisji oraz obrotu derywatami.

§ 17

1. DMBH udostępnia Inwestorom, na ich żądanie, dokumenty regulujące zasady emisji oraz obrotu derywatami.
2. Niezwłocznie po zawarciu Umowy, lecz nie później niż na 1 dzień przed rozpoczęciem świadczenia usługi, DMBH przekazuje Inwestorowi Dokument KID dotyczący danego derywatu za pośrednictwem trwałego nośnika informacji wskazanego w Umowie, celem zapoznania się przez Inwestora z ww. dokumentem. Dla derywatów dopuszczonych do obrotu w trakcie trwania Umowy, DMBH przekazuje Inwestorowi Dokument KID zgodnie z ust. 6.
3. Z zastrzeżeniem ust. 5, za przekazanie Dokumentu KID dotyczącego danego derywatu uważa się również jego przedstawienie za pośrednictwem strony internetowej wskazanej przez DMBH Inwestorowi za pośrednictwem trwałego nośnika informacji poprzez podanie adresu strony internetowej oraz wskazanie miejsca na tej stronie, w którym możliwe jest pobranie Dokumentu KID przez Inwestora i zapisanie na trwałym nośniku informacji celem zapoznania się z jego treścią.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5, po zawarciu z Inwestorem Umowy, DMBH przekazuje Inwestorowi nowy lub zmieniony Dokument KID dotyczący danego derywatu za pośrednictwem trwałego nośnika informacji w sposób o którym mowa w § 41 Regulaminu albo za pośrednictwem strony internetowej w sposób, o którym mowa w ust. 3.
5. Dokument KID może zostać przedstawiony za pośrednictwem strony internetowej pod warunkiem, że Inwestor wybrał taki sposób przekazywania informacji, w szczególności w Umowie.
6. DMBH przekazuje Inwestorowi odpowiedni Dokument KID przed złożeniem przez Inwestora pierwszego zlecenia dotyczącego danego derywatu. Przed złożeniem kolejnego zlecenia dotyczącego tego derywatu DMBH nie przekazuje ponownie Dokumentu KID Inwestorowi, chyba że dokument ten został zmieniony. W takim przypadku DMBH przekazuje Inwestorowi zmieniony Dokument KID zgodnie z ust. 4.
7. Inwestor powinien uważnie zapoznać się z Dokumentem KID, przygotowanym dla derywatu, którego dotyczy składane przez niego zlecenie. DMBH zapewnia Inwestorowi odpowiedni czas, ustalany indywidualnie w stosunku do danego Inwestora, na zapoznanie się z Dokumentem KID, pozostawiając Inwestorowi swobodę wyboru momentu złożenia zlecenia dotyczącego derywatu. DMBH nie odmawia Inwestorowi przyjęcia i realizacji zlecenia dotyczącego derywatu, niezależnie od czasu, który upłynął od momentu przekazania Dokumentu KID do momentu złożenia zlecenia przez Inwestora, nawet jeżeli w ocenie DMBH nie był on wystarczający na zapoznanie się przez Inwestora z Dokumentem KID. W takim przypadku DMBH może jednak wymagać od Inwestora dodatkowego potwierdzenia chęci pilnego złożenia zlecenia.
8. W przypadku przekazania Dokumentu KID w sposób o którym mowa w ust. 3, DMBH przekazuje na żądanie Inwestora nieodpłatnie papierową kopię tego dokumentu.

§ 18

1. Nabycie lub zbycie derywatów odbywa się na podstawie zlecenia złożonego przez Inwestora w DMBH.
2. Inwestor może składać zlecenia oraz dyspozycje w formie:
  - 1) pisemnej,
  - 2) za pośrednictwem telefonu, telefaksu lub innych urządzeń technicznych,
  - 3) za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji w szczególności z wykorzystaniem Internetu,pod warunkiem, że Umowa przewiduje taką formę składania zleceń lub dyspozycji.

§ 19

1. DMBH przyjmuje do realizacji zlecenia Inwestorów, które powinny zawierać:
  - 1) imię i nazwisko (nazwę firmy), składającego zlecenie oraz numer rachunku derywatów Inwestora,
  - 2) datę i czas wystawienia,
  - 3) rodzaj, liczbę derywatów będących przedmiotem zlecenia,
  - 4) numer portfela w przypadku, gdy Inwestor posiada zarejestrowany na rachunku derywatów więcej niż jeden portfel,
  - 5) przedmiot zlecenia (nabycie/zbycie derywatów),
  - 6) określenie ceny,
  - 7) oznaczenie terminu ważności zlecenia,
  - 8) NKK,
  - 9) numer LEI, w przypadku Inwestorów nie będących osobami fizycznymi,
  - 10) podpis Inwestora lub pełnomocnika - w przypadku zlecenia składanego w formie pisemnej.
2. Zlecenie powinno zawierać wszystkie konieczne elementy wymienione w ust. 1 powyżej, w przeciwnym razie nie zostanie przyjęte do realizacji przez DMBH, z zastrzeżeniem zapisów odnoszących się do przyjęcia zlecenia DDM. W przypadku nie przyjęcia zlecenia do realizacji, DMBH informuje Inwestora w formie właściwej do składania zleceń.
3. W przypadku zlecenia DDM, zamiast liczby derywatów dopuszczalne jest podanie maksymalnej, łącznej wartości transakcji, będącej wynikiem realizacji zlecenia DDM.
4. Zlecenie Inwestora, w szczególności zlecenie DDM, może zawierać dodatkowe warunki jego realizacji, pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z przepisami prawa i regulaminami przeprowadzania transakcji na rynku, na który są przekazywane lub wykonywane oraz jeżeli na jego podstawie jest możliwe przekazanie zlecenia brokerskiego, innego zlecenia lub oferty do wykonania na danym rynku.
5. Na żądanie Inwestora DMBH oznacza zlecenia w sposób pozwalający na odróżnienie od innych zleceń w przypadku, gdy zostało złożone na podstawie rekomendacji DMBH, a ponadto w każdym przypadku przyjęcia zlecenia DDM.
6. DMBH przyjmuje zlecenia z maksymalnym terminem ważności nie dłuższym niż 3 miesiące. W przypadku, gdy dany rodzaj derywatu wygasa przed upływem terminu ważności zlecenia, dotyczy to również zlecenia Inwestora, a termin ważności takiego zlecenia upływa z tym dniem.
7. W przypadku, gdy termin ważności wskazany w zleceniu Inwestora jest dłuższy niż określony w ust. 6 powyżej, przyjmuje się, że zlecenie zostało złożone z terminem ważności na 3 miesiące. W tym przypadku Inwestorowi nie służy roszczenie o przyjęcie i realizację zlecenia po terminie określonym w ust. 6.

§ 20

Z zastrzeżeniem pozostałych zapisów Regulaminu, terminy przyjmowania zleceń, tryb i warunki składania zleceń w formie pisemnej, tryb i warunki składania zleceń w formie innej niż pisemna, zasady odwoływania i modyfikacji zleceń, tryb i warunki składania oraz realizacji zleceń DDM, zasady odmowy przyjęcia zlecenia w przypadku prawdopodobieństwa manipulacji, tryb i warunki przyjmowania zleceń i dyspozycji złożonych za pośrednictwem telefonu, telefaksu

i innych urządzeń technicznych oraz za pomocą elektronicznych nośników informacji jak również zasady korzystania z serwisu internetowego DMBH określa Regulamin brokerski i stosuje się je odpowiednio do zleceń nabycia lub zbycia derywatów.

§ 21

1. DMBH zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia lub niezrealizowania zlecenia dotyczącego derywatów, jeżeli w wyniku ich wykonania zostałyby przekroczone:
  - 1) Limit zaangażowania,
  - 2) limit koncentracji otwartych pozycji przyznany przez właściwą izbę rozliczeniową dla DMBH jako uczestnika rozliczającego,
  - 3) limit zaangażowania finansowego DMBH określonego przez właściwą izbę rozliczeniową,
  - 4) w innych przypadkach, jeżeli wynikają z bezwzględnych przepisów prawa lub z przepisów właściwej izby rozliczeniowej, których celem jest zapewnienie bezpiecznego obrotu jego uczestnikom.W tym przypadku, Inwestorowi nie przysługuje roszczenie o przyjęcie i realizację zlecenia.
2. O nieprzyjęciu lub niezrealizowaniu zlecenia w przypadkach określonych w ust. 1 powyżej, DMBH informuje Inwestora w formie właściwej do składania zleceń, a w szczególności telefonicznie.

Podrozdział II: Zasady wykonywania zleceń przez DMBH

§ 22

1. Z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa, regulacji wewnętrznych podmiotów organizujących notowania, na podstawie zlecenia Inwestora, DMBH sporządza zlecenie brokerskie.
2. DMBH wykonuje zlecenie Inwestora niezwłocznie po jego przyjęciu oraz w kolejności ich przyjmowania, chyba że co innego wynika z warunków wykonania zlecenia określonych przez Inwestora, charakteru zlecenia, panujących warunków rynkowych lub jeśli taka kolejność byłaby sprzeczna z interesem Inwestora.
3. DMBH informuje Inwestora w sposób właściwy dla składania zleceń, a w szczególności telefonicznie lub za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji o wszelkich istotnych trudnościach mogących wpłynąć na właściwe wykonanie zlecenia Inwestora natychmiast po stwierdzeniu takich trudności.

Zobowiązanie do działania na zasadach najbardziej korzystnych dla Inwestora.

§ 23

1. DMBH realizuje zlecenie w sposób mający na celu osiągnięcie możliwie najlepszych dla Inwestora wyników, uwzględniając w szczególności cenę instrumentu finansowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas i prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia, wielkość zlecenia i jego charakter. Szczegółowe zasady postępowania DMBH w tym zakresie określa Polityka działania w najlepiej pojętym interesie klienta oraz wykonywania zleceń składanych przez klientów Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A., która podawana jest do wiadomości Inwestorów w sposób określony w § 42 Regulaminu.
2. Zapisów ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy Inwestor określił szczegółowe warunki, na jakich zlecenie ma zostać wykonane w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.

Łączenie zleceń

§ 24

1. DMBH wykonując zlecenia Inwestora może je wykonywać łącznie ze zleceniami własnymi lub zleceniami innych Inwestorów pod warunkiem, że jest mało prawdopodobne by połączenie zleceń i transakcji działało w sumie na niekorzyść któregoś z tych Inwestorów. Łączenie zleceń może negatywnie wpłynąć na wynik danego zlecenia.

2. Politykę alokacji zleceń łączonych, określająca sprawiedliwą alokację połączonych zleceń i transakcji, w tym między innymi to, jak wielkość i cena zleceń będą wpływać na ich alokację oraz tryb postępowania w przypadku u częściowej realizacji zlecenia połączonego określa Polityka działania w najlepiej pojętym interesie klienta, wykonywana oraz alokacji zleceń składanych przez klientów Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A..
3. DMBH informuje Inwestora o połączeniu zlecenia w sposób właściwy dla złożenia zlecenia, a w szczególności telefonicznie.

Podrozdział III: Tryb i warunki realizacji zleceń na rynku regulowanym

Tryb i warunki realizacji zleceń

§ 25

1. DMBH wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia Inwestora, którego przedmiotem jest zawarcie transakcji terminowej pod warunkiem, że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Inwestor posiada depozyt zabezpieczający w wysokości określonej przez DMBH. W przeciwnym wypadku zlecenie inwestora nie jest realizowane, a Inwestorowi nie służy roszczenie o jego przyjęcie i realizację.
2. DMBH wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest:
  - 1) nabycie opcji - pod warunkiem, że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Inwestor posiada pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji,
  - 2) wystawienie opcji - pod warunkiem, że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Inwestor posiada depozyt zabezpieczający (w tym przypadku zapisy niniejszego Regulaminu stosuje się odpowiednio),
  - 3) sprzedaż opcji - pod warunkiem, że Inwestor posiada tę opcję w chwili wystawiania zlecenia brokerskiego.
1. Z zastrzeżeniem pozostałych zapisów Regulaminu, w przypadku, gdy z konstrukcji derywatu wynika, że z zawarciem transakcji w obrocie tymi derywatami nie jest związany obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego, DMBH wystawia zlecenia brokerskie na podstawie zlecenia Inwestora pod warunkiem, że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Inwestor posiada pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji.
2. Z uwzględnieniem postanowień Regulaminu, tryb, warunki oraz terminy sprawdzania pokrycia zleceń zawarte w Regulaminie brokerskim stosuje się odpowiednio.

Zasady wnoszenia depozytów zabezpieczających

§ 26

1. Inwestor składający zlecenie, którego przedmiotem jest zawarcie transakcji terminowej, powinien, z zastrzeżeniem ust. 2, posiadać środki pieniężne na wstępny depozyt zabezpieczający („WDZ”) w wysokości określonej przez DMBH w stosunku do ostatniej ceny rozliczeniowej oraz środki pieniężne w wysokości przewidywanej prowizji. W przypadku pierwszego notowania danej serii derywatów - WDZ wnoszony jest w stosunku do ceny odniesienia określonej przez GPW lub inny podmiot organizujący notowanie.
2. WDZ wnoszony jest w formie środków pieniężnych.
3. DMBH wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia Inwestora, którego przedmiotem jest zawarcie transakcji terminowej pod warunkiem, że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Inwestor posiada WDZ. W tym celu, przed przekazaniem zlecenia do realizacji, DMBH bez odrębnego zlecenia Inwestora, dokona zablokowania środków stanowiących WDZ na rachunku pieniężnym Inwestora do czasu odwołania zlecenia, upływu terminu ważności zlecenia, zamknięcia pozycji lub wygaśnięcia derywatu. Postanowienia ust. 4 stosuje się odpowiednio.
4. W przypadku składania przez Inwestora zlecenia powodującego zamknięcie wcześniej otwartej pozycji, a także w przypadku składania zlecenia prowadzącego do otwarcia w tym samym portfelu pozycji przeciwstawnych do pozycji zajmowanych w innej serii derywatów tej samej klasy, DMBH może przyjąć i zrealizować zlecenie bez konieczności złożenia przez Inwestora WDZ lub zażądać WDZ w niższej wysokości, jeżeli wynika to z aktualnego stanu otwartych pozycji w derywatach na rachunku Inwestora.

§ 27

1. Wysokość WZ określa DMBH. Podstawą określenia WZ jest wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego ustalonego przez właściwą izbę rozliczeniową, jaką DMBH jest zobowiązany pobrać od Inwestora. Wysokość WZ określanego przez DMBH nie może być mniejsza niż wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego ustalonego przez właściwą izbę rozliczeniową.
2. DMBH zastrzega możliwość podwyższenia lub obniżenia WZ bez odrębnej dyspozycji Inwestora. DMBH podejmuje decyzję o zmianie wysokości WZ na skutek:
  - 1) zmian wymogów właściwej izby rozliczeniowej w zakresie określenia minimalnej wysokości wstępnego depozytu zabezpieczającego, jaką DMBH jest zobowiązany pobrać od Inwestora, lub
  - 2) zmianie ulega ryzyko zabezpieczenia pozycji w związku ze zmiennością notowań derywatów lub ich instrumentów bazowych.
3. Zmiana wysokości WZ może mieć miejsce do wartości nie niższej niż wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego ustalonego przez właściwą izbę rozliczeniową.
4. Wysokość WZ podawana jest do wiadomości Inwestorów w sposób określony w § 42 Regulaminu lub na żądanie Inwestora w chwili składania zlecenia.

§ 28

WZ staje się depozytem zabezpieczającym („DZ”) z chwilą realizacji zlecenia. W przypadku częściowej realizacji zlecenia depozytem zabezpieczającym staje się część WZ odpowiednia do realizacji zlecenia.

Kontrola stanu depozytów zabezpieczających i ich uzupełnianie

§ 29

1. DMBH określa minimalną wysokość DZ dla poszczególnych rodzajów derywatów.
2. Obniżenie wysokości DZ poniżej minimalnej wysokości DZ określonej przez DMBH wywołuje obowiązek uzupełnienia DZ przez Inwestora.
3. Podstawą określenia minimalnej wysokości DZ przez DMBH jest wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego ustalona przez właściwą izbę rozliczeniową, przy przekroczeniu której izba rozliczeniowa zobowiązuje DMBH do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego Inwestora lub zamknięcia jego pozycji. Minimalna wysokość DZ określanego przez DMBH nie może być:
  - 1) mniejsza niż wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego ustalonego przez właściwą izbę rozliczeniową, oraz
  - 2) wyższa niż WZ.
4. DMBH zastrzega możliwość podwyższenia lub obniżenia minimalnej wysokości DZ. DMBH podejmuje decyzję o zmianie tej wysokości na skutek:
  - 1) zmiany wymogów właściwej izby rozliczeniowej w zakresie określenia wymaganej wysokości depozytu zabezpieczającego, lub
  - 2) zmianie ulega ryzyko zabezpieczenia pozycji w związku ze zmiennością notowań derywatów lub ich instrumentów bazowych.
5. Zmiana minimalnej wysokości DZ może mieć miejsce do wysokości nie niższej niż wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego ustalonego przez właściwą izbę rozliczeniową.
6. Minimalna wysokość DZ podawana jest do wiadomości Inwestorów w sposób określony w § 42 Regulaminu oraz w chwili składania zlecenia.

§ 30

1. Inwestor zobowiązany jest do kontrolowania liczby posiadanych pozycji, jak i stanu depozytów zabezpieczających.
2. W przypadku, gdy po dokonaniu przez DMBH ostatecznych rozliczeń po sesji lub dniu obrotu wartość DZ Inwestora z tytułu zawartych transakcji terminowych lub posiadanych pozycji w derywatach obniży się poniżej minimalnej wartości DZ, Inwestor zobowiązany jest do jego uzupełnienia do wysokości WZ najpóźniej na 15 minut przed rozpoczęciem kolejnej sesji notowań tych derywatów z zastrzeżeniem ust. 4 - 7.

3. DMBH przekazuje Inwestorowi żądanie:
  - 1) uzupełnienia depozytu zabezpieczającego wraz z wymaganą kwotą uzupełnienia,
  - 2) spełnienia zobowiązania wynikającego z pozycji zajętej w derywatach, niezwłocznie po dokonaniu codziennych i ostatecznych rozliczeń z Inwestorem, w formie określonej w Umowie.
4. Na podstawie pełnomocnictwa udzielonego DMBH przez Inwestora w Umowie lub oddzielnym dokumencie, DMBH bez odrębnej dyspozycji dokona w imieniu Inwestora uzupełnienia DZ, o którym mowa w ust. 2, środkami pieniężnymi znajdującymi się na rachunku pieniężnym, chyba że Inwestor postanowi inaczej i wystawi przed otwarciem notowań derywatów zlecenie lub zlecenia zamykające wybrane przez siebie pozycje w ilości niezbędnej do osiągnięcia wartości DZ równego WDZ. W tym przypadku Inwestor zobowiązany jest do wystawienia zlecenia z limitem ceny zapewniającym jego realizację tj. po każdej cenie, po najlepszej cenie lub po cenie rynkowej.
5. W przypadku obniżenia się DZ w sposób, o którym mowa w ust. 2 oraz
  - 1) braku możliwości powiadomienia Inwestora w sposób określony w ust. 3 i braku pełnomocnictwa, o którym mowa w ust. 4, lub
  - 2) braku środków pieniężnych na rachunku pieniężnym, lub
  - 3) braku realizacji zleceń o których mowa w ust. 4,DMBH dokona zamknięcia wybranych przez siebie pozycji Inwestora, w trakcie najbliższej sesji, w ilości niezbędnej do osiągnięcia wartości depozytu zabezpieczającego równego WDZ wystawiając zlecenia brokerskie począwszy od otwarcia notowań derywatów z limitem po każdej cenie, po najlepszej cenie lub po cenie rynkowej. DMBH dokonując wyboru pozycji do zamknięcia uwzględni specyfikę obrotu derywatami.
6. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa uczestników obrotu lub znacznej zmienności cenowej derywatów lub ich instrumentów bazowych, DMBH zastrzega prawo do badania wysokości DZ w trakcie sesji lub dnia obrotu w sposób, o którym mowa w ust. 2, w odniesieniu do kursu rozliczeniowego z chwili badania DZ przez DMBH oraz do przekazania żądania uzupełnienia DZ przez Inwestora w terminie wskazanym w żądaniu. Zasady postępowania określone w niniejszym paragrafie stosuje się odpowiednio.

Przekroczenie limitów zaangażowania finansowego oraz otwartych pozycji w derywatach

§ 31

1. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa uczestników obrotu derywatami, w tym również przekroczenia limitów, o których mowa w § 21 ust. 1 pkt 2)-4), właściwa izba rozliczeniowa na mocy przysługujących jej uprawnień może:
  - 1) dokonać zamknięcia wybranych przez siebie pozycji w derywatach Inwestora lub Inwestorów, lub
  - 2) nie dopuścić do otwarcia nowych pozycji Inwestora lub Inwestorów w derywatach - w tym przypadku Inwestorowi nie przysługuje roszczenie o przyjęcie i realizację zlecenia.
2. W przypadku określonym ust. 1 powyżej, czynności wymienione w tym ustępie może wykonać również DMBH na wezwanie właściwej izby rozliczeniowej na zasadach i w sposób określony w przepisach szczegółowych tej izby lub na podstawie innych bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa.
3. W przypadku przekroczenia Limitu zaangażowania Inwestora, DMBH zastrzega prawo do zamknięcia wybranych przez siebie pozycji w derywatach Inwestora w ilości niezbędnej do osiągnięcia przez Inwestora przyznanego limitu.
4. DMBH informuje Inwestora o zaistnieniu zdarzenia określonego w ust. 1 - 3 powyżej, w formie właściwej do składania zleceń, a w szczególności telefonicznie.

Postępowanie DMBH w przypadku niewywiązania się przez Inwestora z przyjętych zobowiązań

§ 32

1. W przypadku niewywiązania się przez Inwestora z zobowiązań związanych z obrotem derywatami, DMBH, na podstawie upoważnienia od Inwestora zawartego w Umowie lub odrębnym oświadczeniu, ma prawo do:
  - 1) zamknięcia wybranych przez DMBH otwartych pozycji Inwestora w derywatach,
  - 2) sprzedaży wybranych przez DMBH instrumentów finansowych, znajdujących się na rachunkach Inwestora,
  - i zaspokojenia kwoty roszczeń DMBH z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, lub
  - 3) zaspokojenia kwoty roszczeń DMBH ze środków znajdujących się na rachunku pieniężnym Inwestora.
2. DMBH uzależnia kolejność wykonywania czynności określonych w ust. 1 powyżej, od przyczyny i okoliczności powstania roszczenia DMBH z zastrzeżeniem uwzględnienia specyfiki obrotu derywatami. W przypadku, jeżeli tryb zaspokajania roszczeń DMBH nie jest określony w Regulaminie lub przepisach zewnętrznych, DMBH wykonuje czynności określone w ust. 1 powyżej, począwszy od aktywów najbardziej płynnych z zastrzeżeniem uwzględnienia specyfiki obrotu derywatami.

Rozliczenia z tytułu zrealizowanych transakcji, Ewidencja

§ 33

1. W związku z pośrednictwem w obrocie derywatami, DMBH dokonuje zapisów:
  - 1) na rachunkach derywatów - wyłącznie na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rozliczeniowa,
  - 2) w rejestrach operacyjnych - na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rozliczeniowa,
  - 3) na rachunku pieniężnym Inwestora - na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rozliczeniowa, a także na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów wystawionych zgodnie z odrębnymi przepisami właściwej izby rozliczeniowej.
2. Środki pieniężne blokowane na poczet wstępnego depozytu zabezpieczającego lub depozytu zabezpieczającego rejestrowane są oddzielnie od innych środków pieniężnych Inwestora.

§ 34

1. Po otrzymaniu z właściwej izby rozliczeniowej dokumentów rozliczeniowych, niezwłocznie po rozliczeniu sesji, DMBH dokonuje codziennych i ostatecznych rozliczeń z Inwestorem odpowiednio uznając lub obciążając rachunek pieniężny Inwestora.
2. W przypadku, gdy z codziennych lub ostatecznych rozliczeń wynika zobowiązanie Inwestora do wniesienia kwoty rozliczenia, kwota ta pomniejsza stan depozytu zabezpieczającego.
3. W przypadku, gdy z codziennych lub ostatecznych rozliczeń rynkowych wynika należność dla Inwestora, powyższa kwota powiększa stan depozytu zabezpieczającego Inwestora, jednak do wartości nie wyższej niż WdZ. Pozostałą nadwyżkę kwoty rozliczeniowej DMBH, bez odrębnej dyspozycji Inwestora, odblokowuje i przekazuje na rachunek pieniężny Inwestora.
4. Jeżeli wszystkie otwarte pozycje Inwestora zostaną zamknięte, wówczas - bez jego odrębnej dyspozycji - wszelkie środki pieniężne zablokowane na poczet depozytu zabezpieczającego zostaną odblokowane oraz przekazane na rachunek pieniężny Inwestora.
5. Na podstawie dokumentów potwierdzających zawarcie transakcji otrzymanych od podmiotu organizującego notowanie, DMBH monitoruje w trakcie trwania sesji, a przed dokonaniem czynności, o których mowa w ust. 1, wartość salda zobowiązań i należności Inwestora wynikających z zamkniętych w trakcie sesji pozycji w derywatach i zastrzega sobie prawo do zablokowania środków pieniężnych na rachunku pieniężnym Inwestora w wysokości odpowiadającej zrealizowanej stracie w wyniku zamknięcia pozycji przez Inwestora.

ROZDZIAŁ VIII: ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI DMBH, SPOSOBY I TERMINY ZAŁATWIANIA REKLAMACJI SKŁADANYCH PRZEZ INWESTORÓW

§ 35

1. W związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez DMBH zobowiązań DMBH wynikających z Umowy, DMBH ponosi wobec Inwestora odpowiedzialność za szkodę poniesioną przez Inwestora, na zasadach ogólnych określonych w przepisach prawa, z zastrzeżeniem ust.2 poniżej
2. W przypadku, gdy DMBH ponosi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odpowiedzialność wobec Inwestora za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez DMBH Umowy, odpowiedzialność ta ograniczona jest do strat poniesionych przez Inwestora. Powyższe postanowienie nie dotyczy odpowiedzialności wobec Inwestorów będących konsumentami w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

§ 36

1. Inwestor obowiązany jest sprawdzić prawidłowość otrzymanych zawiadomień o zawarciu transakcji, wyciągów z rachunków oraz innych raportów z wykonywania przez DMBH Umowy, a w przypadku stwierdzenia błędu, niezwłocznie zawiadomić o tym DMBH.
2. DMBH ma prawo dokonać sprostowania błędnego zapisu na rachunku we własnym zakresie, o czym obowiązany jest poinformować Inwestora.

§ 37

1. DMBH przyjmuje reklamacje od Inwestorów w formie
  - 1) pisemnej - przesłanej na adres siedziby DMBH,
  - 2) złożonej osobiście - w POK, w godzinach pracy POK,
  - 3) telefonicznej - pod numerami telefonów DMBH,
  - 4) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres poczty elektronicznej DMBH.
2. Inwestor może złożyć reklamację przez pełnomocnika dysponującego pełnomocnictwem udzielonym w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym, aktu notarialnego bądź udzielonym przez Inwestora w POK DMBH, w formie pisemnej w obecności pracownika DMBH.
3. W celu umożliwienia szybkiego i efektywnego rozpatrzenia reklamacji, zaleca się aby reklamacja zawierała opis zdarzenia, którego dotyczy, wskazanie uchybienia, które jest jej przedmiotem, podanie nazwiska pracownika obsługującego Inwestora (lub okoliczności pozwalających na jego identyfikację), a w przypadku poniesienia szkody, określenie w sposób wyraźny roszczenia Inwestora z tytułu zaistniałych nieprawidłowości.
4. DMBH może zażądać od Inwestora przedstawienia informacji i dokumentów uzupełniających, o ile ich przedstawienie jest niezbędne do rozpatrzenia reklamacji.
5. O wyniku rozpatrzenia reklamacji, Inwestor informowany jest w terminie 30 dni od daty otrzymania reklamacji przez DMBH w formie: pisemnej, listem poleconym na adres korespondencyjny Inwestora wskazany w Umowie lub na wniosek Inwestora pocztą elektroniczną na adres e-mail Inwestora wskazany w Umowie.
6. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń Inwestora będącego konsumentem, spór między takim Inwestorem, a DMBH może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy przeprowadza postępowanie na wniosek Inwestora DMBH. Udział DMBH w takim postępowaniu jest obowiązkowy. Szczegółowe dane dotyczące Rzecznika Finansowego są dostępne na stronie <https://rf.gov.pl/> oraz na stronie internetowej DMBH. Informacja taka jest również podawana Inwestorom w sposób określony w § 42 Regulaminu.
7. W szczególnie skomplikowanych sprawach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji w ciągu 30 dni, DMBH w informacji przekazanej Inwestorowi wyjaśnia przyczynę opóźnienia, wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy i określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

8. Postanowienia ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy Inwestor składa skargę w odniesieniu do Dokumentu PRIIP przeciw GPW jako twórcy danego derywatu. W takim przypadku DMBH przekazuje skargę GPW, powiadając o tym Inwestora.

ROZDZIAŁ IX: ZASADY WNOŠENIA I POBIERANIA OPŁAT I PROWIZJI ORAZ SPOSOBY ZASPOKAJANIA ROSZCZEŃ DMBH

§ 38

1. Za świadczone usługi oraz czynności związane z obsługą rachunków, DMBH pobiera opłaty i prowizje określone w Tabeli opłat i prowizji DMBH („TOiP”). Wysokość opłat i prowizji określana jest na podstawie aktualnej lub przewidywanej oceny sytuacji rynkowej z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez DMBH. Tabela opłat i prowizji DMBH określana jest w trybie zarządzenia Prezesa lub Wiceprezesa DMBH lub upoważnionego przez jednego z nich członka zarządu lub prokurenta DMBH. DMBH jest uprawniony do zmiany TOiP w zakresie podwyższenia bądź wprowadzenia nowych opłat lub prowizji oraz ich różnicowania w zależności od sposobu świadczenia usługi w ciągu 6 miesięcy od wystąpienia którejkolwiek z niżej wymienionych okoliczności:
  - 1) w przypadku wprowadzenia nowych lub zmiany zakresu dotychczas świadczonych usług, w tym zmiany kanałów dystrybucji lub sposobu przyjmowania zleceń i dyspozycji, z zastrzeżeniem, że w takim wypadku zmiany TOiP będą polegały wyłącznie na (i) zmianach tych opłat i prowizji, które pobierane są z tytułu świadczenia usług, których zakres ulega zmianie, lub (ii) wprowadzeniu nowych opłat i prowizji z tytułu nowo wprowadzonych usług, przy czym zmiany te nie wpłyną na zobowiązania Inwestora w przypadku nieskorzystania przez niego z nowych usług lub rozszerzonej funkcjonalności dotychczasowych usług,
  - 2) w przypadku zmiany bądź wprowadzenia nowych przepisów prawa lub wytycznych, zaleceń lub decyzji KNF lub innego organu nadzoru, zmiany wykładni przepisów prawa dokonanej przez sądy, organy nadzoru lub inne właściwe urzędy lub organy, wpływających na zasady świadczenia przez DMBH usług, uregulowanych w Regulaminie, powodujących wzrost ponoszonych przez DMBH kosztów świadczenia tych usług,
  - 3) w przypadku wystąpienia inflacji (wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych) w danym miesiącu kalendarzowym roku na poziomie co najmniej 0,5 %, w stosunku do poprzednio ogłaszanych wskaźników za analogiczny okres (roczny, kwartalny lub miesięczny),
  - 4) wzrostu stawek opodatkowania lub wprowadzenia nowych podatków lub opłat o charakterze obowiązkowym mających bezpośredni wpływ na wzrost kosztów usług świadczonych na podstawie Regulaminu, chyba że przepis prawa zabrania podwyższenia bądź wprowadzenia nowych opłat lub prowizji w danym przypadku,
  - 5) wzrostu stawek opodatkowania lub wprowadzenia nowych podatków lub opłat o charakterze obowiązkowym nakładanych na DMBH jako podmiot gospodarczy mających bezpośredni wpływ na wzrost kosztów działalności DMBH, związanych ze świadczonymi na podstawie Regulaminu usługami,
  - 6) podwyższenia w stosunku do poprzednio obowiązującej ceny w analogicznym okresie (rocznym, kwartalnym lub miesięcznym) cen energii, cen połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych, kosztów ponoszonych przez DMBH na rzecz organów nadzoru, izb rozliczeniowych, GPW i innych instytucji rynku kapitałowego lub cen innych usług świadczonych na rzecz DMBH przez podmioty trzecie, a które to usługi są świadczone w celu wykonania przez DMBH umów zawartych z Inwestorem, przewidzianych w Regulaminie, powodujących wzrost ponoszonych przez DMBH kosztów świadczenia usług uregulowanych w Regulaminie.
2. DMBH jest uprawniony do wprowadzenia nowych opłat lub prowizji lub ich podwyższenia w przypadku nowej usługi lub nowej funkcjonalności w ramach dotychczasowej usługi, do tej pory nie oferowanej przez DMBH i nie przewidzianej w obowiązującej TOiP.
3. Zmiana TOiP będzie każdorazowo poprzedzona analizą zaistnienia przesłanek wskazanych

w ust. 1 i 2, zaś przyczyna uzasadniająca zmianę TOiP będzie podawana do wiadomości Inwestorów w przypadku każdej zmiany TOiP w sposób, o którym mowa w § 42 Regulaminu.

4. Z zastrzeżeniem ust. 2, zmiana prowizji lub opłat przewidzianych w TOiP może nastąpić każdorazowo po zaistnieniu przesłanek wskazanych w ust. 1, jednakże nie częściej niż 4 razy w roku. Wysokość zmiany będzie współmierna do wysokości zmian kosztów stanowiących podstawę zmiany TOiP.
5. Do przekazania Inwestorowi informacji o zmianie TOiP, postanowienia § 47 ust. 2 Regulaminu stosuje się odpowiednio.
6. DMBH jest uprawniony do wycofania dotychczas obowiązujących opłat i prowizji lub zmiany ich nazw w każdym czasie. Informacja o wycofaniu dotychczasowych opłat i prowizji lub zmianie ich nazw ogłaszana jest w sposób, o którym mowa w § 42 Regulaminu.
7. DMBH może jednostronnie obniżyć wysokość stawek określonych w TOiP albo zawieszać ich pobieranie. Obniżenie lub zawieszenie opłat i prowizji w trybie wskazanym powyżej lub zmiana innych informacji zawartych w TOiP niezwiązanych z wysokością opłat i prowizji i nie mających wpływu na wysokość zobowiązań Inwestorów wobec DMBH, nie stanowi zmiany warunków Umowy. Informację o tym fakcie DMBH podaje do wiadomości Inwestorów w sposób określony w § 42 Regulaminu.
8. Z zastrzeżeniem ust. 9 oraz innych przypadków określonych w Regulaminie, w przypadku, gdy zobowiązania Inwestora wobec DMBH, w tym z tytułu opłat i prowizji, przewyższają stan środków na rachunku pieniężnym lub saldo rachunku pieniężnego jest ujemne, Inwestor zobowiązany jest do ich niezwłocznego wniesienia. W tym przypadku wszelkie wpływy na rachunek pieniężny Inwestora DMBH zalicza na poczet tych należności w zakresie dozwolonym przez prawo.
9. DMBH jest upoważniony do pobierania opłat i prowizji oraz innych należności DMBH względem Inwestora z rachunku pieniężnego bez oddzielnej dyspozycji Inwestora, a w przypadku, gdy posiada stosowne upoważnienie Inwestora (zawarte w szczególności w oddzielnym pełnomocnictwie lub Umowie), z rachunku bankowego lub innych rachunków wskazanych w tym upoważnieniu. DMBH pobiera opłaty w terminach określonych w TOiP lub w Umowie. Z zastrzeżeniem pozostałych zapisów Regulaminu, TOiP lub Umowy, DMBH pobiera prowizję w dniu rozliczenia transakcji.
10. Dla zabezpieczenia roszczeń DMBH o prowizję, opłaty oraz wszelkie inne należności stosuje się odpowiednio przepisy art. 773 Kodeksu cywilnego.
11. W przypadku niewniesienia przez Inwestora środków pieniężnych na pokrycie zobowiązań względem DMBH w sposób określony w ust. 8 i 9 i występowania ujemnego salda na rachunku pieniężnym, DMBH wzywa Inwestora do zapłaty zaległych należności w określonym terminie. DMBH przekazuje wezwanie:
  - 1) za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, w szczególności pisemnie w postaci informacji zawartej na wyciągu z rachunku Inwestora lub raporcie z wykonywania Umowy przesyłanych zgodnie z Regulaminem,
  - 2) elektronicznymi nośnikami informacji, telefonicznie lub w inny sposób właściwy dla składania zleceń.Wezwanie zawiera informację o obowiązku uzupełnienia kwoty salda ujemnego z podaniem terminu jego uzupełnienia.
12. W przypadku niedokonania zapłaty w wysokości i terminie określonym w wezwaniu, z zastrzeżeniem szczególnych zapisów Regulaminu odnoszących się do sposobu postępowania DMBH, w przypadku nie wywiązania się z Umowy względem DMBH, DMBH na podstawie upoważnienia Inwestora zawartego w Umowie lub odrębnym oświadczeniu, upoważniony jest do zaspokojenia roszczeń DMBH wobec Inwestora z aktywów Inwestora zarejestrowanych, przechowywanych lub zdeponowanych w DMBH w następującej kolejności:
  - 1) z innych rachunków pieniężnych Inwestora w DMBH,
  - a w przypadku, gdy na rachunkach pieniężnych Inwestora brak jest środków pieniężnych w wysokości umożliwiającej pełne zaspokojenie roszczeń DMBH, DMBH upoważniony jest do zaspokojenia roszczeń DMBH wobec Inwestora

- 2) z instrumentów finansowych Inwestora zarejestrowanych, przechowywanych lub zdeponowanych na rachunkach lub w rejestrach Inwestora w DMBH, poprzez ich sprzedaż i zaspokojenia roszczeń DMBH z uzyskanych ze sprzedaży środków pieniężnych. DMBH w pierwszej kolejności przystępuje do sprzedaży instrumentów finansowych, których wartość rynkowa odpowiada kwocie roszczeń DMBH wobec Inwestora lub jest do niego zbliżona, z zastrzeżeniem uwzględnienia stopnia płynności instrumentów oraz bieżącej sytuacji rynkowej.

ROZDZIAŁ X: ZASADY PRZEKAZYWANIA RAPORTÓW Z WYKONYWANIA UMOWY ORAZ INNYCH INFORMACJI

Raporty z wykonywania Umowy

§ 39

1. DMBH możliwie najszybciej i nie później niż pierwszego dnia roboczego po wykonaniu zlecenia przesyła Inwestorowi powiadomienie potwierdzające jego wykonanie („Zawiadomienie o zawarciu transakcji”). Zawiadomienie o zawarciu transakcji DMBH przekazuje w sposób określony w § 41 Regulaminu.
2. Przekazanie zawiadomienia o zawarciu transakcji w trybie ust. 1 nie wyłącza prawa Inwestora do żądania otrzymania informacji dotyczącej wykonania zlecenia. Żądanie, o którym mowa w zdaniu poprzednim składane jest w DMBH w formie właściwej dla składania zleceń. DMBH zastrzega sobie prawo do pobrania opłaty za przekazanie informacji, o których mowa powyżej w zależności od formy ich przekazania w wysokości określonej w TOiP.

Wyciągi z rachunków, informacje o kosztach

§ 40

1. Do ostatniego dnia każdego miesiąca, następującego po upływie każdego kwartału kalendarzowego, DMBH sporządza wyciąg ze stanu rachunku derywatów oraz rachunku pieniężnego zawierający zestawienie przechowywanych lub rejestrowanych aktywów przez DMBH, w tym środków pieniężnych, obejmujący w szczególności wskazanie rodzaju, nazwy oraz liczby derywatów na ostatni dzień poprzedniego kwartału i przesyła Inwestorom nieodpłatnie w sposób określony w § 41 Regulaminu. Termin przekazania wyciągu na koniec ostatniego kwartału określa ust. 2.
2. Do 31 stycznia każdego roku, DMBH sporządza wyciąg ze stanu rachunku pieniężnego oraz derywatów na dzień 31 grudnia poprzedniego roku i przesyła Inwestorom nieodpłatnie w sposób określony w § 41 Regulaminu.
3. Na żądanie Inwestora, DMBH za dodatkową opłatą określoną w TOiP, może sporządzić inne raporty lub potwierdzenie z operacji wykonanych na rachunku derywatów lub rachunku pieniężnym, w szczególności wyciąg z rachunku, z częstotliwością wyższą niż określona w ust. 1.
4. Postanowienia ust. 1 nie ograniczają prawa Inwestora do otrzymania informacji o aktualnym stanie rachunku pieniężnego oraz derywatów w sposób właściwy dla składania zleceń.
5. Do 31 stycznia każdego roku, DMBH sporządza i przesyła Inwestorowi w sposób wskazany w § 41 Regulaminu informacje ex post o łącznych kosztach i opłatach, obejmujące wszystkie koszty i powiązane opłaty naliczone i pobrane przez DMBH w poprzednim roku kalendarzowym w związku z usługą świadczoną na podstawie Umowy i Regulaminu oraz osobno informacje o otrzymanych przez DMBH płatnościach od osób trzecich w związku z usługą, a także kosztach i opłatach związanych z wystawieniem i zarządzaniem derywatami będącymi przedmiotem usługi. Informacja ex post o łącznych kosztach i opłatach obejmuje także koszty i opłaty związane z innymi usługami, o ile były one świadczone przez DMBH na rzecz Inwestora na podstawie odrębnych umów, a także związane z nimi płatności od osób trzecich oraz koszty instrumentów finansowych, gdy wymagają tego przepisy prawa. Informacja przedstawiana jest w postaci zsumowanej. Informacja ex-post o łącznych

kosztach i opłatach zawiera ilustrację przedstawiającą skumulowany wpływ całkowitych kosztów i opłat na zwrot z inwestycji.

6. DMBH przechowuje informacje oraz dokumenty związane z wykonywaniem Umowy przez okres wskazany w przepisach prawa, w związku z czym DMBH wykonuje dyspozycje Inwestora dotyczące przekazania informacji, raportów lub innych dokumentów, o ile nie upłynął okres ich przechowywania przez DMBH.

Informacja kierowana indywidualnie do Inwestora

§ 41

1. Z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu określających szczególnie tryb przekazywania korespondencji lub informacji, wszelką inną korespondencję oraz informacje kierowane indywidualnie do Inwestora (w tym zawiadomienia o zawarciu transakcji), DMBH przesyła za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, chyba że z przepisów prawa wynika obowiązek przekazania informacji w formie szczególnej.
2. Jeżeli Inwestor nie wskazał w Umowie lub oddzielnej dyspozycji wyraźnie na formę trwałego nośnika informacji, uznaje się, że jest to forma papierowa.
3. Informacje, o których mowa w ust. 1, DMBH przekazuje Inwestorowi w zależności od formy trwałego nośnika wskazanej przez Inwestora, w sposób określony poniżej. W przypadku formy:
  - 1) papierowej - pod wskazany przez Inwestora adres korespondencyjny,
  - 2) poczty elektronicznej - pod wskazany przez Inwestora adres poczty elektronicznej,
  - 3) w innej formie niż określona w punktach powyżej będącej trwałym nośnikiem - w sposób indywidualnie ustalony z Inwestorem.
4. W przypadku przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1 w formie innej niż papierowa, DMBH zastrzega prawo do określenia dodatkowych warunków, jakie muszą być spełnione w celu zapewnienia bezpieczeństwa przesyłanych informacji. Warunki, o których mowa, DMBH podaje do wiadomości Inwestorów w sposób określony w § 42 Regulaminu.

Informacja kierowana do ogółu Inwestorów

§ 42

1. Wszelkie komunikaty DMBH, jak również inne informacje kierowane do ogółu Inwestorów wskazane w Regulaminie lub inne informacje związane ze świadczoną usługą, które nie są skierowane osobiście do Inwestora, podawane są do wiadomości Inwestora w formie:
  - 1) pisemnej - poprzez wywieszenie w POK,
  - 2) elektronicznej - poprzez umieszczenie na stronie internetowej DMBH, oraz
  - 3) telefonicznie lub za pośrednictwem innych urzędzeń transmisji danych - na żądanie Inwestora.
2. W przypadku gdy przepisy prawa wymagają przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, na trwałym nośniku, przekazuje się ją dodatkowo zgodnie z § 41, chyba że przepisy te dopuszczają również przekazywanie tych informacji za pośrednictwem strony internetowej nie będącej trwałym nośnikiem, a Inwestor wyraził jednoznaczną zgodę na taki tryb przekazywania informacji. W takim przypadku DMBH przekazuje Inwestorowi elektroniczne powiadomienie na adres poczty elektronicznej Inwestora z adresem strony internetowej oraz wskazaniem miejsca, gdzie informacja ta się znajduje.

ROZDZIAŁ Xa: REJESTRACJA KONTAKTÓW Z INWESTOREM

§42a

1. DMBH niniejszym informuje, że rozmowy telefoniczne z Inwestorem są nagrywane, a korespondencja elektroniczna z Inwestorem jest zapisywana. Kopia nagrania rozmów z Inwestorem i korespondencji z Inwestorem będzie udostępniana na żądanie Inwestora przez okres pięciu lat, a w przypadku, gdy żąda tego KNF, przez okres do siedmiu lat. Opłata za udostępnienie kopii nagrania lub korespondencji określona jest w Tabeli Opłat i Prowizji.

2. W przypadkach braku możliwości zarejestrowania rozmowy z Inwestorem prowadzącej do zawarcia transakcji, DMBH zastrzega prawo do sporządzenia notatek z treści ww. rozmowy oraz jej rejestrowania i przechowywania w sposób określony przez DMBH.
3. DMBH rejestruje i przechowuje rozmowy lub korespondencje o których mowa w ust. 2 na elektronicznych, magnetycznych, optycznych lub innych nośnikach informacji i przechowuje przez okres określony przepisami prawa.
4. DMBH udostępnia kopię nagrania rozmowy lub korespondencji elektronicznej z Inwestorem w okresie jej przechowywania na żądanie :
  - 1) Inwestora - złożone w formie właściwej do składania zleceń lub dyspozycji, z zastrzeżeniem wniesienia opłaty z tytułu przygotowania ww. informacji, w wysokości określonej w TOIP,
  - 2) właściwego organu państwowego upoważnionego do otrzymania informacji w następstwie obowiązywania przepisów prawa.

ROZDZIAŁ XI: POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wypowiedzenie lub rozwiązanie Umowy przez Inwestora

§ 43

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej, Inwestor może wypowiedzieć Umowę w każdym czasie z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, w formie pisemnej.
2. Złożenie przez Inwestora dyspozycji zamknięcia rachunku pieniężnego równoznaczne jest z wypowiedzeniem Umowy.
3. Inwestor może rozwiązać Umowę bez wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym, w formie właściwej do składania dyspozycji, pod warunkiem, że w chwili rozwiązania Umowy:
  - 1) na rachunku derywatów Inwestora nie są zapisane żadne derywaty, oraz
  - 2) na rachunku pieniężnym Inwestora saldo środków pieniężnych wynosi 0 zł oraz brak jest zapisanych praw do otrzymania przez Inwestora środków pieniężnych w szczególności z tytułu nierozliczonych transakcji, jak również brak jest zapisanych należności DMBH z tytułu należnych opłat lub prowizji.

Wypowiedzenie lub rozwiązanie Umowy przez DMBH

§ 44

1. DMBH może wypowiedzieć Umowę, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, w przypadku:
  - 1) jeśli przez okres trzech kolejnych miesięcy: (i) na rachunku pieniężnym Inwestora nie zapisano środków pieniężnych, oraz (ii) na rachunku derywatów Inwestora nie były zapisane żadne derywaty,
  - 2) zaprzestania świadczenia przez DMBH usługi objętej Umową,
  - 3) Inwestor nie dokonuje zapłaty w wysokości i w terminie określonym w wezwaniu, o którym mowa w § 38 ust. 11.
2. DMBH może rozwiązać Umowę bez zachowania okresu wypowiedzenia, jeśli Inwestor w relacjach z DMBH narusza przepisy obowiązującego prawa.
3. DMBH przekazuje Inwestorowi wypowiedzenie Umowy lub informację o rozwiązaniu Umowy bez wypowiedzenia:
  - 1) w formie pisemnej listem poleconym na ostatni adres korespondencyjny wskazany DMBH przez Inwestora, lub
  - 2) na ostatni adres poczty elektronicznej wskazany DMBH przez Inwestora, zgodnie z § 41 ust. 3 Regulaminu, lub
  - 3) w inny sposób uzgodniony z Inwestorem.

Rozwiązanie Umowy

§ 45

1. Z zastrzeżeniem postanowień §§ 43 ust. 3 oraz 44 ust. 2 Regulaminu, Umowa ulega rozwiązaniu z dniem upływu okresu wypowiedzenia.

2. Ponadto, Umowa wygasa wskutek:
  - 1) śmierci Inwestora,
  - 2) ogłoszenia upadłości Inwestora,
  - 3) otwarcia likwidacji Inwestora,
  - 4) utraty osobowości prawnej przez Inwestora będącego osobą prawną,
  - 5) utraty zdolności do występowania w obrocie prawnym przez Inwestora będącego jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.
3. Z dniem rozwiązania lub wygaśnięcia Umowy następuje zamknięcie rachunku pieniężnego oraz rachunku derywatów, z tym zastrzeżeniem, że jeśli na rachunku zapisane są aktywa Inwestora, zamknięcie rachunku następuje po zadysponowaniu nimi przez uprawnione osoby, w szczególności następców prawnych Inwestora.

Dyspozycja aktywami przez Inwestora po wypowiedzeniu Umowy

§ 46

1. Jeżeli w momencie złożenia wypowiedzenia Umowy (przez DMBH albo Inwestora): (i) na rachunku derywatów zapisane są jakiegokolwiek derywaty lub złożone są zlecenia nabycia derywatów lub (ii) na rachunku pieniężnym znajdują się środki pieniężne lub prawa do ich otrzymania, Inwestor zobowiązuje się odpowiednio do: (i) złożenia zleceń sprzedaży wszystkich derywatów lub ich transferu na inny rachunek derywatów, (ii) odwołania wszystkich zleceń, na podstawie których nie zawarto jeszcze transakcji, oraz (iii) dokonania przelewu wszystkich środków pieniężnych z rachunku pieniężnego na swój rachunek bankowy przed upływem okresu wypowiedzenia.
2. Jeżeli po upływie okresu wypowiedzenia Umowy:
  - 1) na rachunku derywatów zapisane są jakiegokolwiek derywaty, DMBH dokonuje ich sprzedaży na rachunek Inwestora po cenie rynkowej w chwili wystawienia zlecenia ich sprzedaży,
  - 2) złożone są jakiegokolwiek zlecenia, na podstawie których nie zawarto jeszcze transakcji, DMBH, działając w imieniu Inwestora, odwołuje takie zlecenia, lub
  - 3) na rachunku pieniężnym znajdują się środki pieniężne (w tym środki pieniężne, które zasilą rachunek pieniężny po sprzedaży instrumentów finansowych oraz zostaną odblokowane po odwołaniu zleceń, na podstawie których nie zostały zawarte transakcje), DMBH dokonuje przelewu takich środków pieniężnych na wydzielony nieoprocentowany rachunek pieniężny prowadzony przez DMBH. DMBH zawiadamia Inwestora o dokonaniu przelewu, przysyłając mu informację o numerze rachunku pieniężnego, na który dokonano przelewu na ostatni wskazany przez Inwestora adres korespondencyjny.
3. Przed przelewem środków pieniężnych z rachunku pieniężnego, o którym mowa powyżej w ust. 1 i ust. 2, DMBH może zaspokoić ze środków pieniężnych na rachunku pieniężnym swoje roszczenia wobec Inwestora.

Zmiana Regulaminu

§ 47

1. DMBH zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian do Regulaminu lub wprowadzenia nowego Regulaminu z ważnego powodu, tj. w następujących przypadkach:
  - 1) zmiany regulacji prawnych,
  - 2) zmiany zaleceń, wytycznych lub decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub innego organu administracji publicznej,
  - 3) zmiany w zakresie standardów świadczenia usług i praktyk rynkowych,
  - 4) zmiany zakresu działalności DMBH,
  - 5) zmian sposobu świadczenia usług przez DMBH, o ile zmiany takie nie będą prowadziły do zwiększenia obciążeń klienta i nie będą naruszały interesów klienta,w zakresie, w jakim powyższe zdarzenia mają wpływ na warunki świadczenia przez DMBH usług określonych w Regulaminie lub postanowienia Regulaminu.

2. Zawiadomienie o zmianie Regulaminu lub nowy Regulamin, DMBH przesyła Inwestorowi za pośrednictwem wskazanego DMBH przez Inwestora trwałego nośnika informacji, o którym mowa § 41, z zastrzeżeniem, że w przypadku wyboru trwałego nośnika w formie papierowej DMBH przesyła Regulamin listownie nie później niż na 30 dni przed wejściem w życie zmienionego lub nowego Regulaminu.
3. Zmieniony lub nowy Regulamin wiąże Inwestora z datą jego wejścia w życie, chyba, że Inwestor wypowie Umowę w ciągu 14 dni od dnia doręczenia mu zmienionego lub nowego Regulaminu. W takim przypadku Umowa ulega rozwiązaniu z upływem 14 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia. W okresie wypowiedzenia stosuje się Regulamin dotychczas obowiązujący.

Regulamin wchodzi w życie z dniem 03.01.2018 roku.

NOTATKI

NOTATKI

